

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 1 no 84

Nr.1.6.

Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 2 no 84

SATURA RĀDĪTĀJS

I IEVADS	9
II RISKU VADĪBAS PIEEJA PĀRBAUŽU VEIKŠANĀ.....	11
III KRĀPŠANAS, KORUPCIJAS UN INTEREŠU KONFLIKTA RISKI VEICOT PĀRBAUDES	13
IV MAKSĀJUMA PIEPRASĪJUMA PĀRBAUDES.....	15
1. Maksājuma pieprasījuma pārbaudei iesniedzamie attiecināmo izdevumu pamatojošie dokumenti	19
2. Vispārējās prasības attiecināmo izdevumu pamatojošo dokumentu noformēšanai. 22	
3. Dalībnieku pārskatu pārbaude	24
V IEPIRKUMU PĀRBAUDES	25
4. Iepirkumu pirmspārbaudes	25
5. Iepirkumu pārbaudes maksājuma pieprasījuma ietvaros.....	27
6. Iepirkuma dokumentācija	28
VI PĀRBAUDES PROJEKTA ĪSTENOŠANAS VIETĀ.....	30
7. Pārbažu plānošana un projektā pārbaudāmā apjoma noteikšana.....	32
8. Labā prakse pārbažu veikšanā.....	35
9. Pārbaudes pirms līguma /vienošanās par projekta īstenošanu noslēgšanas.....	37
10. Pārbaudes projektu īstenošanas laikā	38
11. Pārbaudes pēc noslēguma maksājuma veikšanas projektā	45
12. Pārbaudes projekta īstenošanas vietā rezultāts un tā izmantošana	47
VII HORIZONTĀLO PRINCIPU IEVĒROŠANAS PĀRBAUDE	49
VIII KOMERCĀRĪBAS ATBALSTA ASPEKTU PĀRBAUDE.....	52
IX DUBULTĀ FINANSĒJUMA PĀRBAUDE.....	54
X DOKUMENTĀCIJAS UZGLABĀŠANAS UN AUDITA LIECĪBU NODROŠINĀŠANAS NOSACĪJUMI.....	57
PIELIKUMI.....	60
1. pielikums	61
2. pielikums	63
3. pielikums	74

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 3 no 84

4. pielikums	75
5. pielikums	76
6. pielikums	77
7. pielikums	78
8. pielikums	79
9. pielikums	82

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 4 no 84

IZMANTOTO SAĪSINĀJUMU SARAKSTS

Saīsinājums/ abreviatūra	Skaidrojums/ atšifrējums
AFCOS	Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzības koordinācijas dienests (<i>Anti Fraud Coordination Service</i>)
BIS	Būvniecības informācijas sistēma
EK	Eiropas Komisija
ES	Eiropas Savienība
ES fondi	Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Eiropas Sociālais fonds Plus, Kohēzijas fonds un Taisnīgas pārkārtošanās fonds
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ESF	Eiropas Sociālais fonds
ESF+	Eiropas Sociālais fonds Plus
IKS	Iekšējā kontroles sistēma
IUB	Iepirkumu uzraudzības birojs
KPVIS	Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēma
KF	Kohēzijas fonds
MK	Ministru kabinets
LM	Labklājības ministrija
PIL	Publisko iepirkumu likums
PVN	Pievienotās vērtības nodoklis
SAM	Specifiskais atbalsta mērķis, tai skaitā specifiskā atbalsta mērķa pasākumi vai kārtas
TM	Tieslietu ministrija
SPSIL	Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums
TPF	Taisnīgas pārkārtošanās fonds
VARAM	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
VID	Valsts ieņēmumu dienests

TIESISKAIS REGULĒJUMS UN CITI SAISTOŠIE DOKUMENTI

Saīsinājums/ abreviatūra	Normatīvais akts/ dokuments
Regulas	
Regula Nr. 2021/1060	Eiropas Parlamenta un Padomes 2021.gada 24. jūnija Regula (ES) Nr. 2021/1060, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 5 no 84

Finanšu regula Nr. 2024/2509	Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 23. septembra Regula (ES, Euratom) Nr. 2018/1046 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (pārstrādāta redakcija)
Regula Nr. 2021/1058	Eiropas Parlamenta un Padomes 2021.gada 24.jūnija Regula (ES) Nr.2021/1058, par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Kohēzijas fondu
Regula Nr. 2021/1057	Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regula (ES) Nr. 2021/1057, ar ko izveido Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+) un atceļ Regulu (ES) Nr. 1296/2013
Regula Nr. 2021/1056	Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regula (ES) Nr. 2021/1056, ar ko izveido Taisnīgas pārkārtošanās fondu
Deleģētā Regula Nr. 2023/1676	Komisijas 2023. gada 7. jūlija Deleģētā regula (ES) Nr. 2023/1676, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1060 papildina attiecībā uz vienību izmaksu, fiksētas summas maksājumu un vienotu likmju, kā arī finansējuma, kas nav saistīts ar izmaksām, noteikšanu saistībā ar izdevumiem, ko Komisija atmaksā dalībvalstīm
Regula Nr. 651/2014	Komisijas 2014.gada 17.jūnija Regula (ES) Nr. 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (dokuments attiecas uz EEZ)
Regula Nr.2015/1589	Padomes 2015. gada 13. jūlija Regula (ES) Nr. 2015/1589, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai
Regula Nr. 2023/2831	Komisijas 2023. gada 13. decembra Regula (ES) Nr. 2023/2831 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu <i>de minimis</i> atbalstam
Regula Nr. 2023/2832	Komisijas 2023. gada 13. decembra Regula (ES) Nr. 2023/2832 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu <i>de minimis</i> atbalstam, ko piešķir uzņēmumiem, kuri sniedz pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi
Komisijas Lēmums Nr. 2012/21/ES	Komisijas 2011. gada 20. decembra Lēmums Nr. 2012/21/ES par Līguma par Eiropas Savienības darbību 106. panta 2. punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (izziņots ar dokumenta numuru C(2011) 9380)
Deleģētā Regula Nr.480/2014	Komisijas 2014. gada 3. marta Deleģētā regula (ES) Nr. 480/2014, ar kuru papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu
Likumi	
ES fondu vadības likums	Eiropas Savienības fondu 2021.—2027. gada plānošanas perioda vadības likums
PIL	Publisko iepirkumu likums

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 6 no 84

SPSIL	Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums
Sankciju likums	Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likums
	Civillikums. Ceturtā daļa. Saistību tiesības
	Darba likums
	Dokumentu juridiskā spēka likums
	Elektronisko dokumentu likums
	Grāmatvedības likums
	Komercedarbības atbalsta kontroles likums
	Likums „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”
	Likums „Par valsts sociālo apdrošināšanu
	Pievienotās vērtības nodokļa likums
	Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā
	Valsts valodas likums
Ministru kabineta noteikumi	
MK noteikumi Nr.104	Ministru kabineta 2017.gada 28.februāra noteikumi Nr.104 “Noteikumi par iepirkuma procedūru un tās piemērošanas kārtību pasūtītāja finansētiem projektiem”
MK noteikumi Nr.135	Ministru kabineta 2023. gada 21. marta noteikumi Nr. 135 “ Eiropas Savienības fondu projektu pārbaudžu veikšanas kārtība 2021.–2027. gada plānošanas periodā”
MK noteikumi Nr.205	Ministru kabineta 2023.gada 25.aprīļa noteikumi Nr.205 „Valsts budžeta līdzekļu plānošanas kārtība Eiropas Savienības fondu projektu īstenošanai un maksājumu veikšanai 2021.–2027. gada plānošanas periodā”
MK noteikumi Nr. 580	Ministru kabineta 2022. gada 20. septembra noteikumi Nr. 580 “Prasības Eiropas Savienības fondu 2021.–2027. gada plānošanas perioda vadības un kontroles sistēmas izveidošanai”
MK noteikumi Nr. 770	Ministru kabineta 2022.gada 13.decembra noteikumi Nr.770 “Kārtība, kādā Eiropas Savienības fondu 2021.–2027. gada plānošanas periodā nodrošina ieguldījumu uzraudzību un izvērtēšanu, kā arī izstrādā un uztur Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēmu”
MK noteikumi Nr. 802	Ministru kabineta 2023. gada 19. decembra noteikumi Nr. 802 “Neatbilstību konstatēšanas un neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanas kārtība Eiropas Savienības fondu īstenošanā 2021.–2027. gada plānošanas periodā”
	Ministru kabineta 2023.gada 13.jūlija noteikumi Nr.408 “Kārtība, kādā Eiropas Savienības fondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina šo fondu ieviešanu 2021.–2027. gada plānošanas periodā
	Ministru kabineta 2005. gada 28. jūnija noteikumi Nr. 473 “Elektronisko dokumentu izstrādāšanas, noformēšanas, glabāšanas un aprites kārtība valsts un pašvaldību iestādēs un kārtība, kādā notiek elektronisko dokumentu aprite starp valsts un pašvaldību iestādēm vai starp šīm iestādēm un fiziskajām un juridiskajām personām”

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 7 no 84

	Ministru kabineta 2018. gada 4. septembra noteikumi Nr. 558 “Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība”
	Ministru kabineta 2018.gada 21.novembra noteikumi Nr.715 “De minimis atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtība”
	Ministru kabineta 2000.gada 22.augusta noteikumi Nr.291 „Kārtība, kādā apliecināmi dokumentu tulkojumi valsts valodā”
	Ministru kabineta 2010.gada 12.oktobra noteikumi Nr.969 "Kārtība, kādā atlīdzināmi ar komandējumiem un darbinieku darba braucieniem saistītie izdevumi"
Metodiskie materiāli	
	Eiropas Komisijas dokuments “Risk based management verifications Article 74(2) CPR 2021-2027 Reflection paper” Pieejams: https://www.interact-eu.net/finance-and-control-1/audit-and-control/management-verifications
	Eiropas Komisijas dokuments “Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy European Social Fund Plus (ESF+) Shared Management Strand” Pieejams: https://ec.europa.eu/sfc/system/files/documents/documents/toolbox-october-2021-0.pdf
	Eiropas Komisijas paziņojums “Norādījumi par izvairīšanos no interešu konfliktiem un to pārvaldību saskaņā ar Finanšu regulu (2021/C 121/01)” Pieejams: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409(01)&from=LV
	Eiropas Komisijas informatīvais paziņojums par krāpšanas pazīmēm attiecībā uz ERAF, ESF un KF Pieejams: https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/publications/cocof-guidance-documents/2009/information-note-on-fraud-indicators-for-erdf-esf-and-cf_lv
	Eiropas Komisijas vadlīnijas “Viltotu dokumentu atklāšana strukturālo darbību jomā Praktiska rokasgrāmata vadošajām iestādēm” Pieejams: https://sfc.ec.europa.eu/system/files/documents/sfc-files/guide-forged-documents-lv.pdf
	Eiropas Komisijas rokasgrāmata “Krāpšana publiskā iepirkuma jomā. Brīdinājuma zīmju un paraugprakses apkopojums” Pieejams: https://www.esfondi.lv/normativie-akti-un-dokumenti/2014-2020-planosanas-periods/eiropas-komisijas-rokasgramata-krapsana-publika-iepirkuma-joma-bridinajuma-zimju-un-paraugprakses-apkopojuums

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 8 no 84

	Konkurences padomes izstrādātais materiāls “Signālsaraksts jeb kā iepirkuma pasūtītājam atpazīt karteļa iespējamās pazīmes” Pieejams šeit: www.kp.gov.lv/lv/media/10127/download?attachment
	Metodika par publisko iepirkumu pirmspārbaudi veikšanu sadarbības iestādei Eiropas Savienības fondu 2021.-2027.gada plānošanas periodā Pieejama: https://www.iub.gov.lv/lv/metodika-par-publisko-iepirkumu-pirmsparbauzu-veikšanu-sadarbibas-iestadei-eiropas-savienibas-fondu-2021-2027gada-planosanas-perioda
	Iepirkumu uzraudzības biroja izstrādātais materiāls “Biežāk konstatētās neatbilstības iepirkuma procedūru dokumentācijā un norisē” Pieejams: https://www.iub.gov.lv/lv/skaidrojums-biezak-konstatetas-neatbilstibas-iepirkuma-proceduru-dokumentacija-un-norise
	Iepirkumu uzraudzības biroja skaidrojums „Ieteikumi pasūtītājiem, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem un finansējuma saņēmējiem tirgus izpētes veikšanā” Pieejams: https://www.iub.gov.lv/lv/ieteikumi-pasutitajiem-sabiedrisko-pakalpojumu-sniezējiem-un-finansejuma-sanemejiem-tirgus-izpetes-veiksana
	Eiropas Komisijas norādījumi publiskā iepirkuma speciālistiem Pieejams: https://op.europa.eu/lv/publication-detail/-/publication/1f1c8329-c2c8-11e8-9424-01aa75ed71a1/

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 9 no 84

I IEVADS

1. Vadlīniju mērķis ir veicināt vienotu pieeju un izpratni par riskos balstītām pārbaudēm 2021. – 2027.gada plānošanas periodā ES fondu projektos.
2. Vadlīnijas izstrādātas, pamatojoties uz šo vadlīniju minētajiem normatīvajiem aktiem un metodiskajiem materiāliem.
3. Vadlīnijas ietver:
 - 3.1. skaidrojumus par risku vadības pieeju pārbaudžu veikšanā, risku identificēšanu un pārbaudžu plānošanu;
 - 3.2. skaidrojumus par krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta novēršanas nozīmi ES fondu projektos, kas jāņem vērā iestādēm un finansējuma saņēmējam īstenoto darbību un veikto pārbaudžu ietvaros;
 - 3.3. pamatnosacījumus un norādes, kas jāņem vērā veicot uz riskiem balstītas pārbaudes - vispārējās prasības iepirkumu pārbaudēm, maksājumu pieprasījumu pārbaudēm, pārbaudēm projekta īstenošanas vietās, tai skaitā skaidrojumus par dubultā finansējuma, horizontālo principu un komercdarbības atbalsta prasību un būtiskāko aspektu ievērošanu, kā arī par dokumentācijas uzglabāšanas nosacījumiem un audita liecību nodrošināšanu, kas attiecas uz pārbaudēm kopumā.
4. Vadlīnijas paredzētas ES fondu vadībā iesaistītajām iestādēm, kas veic pārbaudes un virspārbaudes – sadarbības iestādei un vadošajai iestādei.
5. Vadlīniju lietotājs var būt arī atbildīgā iestāde, kam ir tiesības piedalīties sadarbības iestādes pārbaudēs projektu īstenošanas vietās, kā arī horizontālos principus koordinējošās institūcijas.
6. Vadlīnijas kā metodiskais materiāls ir izmantojams arī Atvēršanas un noturības mehānisma projektu pārbaudēm, piemēram, dubultā finansējuma, krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta pārbaudžu veikšanai, kā arī citu aspektu pārbaudēm tik tālu, cik tas attiecas uz Atvēršanas un noturības mehānisma projektiem.
7. Vadlīnijas kā metodisko materiālu var izmantot arī ES fonda finansējuma saņēmēji un tā sadarbības partneri.
8. Katrai no ES fondu vadībā iesaistītajām **iestādēm ir savi specifiskie mērķi un loma** pārbaudes procesā:
 - 8.1. **Sadarbības iestāde** – veic uz riskiem balstītas pārbaudes izlases veidā ar mērķi gūt pārlicību par finansējuma saņēmēja projektā veikto izdevumu pamatotību, atbilstību normatīvajiem aktiem par SAM īstenošanu un līgumam/vienošanās par projekta īstenošanu (t.sk. pārlicinoties par iespējamās krāpšanas neesamību), tādējādi pārlicinoties, ka finansējuma saņēmēja pieprasītie izdevumi ir attiecināmi.
 - 8.2. **Atbildīgā iestāde** – piedalās sadarbības iestādes veiktajās pārbaudēs atbilstoši Starpresoru vienošanās par sadarbību ES fondu 2021.-2027.gada plānošanas periodā (turpmāk – starpresoru vienošanās) paredzētajai sadarbībai.
 - 8.3. **Vadošā iestāde** – veic uz riskiem balstītas pārbaudes ar mērķi nodrošināt deleģēto funkciju īstenošanas uzraudzību un gūt pārlicību par EK deklarējamo izdevumu atbilstību un pamatotību (t.sk. pārlicinoties par iespējamās krāpšanas riska novēršanu). Tā var neveikt pārbaudes gadījumos, ja ir pārlicība, ka sadarbības iestāde nodrošina pietiekamu un atbilstošu pārbaudžu veikšanu.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 10 no 84

9. Lai nodrošinātu projektu īstenošanas uzraudzību, vadošā iestāde, atbildīgā iestāde un sadarbības iestāde, ņemot vērā ES normatīvajos aktos un MK noteikumos Nr.580¹ noteikto, attiecīgi izstrādā iekšējo procedūru aprakstu, nosakot kārtību, kādā tiks veiktas projektu pārbaudes ES fondu 2021. – 2027.gada plānošanas periodā.

¹ Ministru kabineta 2022. gada 20. septembra noteikumi Nr. 580 "Prasības Eiropas Savienības fondu 2021.–2027. gada plānošanas perioda vadības un kontroles sistēmas izveidošanai"

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 11 no 84

II RISKU VADĪBAS PIEEJA PĀRBAUŽU VEIKŠANĀ

10. Risku vadības **mērķis** ES fondu projektu pārbažu veikšanā ir nodrošināt **savlaicīgu iespējamo risku identificēšanu projektā un nodrošināt mērķtiecīgas kontroles un uzraudzības pasākumus**, lai efektīvi vadītu, mazinātu un novērstu identificētos riskus. Vienlaikus, uz riskiem balstītām projektu pārbaudēm un izlases veidošanas principiem jābūt izstrādātiem tā, lai revīzijas iestādes ES fondu pārbaudēs konstatētais kļūdu līmenis ir zemāks par Eiropas Komisijas maksimāli pieļaujamo kļūdas līmeni (zem 2%).
11. Regula Nr. 2021/1060 nosaka, ka ES fondu projektos **pārbaude jābalsta uz riska novērtējumu**, kurā tiek ņemti vērā tādi faktori kā **īstenoto darbību skaits, veids, apjoms un saturs, saņēmēji, kā arī riska līmenis**, t.sk. **pārbaudēm vajadzētu būt samērīgām ar riskiem**, kas izriet no risku novērtējuma.²
12. Sadarbības iestāde saskaņā ar MK noteikumos Nr.135³ noteikto, pārbaudes veic **izlases veidā**. Iestāde nosaka obligāto minimālo pārbažu veidu un apjomu, ievērojot SAM izvērtēto un noteikto riska līmeni (zems, vidējs, augsts), savukārt, pamatojoties uz identificētajiem riskiem projektā (projekta atlases, īstenošanas vai pēcuzraudzības periodā), atbildīgais darbinieks izvērtē tos un var lemt par nepieciešamību palielināt pārbaudes apjomu vai saglabāt to noteiktajā minimālā pārbažu apjomā. Pamatojumu pārbaudes apjoma palielināšanai vai nepalielināšanai jādokumentē trešajām personām izsekojamā veidā.
13. Pārbaudes veicējs pirms jebkuras pārbaudes uzsākšanas pārliecinās, vai un kādi riski ir identificēti projektā un atbilstoši norādītajai informācijai, šos riskus ņem vērā plānojot un veicot konkrēto pārbaudi.⁴
14. Gadījumā, ja projektā nav identificēti riski vai arī identificēti atsevišķi riski, kam nav nepieciešama pilna apjoma pārbaude, sadarbības iestāde var lemt par atsevišķu aspektu pārbaudi tādā apjomā, kāda nepieciešama projekta riska vadības pasākuma ietvaros, piemēram, no sadarbības iestādes izstrādātajām pārbaudes lapām izvēloties konkrētus pārbaudes jautājumus, tādējādi nodrošinot mērķtiecīgu pārbaudi un mazinot administratīvo slogu, ko rada pilna apjoma pārbaude.

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regula (ES) Nr. 2021/1060, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (turpmāk - Regula Nr. 2021/1060) preambulas 62. apsvēruma nosaka:

Lai nodrošinātu atbilstošu līdzsvaru starp fondu rezultātīvu un efektīvu apguvi un saistītajām administratīvajām izmaksām un slogu, pārvaldības verifikāciju biežums, darbības joma un aptvēruma būtu jābalsta uz riska novērtējumu, kurā vērā ņemti tādi faktori kā īstenoto darbību skaits, veids, apjoms un saturs, saņēmēji, kā arī riska līmenis, kas noteikts iepriekšējās pārvaldības verifikācijās un revīzijās. Pārvaldības verifikācijām vajadzētu būt samērīgām ar riskiem, kas izriet no minētā riska novērtējuma, un revīzijām vajadzētu būt samērīgām ar Savienības budžetam radītā apdraudējuma apmēru.

Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj/?locale=LV>

³ Ministru kabineta 2023. gada 21. marta noteikumi Nr. 135 "Eiropas Savienības fondu projektu pārbažu veikšanas kārtība 2021.-2027. gada plānošanas periodā"

⁴ Pārbaudes - maksājuma pieprasījuma pārbaude, avansa maksājuma pieprasījuma pārbaude, pārbaude projekta īstenošanas vietā, iepirkumu pirmspārbaude, iepirkumu pārbaude, plānotā maksājumu pieprasījuma iesniegšanas grafika pārbaude, valsts atbalsta pārbaude, iepirkumu plāna pārbaude, pārskats par projekta dalībniekiem, līguma/vienošanās un to grozījumi, iekšējās kontroles sistēmas pārbaude.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 12 no 84

15. Projekta riskus var identificēt un vadīt katrā tā stadijā, proti, pie projekta iesnieguma izskatīšanas, projekta īstenošanas laikā un pēcuzaudzības periodā. Identificētajiem riskiem nepieciešams noteikt novēršanas vai uzraudzības pasākumus, un to, vai nepieciešami tūlītēji tā vadības pasākumi.
16. Pārbaudu veikšanā un risku identificēšanā ieteicams izmantot EK izstrādāto materiālu par risku vadības pieeju ES fondu 2021. – 2027.gada plānošanas periodā.⁵
17. Identificējot riskus projekta līmenī, konstatētie, pastāvošie un iespējamie riski ir jādokumentē tā, lai nodrošinātu to noteikšanas izsekojamību, pamatotību un liecības par pārbaudes plānošanas pamatojumu.
18. Informāciju par projektā konstatētajiem riskiem un turpmākajām darbībām, t.sk. informācija, kas saņemta no trešajām pusēm vai audita konstatējumiem projektā, jāaktualizē nekavējoties, taču ne vēlāk kā divu darba dienu laikā pēc to konstatēšanas. Gadījumos, kad konstatētajiem riskiem ir augsta ietekme (potenciāla ietekme uz negatīvu publicitāti un ES fondu tēlu vai potenciāla liela apmēra neatbilstība), sadarbības iestāde vienas darba dienas laikā pēc to konstatēšanas, ievada datus KPVIS vai KPVIS funkcionalitātes darbības traucējumu gadījumā, informē vadošo iestādi.
19. Sadarbības iestāde izstrādā kārtību, kādā tiek nodrošināta projekta risku izvērtēšana, t.sk. uz riskiem balstīta pārbaudu apjoma noteikšana un risku uzraudzība un vadīšana, un veic risku uzraudzību atbilstoši iekšējos noteikumos noteiktajai kārtībai.

⁵ Reflection paper “Risk based management verifications Article 74(2) CPR 2021-2027”

Pieejams: <https://www.interact-eu.net/finance-and-control-1/audit-and-control/management-verifications>

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu risks balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 13 no 84

III KRĀPŠANAS, KORUPCIJAS UN INTEREŠU KONFLIKTA RISKI VEICOT PĀRBAUDES

20. Lai nodrošinātu, ka ES fondu atbalsts tiek izmantots nolūkiem, kam tas ir paredzēts, ir ļoti **svāriģi veikt pasākumus, lai novērstu krāpšanu, korupciju un interešu konflikta riskus**. Turklāt risku efektīva uzraudzība ir būtiska, lai nodrošinātu finanšu līdzekļu pareizu izmantošanu.
21. Lai nodrošinātu **vienotu izpratni par krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta risku vadību un novērtēšanas pasākumiem**, ES fondu vadībā iesaistītās iestādes⁶ ir aicinātas izmantot vadošās iestādes izstrādāto risku pārvaldības stratēģiju, konkrēti sadaļu “*Krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta risku vadība*”⁷, un Finanšu ministrijas izstrādāto AFCOS stratēģiju.⁸
22. **Būtiskākie krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta novēršanas pasākumi un nosacījumi pārbažu veikšanā:**
- 22.1. sadarbības iestāde izstrādā kārtības/metodiskos norādījumus, kādā tiek nodrošināta krāpšanas un korupcijas, kā arī interešu konflikta risku vadība un uzraudzības pasākumi;
 - 22.2. lai novērstu negodprātīgu rīcību un nonākšanu interešu konflikta situācijā, iestādes⁶ ievēro un uzrauga Finanšu regulas Nr. 2024/2509⁹ 61.pantā noteikto. Jāņem vērā, ka Finanšu regulas Nr. 2024/2509 61. pants attiecināms uz visiem, kuri ir iesaistīti ES fonda finanšu līdzekļu izmantošanā, plānošanā, lēmumu pieņemšanā, pārvaldībā un kontrolē¹⁰;
 - 22.3. interešu konflikta novēršanu regulē arī nacionālie normatīvie akti¹¹, kas jāievēro, tomēr katram no tiem ir sava specifika, kas ES fondu administrēšanā skatāma kopsakarā ar Finanšu regulu Nr. 2024/2509;
 - 22.4. ES fondu vadībā, uzraudzībā un projektu īstenošanā ieteicams izmantot EK publicēto paziņojumu¹², kur ir sniegti norādījumi par to, kā interpretēt un piemērot saistošās normas par interešu konfliktiem un to pārvaldību saskaņā ar Finanšu regulu Nr. 2024/2509, lai veicinātu labu praksi, kā arī sniegti piemēri interešu konflikta situācijām;
 - 22.5. veicot pārbaudes, pārbaudes veicējam nepieciešams pievērst uzmanību arī pazīmēm, kas var norādīt uz iespējamu noziedzīgu nodarījumu¹³ vai krāpšanas gadījumu, piemēram,

⁶ Sadarbības iestāde, atbildīgā iestāde un vadošā iestāde

⁷ Eiropas Savienības struktūrfondu, Kohēzijas fonda un Atvēršanas un noturības mehānisma plāna vadībā iesaistīto iestāžu risku pārvaldības stratēģija. Pieejams: https://www.esfondi.lv/assets/ievie%C5%A1ana/risku_p%C4%81rvald%C4%ABba/2021_2027/rv-strategija.pdf

⁸ Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzības koordinācijas dienesta (AFCOS) darbības stratēģija un pasākumu plāns 2024.–2026. gadam. Pieejams: [https://likumi.lv/ta/id/351975-par-eiropas-savienības-finansu-interesu-aizsardzības-koordinācijas-dienesta-afcos-darbības-strategiju-un-pasākumu-planu-20242026-gadam](https://likumi.lv/ta/id/351975-par-eiropas-savienibas-finansu-interesu-aizsardzibas-koordinācijas-dienesta-afcos-darbības-strategiju-un-pasākumu-planu-20242026-gadam)

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 23. septembra Regula (ES, Euratom) 2024/2509 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (turpmāk - Finanšu regulas Nr. 2024/2509)

¹⁰ *Pārbaudes veicējs, veicot pārbaudi nedrīkst atrasties interešu konfliktā ar finansējuma saņēmēju atbilstoši Finanšu regulas Nr. 2024/2509 61.pantam, piemēram, pārbaudes veicējs ir radnieks vai atrodas darba tiesiskajās attiecībās ar finansējuma saņēmēju vai to pārstāvjiem. Pārbaudes veicējam ir jāizvērtē, vai iesaistīšanās konkrētajā pārbaudē nav interešu konflikta situācija un vai tas būtu ētiski, pat, ja tas ir likumīgi.*

¹¹ Likums “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”; Publisko iepirkumu likums/Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums; Ministru kabineta 2017.gada 28.februāra noteikumi Nr.104 “Noteikumi par iepirkuma procedūru un tās piemērošanas kārtību pasūtītāja finansētiem projektiem”.

¹² Norādījumi par izvairīšanos no interešu konfliktiem un to pārvaldību saskaņā ar Finanšu regulu
Pieejams: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409\(01\)&from=LV](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409(01)&from=LV)

¹³ Noziedzīgie nodarījumi, kuru rezultātā ir radīts vai var tikt radīts kaitējums ES finanšu interesēm, t.i., krāpšana, korupcija,

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu risks balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 14 no 84

gadījumu identificēšanai ieteicams izmantot EK izstrādāto informatīvo materiālu par krāpšanas rādītājiem¹⁴, EK vadlīnijas par viltotu dokumentu identificēšanu¹⁵, rokasgrāmatu par krāpšanu publiskā iepirkuma jomā¹⁶, kā arī Konkurences padomes izstrādātos ieteikumus¹⁷, kā atpazīt karteļa iespējamās pazīmes iepirkumos;

22.6. iespējamu noziedzīgu nodarījumu vai krāpšanas gadījumu, kā arī interešu konflikta identificēšanai var izmantot EK risku novērtēšanas rīku ARACHNE¹⁸, agrīnās atklāšanas un izslēgšanas sistēmu EDES (*Early Detection and Exclusion System*) un AFCOS noziegumu tipoloģijas noteikšanas elektronisko filtrēšanas rīku (iestādēm, kam tas pieejams), kā arī nepieciešamības gadījumā informāciju pārbaudot pieejamajās datu bāzēs (Uzņēmumu reģistra datu bāzē, Eiropas biznesa reģistrā,¹⁹ VID datu bāzēs, IUB tīmekļa vietnē, Sodū reģistrā, Konkurences padomes pieņemto lēmumu reģistrā²⁰). Nepieciešamības gadījumā, lai iegūtu detalizētāku informāciju, iestāde var sazināties ar attiecīgo valstu kompetentajām iestādēm;

22.7. veicot pārbaudes, pārbaudes veicējam jānodrošina arī sankciju pārbaudi Starptautisko un Latvijas nacionālo sankciju likuma izpratnē²¹, izmantojot Sankciju reģistros²² pieejamo informāciju. Sankciju pārbaudes sadarbības iestāde nodrošina projekta iesniegumu atlases procesā un pie lēmuma pieņemšanas, pie līguma/vienošanās slēgšanas ar finansējuma saņēmēju vai grozījumiem (ja maina projektā noteikto finansējuma saņēmēju vai sadarbības partneri), maksājuma pieprasījuma pārbaudes procesā pirms maksājuma apstiprināšanas. Veicot iepirkuma pārbaudi, sankciju pārbaude tiek veikta tikai gadījumos, kad iepirkuma pārbaudes veicējam rodas šaubas par finansējuma saņēmēja veiktās pārbaudes kvalitāti vai šāda pārbaude nav veikta.

noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana, līdzekļu nelikumīga piesavināšanās (saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 5. jūlija Direktīvu (ES) 2017/1371 par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības)

¹⁴EK informatīvais paziņojums par krāpšanas pazīmēm attiecībā uz ERAF, ESF un KF

Pieejams: https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/publications/cocof-guidance-documents/2009/information-note-on-fraud-indicators-for-erdf-esf-and-cf_lv

¹⁵ Viltotu dokumentu atklāšana strukturālo darbību jomā Praktiska rokasgrāmata vadošajām iestādēm

Pieejams: <https://sfc.ec.europa.eu/system/files/documents/sfc-files/guide-forged-documents-lv.pdf>

¹⁶ EK rokasgrāmata "Krāpšana publiskā iepirkuma jomā. Brīdinājuma zīmju un paraugprakses apkopojums"

Pieejams: <https://www.esfondi.lv/normativie-akti-un-dokumenti/2014-2020-planosanas-periods/eiropas-komisijas-rokasgramata-krapsana-publiska-iepirkuma-joma-bridinajuma-zimju-un-paraugprakses-apkopojums>

¹⁷ Signālsaraksts jeb kā iepirkuma pasūtītājam atpazīt karteļa iespējamās pazīmes

Pieejams šeit: www.kp.gov.lv/lv/media/10127/download?attachment

¹⁸ ARACHNE - EK uzturēts risku novērtēšanas rīks;

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=325&intPageId=3587&langId=en>

¹⁹ Eiropas Biznesa Reģistrs (ebr.lv)

²⁰ Konkurences padomes lēmumu reģistrs. Pieejams: <https://lemumi.kp.gov.lv/>

²¹ Saskaņā ar Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma 11.¹ un 11.² pantā noteikto.

²² Rīki, kur veicama sankciju pārbaude: <https://www.sanctionsmap.eu/#/main> ; <https://sanctionssearch.ofac.treas.gov/> ;

<https://sankcijas.fid.gov.lv/sankciju-mekletajs> ;

<https://data.europa.eu/euodp/data/dataset/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions>

Papildus ņem vērā arī Ārlietu ministrijas sniegto aktuālo informāciju par darījumu ierobežojumiem

<https://www.mfa.gov.lv/lv/sankcijas>

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 15 no 84

IV MAKSĀJUMA PIEPRASĪJUMA PĀRBAUDES

23. Maksājuma pieprasījuma un to pamatojošo dokumentu pārbaudes **galvenais mērķis** ir gūt pārlicību par finansējuma saņēmēja sniegtās informācijas par projektā veikto **izdevumu attiecināmību un atbilstību normatīvajam aktam par SAM īstenošanu, vienkāršoto izmaksu metodikās (ja attiecināms) un līgumā/ vienošanās par projekta īstenošanu paredzētajam**, lai apstiprinātu attiecināmo izdevumu summu.
24. Saskaņā ar MK noteikumu Nr.135 49.punktu starpposma maksājuma pieprasījuma pārbaudes **var veikt uz riskiem balsītā izlases veidā, obligāti nodrošinot pārbaudi noslēguma maksājuma pieprasījumam**, tomēr, lai mazinātu neatbilstību riskus, projektiem, kuriem atlases posmā ir identificēti riski, ieteicams tos pārbaudīt pie starpposma maksājuma pieprasījuma, kad par riskiem var pārlicināties.
25. Sadarbības iestāde izstrādā kārtību, kādā tā veic programmas pārvaldības uzdevumus, pārbauda un apstiprina ES fonda finansējuma saņēmēja maksājuma pieprasījumu,²³ t.sk. nosacījumus, kādā ievērojot projektā pastāvošos riskus, tiek plānotas maksājuma pieprasījuma izlases veida pārbaudes un noteikts pārbaudes apjoms.
26. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 2021/1060 74.panta otro daļu pārbaudes jānoslēdz pirms pārskatu iesniegšanas.
27. **Pamatprincipi maksājuma pieprasījuma attiecināmo izdevumu un sasniegto rezultātu (vienkāršoto izmaksu piemērošanas gadījumā) pamatojošo dokumentu pārbaudes apjoma noteikšanai:**
- 27.1. Minimālais izlases apjoms tiek noteikts atbilstoši SAM riska līmenim (zems, vidējs vai augsts). Papildus pārbaudes apjoms tiek noteikts atbilstoši projekta specifikai un projektā identificētajiem riskiem:
- 27.1.1. atbilstoši projekta specifikai, piemēram, vai projektā ir vai nav iekļautas vienkāršotās izmaksas vai finanšu instrumenta izdevumi, vai projekts ir vai nav saistīts ar ieguldījumiem infrastruktūrā, paredz investīcijas būvniecībā vai tehnoloģiju un aprīkojumu ieviešanā, sadarbības iestāde nosaka kārtību, kādā tiek veidota pamatojošo dokumentu kopa un noteikts minimālais izlases apjoms (ja projektā attiecināms) izdevumu un/ vai sasniegtā rezultāta/ iznākuma rādītāju pamatojošo dokumentu pārbaudei;
- 27.1.2. sadarbības iestādes var veikt papildus dokumentu pārbaudes, balstoties uz konstatētajiem riskiem projektā un norādīto informāciju risku kopsavilkumā, tādejādi veicot koncentrētu, mērķtiecīgu pārbaudi konkrētā riska kontrolei (ja attiecināms).
- 27.2. Ja sadarbības iestāde, izskatot maksājuma pieprasījuma izdevumu vai sasniegtā rezultāta/iznākuma rādītāju pamatojošos dokumentus, konstatē neatbilstības vai rodas

²³ Saskaņā ar MK noteikumu Nr.580 11.8.apakšpunktu sadarbības iestādei ir jāizstrādā kārtība, kādā tā, atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2021.gada 24.jūnija regulas (ES) Nr.2021/1060 ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (turpmāk – Regula (ES) Nr.2021/1060) 72. panta 1. punkta “b” apakšpunktam veic programmas pārvaldības uzdevumus, tajā pārbauda un apstiprina ES fonda finansējuma saņēmēja maksājuma pieprasījumu.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 16 no 84

šaubas par datu ticamību, tā var palielināt pārbaudes apjomu konkrētām izdevumu grupām un sasniegtā rezultāta/ iznākuma rādītāju pamatojošajiem dokumentiem, lai nodrošinātu mērķtiecīgu un uz riskiem balstītu pārbaudi.

- 27.3. Veicot izdevumu vai sasniegtā rezultāta/iznākuma rādītāju pamatojošo dokumentu izlasi, sadarbības iestādei ir jāsniedz izvēlētajā apjoma pamatojums, to atbilstoši dokumentējot. Projektos, kur pamatojošo dokumentu pārbaude veicama 100% apjomā, apjoma pamatojums arī tiek norādīts pārbaudes dokumentācijā.
- 27.4. Ja projektā ir paredzēts, ka maksājumus veic ne tikai finansējuma saņēmējs (vai sadarbības partneris), bet arī cita projekta īstenošanā iesaistītā persona, sadarbības iestāde var veikt pamatojošo dokumentu vai sasniegtā rezultāta/iznākuma rādītāju izlasi gan finansējuma saņēmēja (un sadarbības partnera) līmenī, gan arī minētās citas projekta īstenošanā iesaistītās personas līmenī.
- 27.5. Sadarbības iestādes noteiktie minimālie pārbaudžu apjomi (zema, vidēja un augsta riska SAM projektiem) var tikt pārskatīti un precizēti pēc sadarbības iestādes un ārējo auditu rezultātu analīzes, attiecīgi lemjot palielināt vai samazināt sākotnēji noteiktos minimālos pārbaudžu apjomus vai saglabāt nemainīgus.
28. Veicot maksājuma pieprasījuma pārbaudes (šo vadlīniju 27.1.1. punktā noteiktajam minimālajam izlases apjomam (ja attiecināms)), sadarbības iestāde ņem vērā arī projektā identificētos riskus (norādīto informāciju projekta risku kopsavilkumā), vienlaikus pārlicinoties, ka:
- 28.1. projekta ietvaros preces ir iegādātas, būvdarbi veikti un pakalpojumi ir sniegti, t.i., ir sniegti un pārbaudīti attiecināmo izdevumu un sasniegto rezultātu pamatojošie dokumenti vai to atvasinājumi;
- 28.2. maksājuma pieprasījumā iekļautie izdevumi ir faktiski veikti un tie ir attiecināmi, maksājuma pieprasījumā nav iekļauti izdevumi, kas neatbilst līguma/vienošanās par projekta īstenošanu nosacījumiem, Regulas (ES) Nr. 2021/1057²⁴, Regulas (ES) Nr. 2021/1058²⁵, MK noteikumu par SAM īstenošanu nosacījumiem un vadošās iestādes vadlīnijām „*Vadlīnijas attiecināmo izmaksu noteikšanai Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027.gada plānošanas periodā*”²⁶ (turpmāk – attiecināmo izmaksu vadlīnijas);
- 28.3. nav iekļautas izmaksas, kas iepriekš atzītas par neatbilstoši veiktajiem izdevumiem;
- 28.4. citās pārbaudes konstatētie trūkumi (piemēram, pārbaudē projekta īstenošanas vietā, iepirkumu pirmspārbaudē vai iepirkuma pārbaudē pie maksājuma pieprasījuma, projekta dalībnieku pārskatā vai citā pārbaudē) neietekmē maksājuma pieprasījuma izdevumus, t.sk. vienkāršoto izmaksu attiecināmību;
- 28.5. maksājuma pieprasījumā iekļautā informācija par projekta darbību un rādītāju progresu un konstatētie trūkumi neietekmē maksājuma pieprasījuma izdevumu attiecināmību. Attiecībā uz finansējuma saņēmēja maksājuma pieprasījumā (progresā

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2021.gada 24.jūnija Regula (ES) Nr.2021/1057, ar ko izveido Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+) un atceļ Regulu (ES) Nr. 1296/2013

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2021.gada 24.jūnija Regula (ES) Nr.2021/1058, par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Kohēzijas fondu

²⁶ Pieejams šeit: <https://www.esfondi.lv/normativie-akti-un-dokumenti/2021-2027-planosanas-periods/vadlinijas-attiecinamo-izmaksu-noteiksanai-eiropas-savienibas-kohezijas-politikas-programmas-2021-2027-gada-planosanas-perioda>

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 17 no 84

sadaļā) norādīto datu ticamību saistībā ar rādītājiem, jāpārlicinās, vai norādītā informācija atbilst iesniegtajos izdevumu pamatojošajos dokumentos norādītajai informācijai. Ja sadarbības iestāde, izskatot maksājuma pieprasījumu, konstatē, ka projektā pastāv risks nesasniegt projektā noteiktos iznākuma un rezultāta rādītājus, kas var ietekmēt SAM noteiktos iznākuma, rezultāta un finanšu rādītājus, tā par to informē atbildīgo iestādi;

28.6. attiecināmo izmaksu pozīcijām (vienkāršoto izmaksu piemērošanas gadījumā) ir piemērota atbilstoša vienkāršoto izmaksu metodika un tā piemērota korekti, t.sk.:

28.6.1. ja projekta izdevumiem piemēro vienoto likmi (*flat-rate*), fiksētās summas maksājumu (*lump-sum*) vai vienības izmaksu standarta likmi (*unit-cost*), atbilstoši Regulas Nr. 2021/1060 53.- 56. un 94.pantam, pārbaudi veic saskaņā ar šo maksājumu pamatprincipiem;

28.6.2. attiecībā uz pārbaudi saistībā ar vienoto likmi, fiksētās summas maksājumu un vienības izmaksu standarta likmes pārbaudi, jāpārlicinās par vienkāršoto izmaksu principu piemērošanas atbilstību atbildīgās iestādes apstiprinātajai vienkāršoto izmaksu metodikai, ja attiecināms. Nav jāveic izmaksu pamatojošo dokumentu pārbaude, izņemot gadījumus, kad tiek piemērota vienotā likme līdz 40% pārējo izmaksu segšanai vai vienotā likme līdz 20% personāla izmaksu segšanai, tādā gadījumā jāveic izmaksu pamatojošās dokumentācijas pārbaude bāzes izmaksām, atbilstoši šo vadlīniju 27. punktā noteiktajiem apjomiem.

28.7. izdevumi, t.sk. vienkāršotās izmaksas, ievērojot saimnieciskuma, lietderības un efektivitātes principus, ir radušies projekta īstenošanas laikā (attiecināmības periodā), izņemot tos gadījumus, kas noteikti MK noteikumos par SAM īstenošanu. Sadarbības iestādei ir tiesības pieprasīt papildu pamatojumu par izdevumu nepieciešamību un lemt par izdevumu attiecināšanu, ja rodas šaubas par konkrētu izdevumu lietderību un nepieciešamību;

28.8. maksājuma pieprasījumā nav iekļauti izdevumi/rezultātu pamatojošie dokumenti, kas tiek finansēti no citiem finanšu avotiem (sniegts finansējuma saņēmēja apliecinājums/pierādījums dubultfinansējuma neesamībai, informācijas salīdzināšana KPVIS, informācija publiskajā telpā, informācija no iestādes, kas ievieš finanšu instrumentu, ar ko var būt iespējamā pārklāšanās, pārbaudē projekta īstenošanas vietā konstatētais). *Piemēram, jāpārlicinās, ka pie viena finansējuma saņēmēja dažādu projektu ietvaros vieniem un tiem pašiem darbiniekiem netiek veikta samaksa par vienām un tām pašām darbībām. Jāpievērš uzmanība arī tam, vai personāla samaksa nepārsniedz likmi vai finansējuma ierobežojumus, kas noteikti MK noteikumos par SAM pasākuma īstenošanu* (papildus skatīt vadlīniju IX daļu “Dubultā finansējuma pārbaude”);

28.9. maksājuma pieprasījumā nav iekļauti izdevumi/rezultātu pamatojošie dokumenti un cita informācija neliecina par iespējamu krāpšanu/neatbilstību veiktajos maksājumos (papildus skatīt 1. pielikumā “Iespējamās krāpšanas pazīmes izdevumu pamatojošajos dokumentos” pazīmju/indikatoru uzskaitījumu, kas, izskatot izdevumus pamatojošos dokumentus, var liecināt par iespējamu krāpšanu/neatbilstību veiktajos maksājumos);

28.10. maksājuma pieprasījumā iekļautie izdevumi radušies, piemērojot finansējuma saņēmēja juridiskajam statusam un darbības veidam atbilstošu iepirkumu regulējošo normatīvo regulējumu (ja attiecināms);

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 18 no 84

- 28.11. projektā veicamo darbu tāme atbilst darbu pieņemšanas – nodošanas aktiem. Ja ir neprecizitātes, tad jāgūst pārliecība par to atbilstīgumu un saskaņotību;
- 28.12. projekta izpildedokumentācija un tās glabāšana atbilst tiesību aktiem, tai skaitā akts par būvobjekta pieņemšanu ekspluatācijā, būvdarbu izpildes pabeigšanas akts, projektu saskaņojošo organizāciju atzinumi, segto darbu akti, pieņemšanas – nodošanas akti, izpildrasējumi un izpildshēmas, būves atjaunošanas, pārbūves vai restaurācijas gadījumā - paskaidrojuma rakstam vai apliecinājuma kartei;
- 28.13. iepirkuma līguma grozījumi ir veikti atbilstoši iepirkuma līguma nosacījumiem, kā arī atbilst normatīvo aktu prasībām;
- 28.14. izmaiņas darbu apjomos veiktas ievērojot tiesību aktus iepirkuma jomā un labo praksi būvniecībā;
- 28.15. projektā ievēroti komunikācijas un vizuālās identitātes nosacījumi, īstenotie pasākumi atbilst projekta iesnieguma paredzētajam;
- 28.16. maksājuma pieprasījumā iekļautais PVN ir attiecināms atbilstoši normatīvajam regulējumam, t.i., nav iekļauti atgūstami PVN maksājumi;
- 28.17. projekta mērķis, rādītāji un rezultāts ir sasniegts (pārbaude veicama pie noslēguma maksājuma pieprasījuma);
- 28.18. veiktajos izdevumos nav konstatējams sadārdzinājums, kas ticis segts no projekta attiecināmajām izmaksām;
- 28.19. vai projekta īstenošanas laikā nav gūti iepriekš neparedzēti ieņēmumi projektos, kuros atbilstoši MK noteikumos par SAM īstenošanu noteikto tie nav paredzēti;
- 28.20. projekta īstenošanas laikā (pārbaudot noslēguma maksājuma pieprasījumu, ja sadarbības iestāde nav ātrāk saņēmusi informāciju par iespējamiem šajā punktā minēto pārkāpumu veidiem) ir nepieciešams pārliecināties, vai finansējuma saņēmējs (t.sk. arī fiziskas personas, kuras iesniegušas projektu) nav sodīts par Imigrācijas likuma 68.⁴ panta trešajā daļā minēto administratīvo pārkāpumu un Krimināllikuma 280.panta otrajā daļā minētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu un vai tam nav piemēroti piespiedu ietekmēšanas līdzekļi par minētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, t.sk. par trešo valstu valsts piederīgo nodarbināšanu, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi, pieprasot Iekšlietu ministrijas Informācijas centra informāciju no Sodu reģistra²⁷;
- 28.21. pirms maksājuma veikšanas sadarbības iestāde veic pārbaudi un neveic maksājumu, ja minētās pārbaudes rezultātā konstatē, ka attiecībā uz finansējuma saņēmēju, tā valdes vai padomes locekli, patieso labuma guvēju, pārstāvētiesīgo personu vai prokūristu, vai personu, kura ir pilnvarota pārstāvēt minēto finansējuma saņēmēju darbībās, kas saistītas ar filiāli, ir noteiktas starptautiskās vai nacionālās sankcijas vai būtiskas finanšu un kapitāla tirgus intereses ietekmējošas ES vai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts sankcijas²⁸.
29. Izdevumu atbilstību publiskā iepirkuma, komercdarbības atbalsta, komunikācijas un vizuālās identitātes, horizontālo principu (piemēram, vienlīdzība, iekļaušana, nediskriminācija un pamattiesību ievērošana; nenodarīt būtisku kaitējumu; energoefektivitāte pirmajā vietā; klimatnodrošināšana) noteikumiem sadarbības iestāde veic, izskatot maksājuma pieprasījumu un

²⁷ Šo pārbaudi var veikt gan pārbaudot maksājuma pieprasījumu, gan arī veicot pārbaudes projektu īstenošanas vietā.

²⁸ Saskaņā ar Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma 11.² panta otrajā daļā noteikto. Papildus ņem vērā arī Ārlietu ministrijas sniegto aktuālo informāciju par darījumu ierobežojumiem

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 19 no 84

pārbaudēs projekta īstenošanas vietā.

30. Ja projekta ietvaros finansējuma saņēmējs veic avansa maksājumus sadarbības partnerim vai gala saņēmējam, avansa maksājumu iekļauj maksājuma pieprasījumā tikai tad, kad sadarbības partneris vai gala saņēmējs veica maksājumus no saņemtā avansa un iesniedza finansējuma saņēmējam izdevumus pamatojošos dokumentus.
31. **Avansu piešķiršanas un izlietojuma dokumentēšana**

31.1. Ņemot vērā to, ka avansa maksājuma pieprasījums²⁹ ir viens no maksājuma pieprasījuma veidiem, kārtībā par maksājuma pieprasījuma pārbaudi ir jānosaka nepieciešamība izvērtēt avansa piešķiršanas vajadzību, t.i., avansa maksājuma pieprasījuma apstiprināšanas kārtību, tai skaitā avansa lietderības izvērtējumu un lēmuma pieņemšanas procesu. Veiktajam izvērtējumam un pieņemtajam lēmumam par avansa maksājuma izmaksu, tā atbilstību MK noteikumos par SAM īstenošanu un līgumam/vienošanās par projekta īstenošanu, ir jābūt dokumentētam, lai nodrošinātu audita liecības, darbību caurskatāmību un vienotu pieeju finansējuma saņēmējiem.

31.2. Tāpat kārtībā ir jānosaka nepieciešamība vērtēt jau piešķirtā avansa atmaksas (atgriešanas) vajadzību saskaņā ar MK noteikumiem Nr.205³⁰, dokumentējot tās lietderību un lēmuma pieņemšanas procesu. Ja personāla izmaksas projektā tiek attiecinātas kā vienotā likme no pārējām attiecināmajām izmaksām, sadarbības iestāde, veicot pārbaudi, var lemt par piešķirtā avansa atmaksas maksājuma pieprasījuma iesniegšanas termiņa pagarinājumu.³¹

1. Maksājuma pieprasījuma pārbaudei iesniedzamie attiecināmo izdevumu pamatojošie dokumenti

32. Sadarbības iestāde var paredzēt, ka gadījumā, ja izskatot pie kārtējā maksājuma pieprasījuma iesniegtos izdevumus pamatojošos dokumentus vai iepriekšējās pārbaudēs ir konstatētas būtiskas kļūdas³² un cita sadarbības iestādes rīcībā esošā informācija norāda uz iespējamiem pārkāpumiem un riskiem, tā pieprasa finansējuma saņēmējam papildus iesniegt izdevumus pamatojošo dokumentu kopijas, izvērtējot, kādi dokumenti konkrētajā gadījumā ir nepieciešami, lai veiktu maksājuma pieprasījuma pārbaudi un gūtu pārliecību par izdevumu atbilstību. Ieteicams, ka papildu dokumentus pieprasa tikai atsevišķos gadījumos, izvērtējot un argumentējot dokumentu pieprasīšanas pamatotību.
33. Sadarbības iestāde var pieprasīt finansējuma saņēmējam iesniegt tikai tādus izdevumus pamatojošos dokumentus, kas nav pieprasīti citā pārbaudē, ko veikusi sadarbības iestāde.

²⁹ Avansus var piešķirt tad, ja tas ir paredzēts normatīvajā aktā par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu.

³⁰ MK 2023.gada 25.aprīļa noteikumi Nr.205 „Valsts budžeta līdzekļu plānošanas kārtība Eiropas Savienības fondu projektu īstenošanai un maksājumu veikšanai 2021.–2027. gada plānošanas periodā”

³¹ Ja personāla izmaksas projektā tiek attiecinātas kā vienotā likme no pārējām attiecināmajām izmaksām un projekta uzsākšanas posmā iepirkumi nav noslēgušies un finansējuma saņēmējam nav radušās tiešās izmaksas, bet projektā ir darbinieki, kuriem tiek maksāts atalgojums, finansējuma saņēmējs pieprasa avansa maksājumus atalgojumiem. Savukārt, sadarbības iestāde var lemt par avansa apguves termiņa pagarinājumu, līdz brīdim, kad finansējuma saņēmējam radīsies tiešās izmaksas no kurām tiks aprēķināta vienotā likme un tiks apgūts iepriekš piešķirts avanss.

³² Tādas kļūdas, kuru rezultātā var iestāties finansiālās sekas

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu risks balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 20 no 84

Labā prakse papildu dokumentu vai informācijas pieprasīšanā no finansējuma saņēmēja būtu, ja papildu dokumentus vai informāciju pieprasa par visiem konstatētiem gadījumiem kopā pēc visa maksājuma pieprasījuma izskatīšanas.

34. Darba līgumi/rīkojumi par iecelšanu amatā un iepirkuma līgumi, u.tml. pamatojošie dokumenti sadarbības iestādē iesniedzami vienu reizi, ja vien tajos nav veiktas izmaiņas, kopā ar to maksājuma pieprasījumu, kurā pirmo reizi iekļauti šāda veida izdevumi. Ja šajos dokumentos ir veiktas izmaiņas, aktualizēto dokumentu iesniedz kopā ar nākamo maksājuma pieprasījumu. Ja personāla izmaksas projektā tiek attiecinātas kā vienotā likme, finansējuma saņēmējs neiesniedz darba līgumus/rīkojumus par iecelšanu amatā, bet tie var tikt pieprasīti gadījumos, ja tiek identificēti riski vai rodas šaubas vai aizdomas par negodīgu rīcību projektā.
35. Pamatojošiem dokumentiem jāpievieno arī bankas konta vai Valsts kases konta izraksts, kas apliecina projekta ietvaros veiktos maksājumus (izņemot gadījumus, kur visas projekta izmaksas 100% apmērā ir vienkāršotās izmaksas un šādi dokumenti nav noteikti vienkāršoto izmaksu metodikās). Konta izrakstu³³ finansējuma saņēmējs izveido interneta bankā un iesniedz elektroniskā veidā. Ja konta izrakstos ir identificējami darījumu references numuri, bankas apstiprinājums vai speciālais paraksts uz konta izraksta nav nepieciešams.
36. Gadījumā, ja konta izrakstā nav redzama visa nepieciešamā informācija par veikto maksājumu un pieejamā informācija nav pietiekama pārliecības gūšanai, darījumu izsekojamībai (piemēram, kādu tehnisku iemeslu dēļ – drukājot, kopējot un tml., neparādās visa nepieciešamā informācija), sadarbības iestāde var pieprasīt iesniegt maksājuma uzdevumu vai finansējuma saņēmēja grāmatveža parakstītu maksājuma uzdevumu sarakstu, kas ģenerēts no finansējuma saņēmēja grāmatvedības sistēmas.
37. Sadarbības iestāde, lai gūtu pārliecību par PVN attiecināšanu no projekta līdzekļiem, var no finansējuma saņēmēja pieprasīt **apliecinājumu par PVN apliekamu darījumu esamību/neesamību projektā.**
38. Gadījumā, ja projektā tiek konstatēta **pamatlīdzekļu zādzība**, finansējuma saņēmējam ir jāiesniedz izziņa no policijas, kas apliecina pamatlīdzekļu zādzību. Šādā gadījumā finansējuma saņēmējs **zaudējumus sedz un nozagtās vērtības atjauno no saviem līdzekļiem pilnā apmērā vai no saņemtās apdrošināšanas atlīdzības**, ja ir veikta materiālo vērtību apdrošināšana.
39. Sadarbības iestāde var pieprasīt finansējuma saņēmējam iesniegt **Projekta ieņēmumu un izdevumu pārskatu vai līdzvērtīgu grāmatvedības dokumentu**, kas apliecina no finansējuma saņēmēja kopējiem ieņēmumiem un izdevumiem nodalītu projekta ieņēmumu un izdevumu uzskaiti par konkrēto pārskata periodu (ja tas nav/netiks pārbaudīts pārbaudē uz vietas).
40. Ja projektā daļa vai visas izmaksas tiek pieprasītas kā vienkāršotās izmaksas, finansējuma saņēmējs pēc sadarbības iestādes pieprasījuma izlases veida pārbaudei (ja attiecināms) iesniedz šo izdevumu rezultātu pamatojošos dokumentus, atbilstoši vadošās iestādes vai atbildīgo iestāžu

³³ Maksājuma uzdevums ir līdzvērtīgs attaisnojuma dokuments konta izrakstam (attiecas uz gadījumiem, kad ir nepieciešams pārliecināties par faktiski veiktiem maksājumiem, bet neattiecas piemēram uz avansa izlietojuma kontroli, proti, vai nav uzlikts uz depozīta), līdz ar to izdevumu apmaksu var apliecināt vai nu iesniedzot maksājuma uzdevuma kopiju ar norādītu bankas referenci vai speciālo atzīmi (zīmogs, paraksts) vai iesniedzot konta izrakstu, kurā arī ir atrodama tā pati informācija, kas maksājuma pieprasījumā. Abus dokumentus iesniegt nav nepieciešams, pietiek, ja tiek iesniegts viens no tiem.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 21 no 84

vienkāršoto izmaksu metodikās, Deleģētās Regulas Nr. 2023/1676 noteiktajam, savukārt pārējos gadījumos, kad izmaksas projektā plānotas kā faktiskās izmaksas un tās ir tiešās attiecināmās izmaksas, finansējuma saņēmējs, pēc sadarbības iestādes pieprasījuma izlases veida pārbaudes veikšanai, iesniedz izdevumu pamatojošos dokumentus (skatīt šo vadlīniju 2. pielikumā “*Izdevumu pamatojošie dokumenti, kas var tikt pieprasīti maksājuma pieprasījuma pārbaudei*” iespējamajos izdevumu pamatojošos dokumentus).

41. Finanšu instrumentu izmaksu pamatojošie dokumenti:

- 41.1. Pamatojošos dokumentus atbilstoši katra finanšu instrumentu SAM specifikai nosaka nozares normatīvie akti, savukārt atbildīgā iestāde par SAM administrēšanu var atrunāt MK noteikumos par SAM īstenošanu specifiskus pamatojošos dokumentus, izvērtējot SAM finansējuma nosacījumus, kā arī to, kā tiek nodrošināta atbilstība Eiropas Savienības un nacionālajām prasībām.
- 41.2. Pamatojošajiem dokumentiem ir jāaplicina, ka ieguldījumi pamatlīdzekļos, aizņēmumi, garantijas vai cita veida atmaksājamās investīcijas, kas sniegtas finansējuma saņēmējam, ir efektīvi izmantotas paredzētajiem mērķiem;
- 41.3. Pamatojošā dokumentācija³⁴ iekļauj:
 - 41.3.1. finanšu instrumentu ieviešanu pamatojošos līgumus/ vienošanās un to grozījumi (t.sk. iepirkuma dokumentācija, finansēšanas nolīgumi, biznesa plāns, dokumenti par programmieguldījumu finanšu instrumentā pārtraukšanu un finanšu instrumenta slēgšanu, dokumenti, kuros norādītas summas, kas finanšu instrumentā ieguldītas no programmas un saskaņā ar prioritāti, izdevumi, kas ir attiecināmi saskaņā ar programmu, procenti un citi ieņēmumi, ko rada atbalsts no fondiem, un ar fondiem saistāmu resursu atkārtota izmantošana un tml.);
 - 41.3.2. finanšu instrumentu funkcionēšanu apliecinātos dokumentus (dokumenti, kas saistīti ar uzraudzību, ziņošanu un verifikācijām, gala saņēmēju pieteikuma veidlapas vai līdzīgi dokumenti, tai skaitā biznesa plānus, gada pārskatus, pārbaudes lapas, kontrolsarakste un finanšu starpnieku ziņojumus u.tml.);
 - 41.3.3. dokumenti par pārvaldības izmaksām un maksām;
 - 41.3.4. atbilstoši MK noteikumos par finanšu instrumentu ieviešanu noteiktajam komercdarbības atbalstam regulējumā noteikto veidlapu (deklarācija, kas sniegta saistībā ar *de minimis*³⁵ atbalstu);
 - 41.3.5. parakstītās vienošanās saistībā ar atmaksājamām investīcijām (tai skaitā akcijas, aizdevumi, garantijas vai cita veida atmaksājamās investīcijas, kas sniegtas uzņēmumiem, publiskajām – privātajām partnerībām, pilsētu attīstības projektiem vai privātām vai juridiskām personām, kas veic specifiskas investīciju aktivitātes) un citi atmaksājamo investīciju veikšanas pamatojošie dokumenti (piemēram, konta izraksti u.tml.);
 - 41.3.6. pierādījumi, ka atbalsts, ko sniedz, izmantojot finanšu instrumentu, tiks

³⁴ Regula Nr. 2021/1060 XIII pielikums

³⁵ Eiropas Komisijas ieviests *de minimis* atbalsta jēdziens kura saturiskā jēga nozīmē, ka atbalsts viena vienota uzņēmuma līmenī, kas nepārsniedz konkrētu robežu trīs gadu periodā, neietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm un/vai neizkropļo konkurenci, vai nedraud kropļot to, un tādēļ uz to neattiecas Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1.punkts

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 22 no 84

izmantots tā paredzētajam mērķim;

41.3.7. uzskaitē par finanšu plūsmām visos līmeņos līdz gala saņēmēju līmenim, un attiecībā uz garantijām – pierādījumi, ka pamatā esošie aizdevumi ir izmaksāti);

41.3.8. atsevišķa uzskaitē vai grāmatvedības kodi attiecībā uz programmas ieguldījumu, kas samaksāts no finanšu instrumenta, vai garantiju, par ko finanšu instruments uzņemies saistības par labu gala saņēmējam

42. Sadarbības iestāde savas kompetences ietvaros, ņemot vērā katra SAM specifiku un katra SAM iespējamās specifiskās izmaksu pozīcijas, var:
- 42.1. pilnveidot, papildināt maksājuma pieprasījuma pārbaudes lapā iekļaujamo informāciju;
 - 42.2. noteikt, kādi dokumenti, izskatot maksājuma pieprasījumu, ir pārbaudāmi maksājuma pieprasījuma pārbaudes ietvaros un kādi pārbaudēs projektu īstenošanas vietā.

2. Vispārējās prasības attiecināmo izdevumu pamatojošo dokumentu noformēšanai³⁶

43. Projekta attiecināmo izdevumu pamatojošie dokumenti ir attaisnojuma dokumenti (rēķini, fakturrēķini, pavadzīmes, čeki, kvītis, avansa norēķini, maksājumu uzdevumi, bankas konta izdrukas u.c.) un visi pārējie dokumenti, kas saistīti ar projekta darbībām un sasniegtajiem rezultātiem (līgumi, rīkojumi, pieņemšanas-nodošanas akti, darba laika uzskaites tabulas u.c.).
44. Pamatojošos dokumentus un maksājuma pieprasījumu sagatavo iesniegšanai sadarbības iestādē latviešu valodā. Ja pamatojošie dokumenti ir svešvalodā, lai neapgrūtinātu finansējuma saņēmējus ar nesamērīgām prasībām, ieteicams lietot terminu „likumā noteiktajā kārtībā apliecināts tulkojums valsts valodā”, kas finansējuma saņēmējiem dotu iespēju izvēlēties jebkuru no trīs iespējamiem tulkojuma veidiem (*3.pielikums „Tulkoto dokumentu noformējums” – skaidrojums par normatīvajos aktos esošo regulējumu tulkojumiem valsts valodā*). Lai pārliecinātos par dokumenta, kas ir svešvalodā, saturu, sadarbības iestādei ir tiesības pieprasīt iesniegt (uzrādīt, piemēram, ievietotu interneta vietnē) pamatojošā dokumenta kopsavilkumu valsts valodā.

Lai paātrinātu un atvieglotu projektu ieviešanu, ieteicams iespēju robežās izvairīties no notariāli apliecināta tulkojuma pieprasīšanas un nepieprasīt to svešvalodā esošajiem pamatojošiem dokumentiem tiktāl, cik tas nav pretrunā ar Valsts valodas likumu. Sadarbības iestādei ieteicams definēt tos pamatojošos dokumentus, kuros svešvalodā esošā informācija ir nepārprotama vai tie nav būtiski izdevumu attiecināmības izvērtēšanai un likumā noteiktajā kārtībā apliecināts tulkojums valsts valodā būtu nelietderīgs (piemēram, sabiedriskā transporta biļetes, lidmašīnas biļetes, bukleti, rēķini u.tml.) atkarībā no SAM specifikas.

45. Pamatojošiem dokumentiem jābūt noformētiem atbilstoši normatīvo aktu prasībām (*4.pielikums „Dokumentu noformēšana” – dokumentu noformēšanas noteikumi, rīkojuma paraugs, avansa norēķina paraugs un nodokļa rēķina paraugs ar atzīmētiem rekvizītiem*). Gadījumā, ja tehnisku iemeslu dēļ dokumentu kopijās nav redzams datums, numurs, summa vai maksājuma mērķis,

³⁶ Prasības uz dokumentu esamību un atbilstību ir saistošas ne tikai finansējuma saņēmējam, bet arī sadarbības partnerim.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 23 no 84

pieļaujams, ka nepieciešamā informācija tiek norādīta rokrakstā un apliecināta ar personas, kas ir veikusi labojumu, parakstu (var būt arī atbildīgā persona par finansēm). Par iesniegto dokumentu atbilstību oriģinālā dokumenta saturam sadarbības iestāde nepieciešamības gadījumā pārliecinās pārbaudē projekta īstenošanas vietā.

Ja pamatojošo dokumentu saturā tiek konstatētas nebūtiskas kļūdas (piemēram, neprecīza vai kļūdaina informācija, t.sk. aritmētikas kļūdas u.tml.), kas neietekmē deklarēto izmaksu un lēmuma pieņemšanu par attiecināmo izmaksu apjomu, sadarbības iestāde dokumentu pieņem, bet par konstatētajām nebūtiskajām kļūdām informē finansējuma saņēmēju.

Ieteicams nevērtēt attaisnojuma dokumenta formu, bet gan saturu, izņemot gadījumus, kad dokumentu atbilstoša noformēšana ir būtiska lēmumu pieņemšanā par izdevumu attiecināmību.

Rēķina pareiza noformēšana ir svarīga pievienotā vērtības nodokļa atgūšanai. Pastāv iespēja, ka ar nepareizi noformēto rēķinu saistītās izmaksas var tikt atzītas par neatbilstoši veiktiem izdevumiem (saskaņā ar MK noteikumiem Nr.135 atzinumu par pievienotās vērtības nodokļa atgūšanu sagatavo VID).

46. Uz pamatojošo dokumentu vai to atvasinājumiem norāda projekta numuru vai citas atzīmes, pēc kurām tiek nodrošināta izsekojamība šo dokumentu attiecināmībai uz projektu, saskaņā ar noslēgto vienošanos/līgumu par projekta īstenošanu.³⁷
47. Gadījumos, kad no darījumu dokumentiem nav iespējams identificēt darījuma priekšmetu ar Projekta iesniegumā plānotajām darbībām un izmaksu pozīcijām, sadarbības iestādei ir tiesības pieprasīt, lai finansējuma saņēmējs sniedz skaidrojumu par atšķirīgo rēķinā un maksājuma pieprasījumā iekļauto informāciju.
48. Finansējuma saņēmējs vienošanās/līgumā par projekta īstenošanu noteiktajos termiņos un kārtībā iesniedz sadarbības iestādē aizpildītu maksājuma pieprasījumu, izmantojot KPVIS funkcionalitāti (elektroniskā formā Elektronisko dokumentu likumā noteiktajā kārtībā), un izdevumu vai sasniegtā rezultāta/iznākuma rādītāja pamatojošos dokumentus, pēc sadarbības iestādes pieprasījuma izlases veida pārbaudes veikšanai vai 100% apjomā, ja tā lemj pārbaudes veicējs (piemēram, ja rodas šaubas par datu ticamību vai tiek konstatēts neatbilstību risks projektā) vai to nosaka normatīvais regulējums.
49. Elektroniskā veidā skenēta pamatojošo dokumentu iesniegšana ir pieļaujama, jo par skenētā dokumenta atbilstību oriģinālam sadarbības iestāde aizdomu gadījumā var pārliecināties pārbaudēs projekta īstenošanas vietās.
50. Ja sadarbības iestāde veic labojumus³⁸ maksājuma pieprasījumā, labojumi ir pieejami finansējuma saņēmējam KPVIS elektroniskajā vidē.

³⁷ Ja atsevišķos izņēmuma gadījumos uz pamatojošo dokumentu vai to atvasinājumiem nav iespējams norādīt projekta numuru (piemēram, dokuments attiecas ne tikai uz konkrētā projekta izdevumiem (dalītās izmaksas), izdevumi ir radušies pirms līguma/vienošanās par projekta īstenošanu noslēgšanas, uz atsevišķiem elektroniskajiem dokumentiem), jābūt nodrošinātai šo dokumentu attiecināmības uz projektu izsekojamībai, pārliecinoties, ka netiek pieļauts dubultā finansējuma risks (piemēram, nodrošinot, ka projekta numurs ir norādīts vismaz uz dokumentu kopas kopsavilkuma, dokumentu attiecināmība uz projektu izsekojama pēc projekta grāmatvedības kontējuma norādes uz dokumenta oriģināla vai iesniegtajā projekta kontu apgrozījuma pārskatā). Šādos gadījumos sadarbības iestādes pārbaudes lapas piezīmju/komentāru sadaļā atbildīgais darbinieks norāda dokumentus un apsvērumus, kas tika ņemti vērā attiecībā uz dubultfinansējuma riska mazināšanu.

³⁸ Pieļaujams, ka sadarbības iestāde labo acīmredzamas aritmētiskas kļūdas, pārrakstīšanās neprecizitātes, noapaļošanas

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 24 no 84

51. Finansējuma saņēmēja maksājumi ir attiecināmi līgumā noteiktajā kārtībā, t.sk. noslēguma maksājuma pieprasījumā iekļautie maksājumi ir attiecināmi ne vēlāk kā 20 darba dienas pēc projekta īstenošanas beigu datuma, un ne vēlāk kā līdz 2029. gada 31. decembrim.

3. Dalībnieku pārskatu pārbaude

52. Saskaņā ar līgumā/vienošanās par projekta īstenošanu finansējuma saņēmējs pārskatu par projekta dalībniekiem iesniedz vienu reizi gadā līdz 30. janvārim (par iepriekšējo kalendāra gadu) un, ja attiecināms, arī kopā ar noslēguma maksājuma pieprasījumu KPVIS.³⁹
53. Sadarbības iestāde nosaka kārtību, kādā tā pārbauda un apstiprina pārskatus par projekta dalībniekiem. Attiecībā uz projektu dalībnieku datu pārbaudi, izlases veidā ir jāpārlicinās, ka tādi dalībnieki faktiski eksistē (pēc personas koda/pēc reģistrācijas numura), iegūstot datus no datu bāzēm vai pieprasot datus no attiecīgās atbildīgās institūcijas; ir jāpārlicinās par iesniegto datu kvalitāti, jāveic datu loģisko kļūdu pārbaude (ievadot informāciju par dalībniekiem KPVIS, kļūdas tiks pārbaudītas automātiski); pārbaude jāveic atbilstoši MK noteikumos Nr. 135 un EK uzraudzības un izvērtēšanas materiālā⁴⁰ noteiktajam.
54. Sadarbības iestāde pārbauda un apstiprina finansējuma saņēmēja iesniegto pārskatu par projekta dalībniekiem MK noteikumu Nr. 135 55. punktā noteiktajā termiņā.

kļūdas

³⁹ Saskaņā ar Ministru kabineta 2023. gada 21. marta noteikumu Nr. 135 “ Eiropas Savienības fondu projektu pārbaudu veikšanas kārtība 2021.–2027. gada plānošanas periodā” 53.punktā noteikto

⁴⁰ Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy European Social Fund Plus (ESF+) Shared Management Strand Pieejams: <https://ec.europa.eu/sfc/system/files/documents/documents/toolbox-october-2021-0.pdf>

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu risks balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 25 no 84

V IEPIRKUMU PĀRBAUDES

55. ES fondu projektu iepirkumu pārbaudes **galvenais mērķis ir pārliecināties par publiskā iepirkuma prasību izpildi atbilstoši ES un Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām.** Iepirkuma atbilstība jāvērtē atbilstoši tam Latvijas Republikas normatīvajam regulējumam, kurš attiecināms uz konkrēto finansējuma saņēmēju (piemēram, atbilstoši PIL, SPSIL, MK noteikumiem Nr.104, IUB vadlīnijām „Iepirkumu vadlīnijas sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem”).
56. Iepirkuma pārbaūžu veidi:
- 56.1. lai novērstu pārkāpumus finansējuma saņēmēja rīkotajos iepirkumos pirms iepirkuma līguma noslēgšanas, kā arī lai mazinātu neatbilstoši veikto iepirkumu risku, sadarbības iestāde un IUB izlases veidā veic projekta **iepirkumu pirmspārbaudes;**
- 56.2. lai pārliecinātos par iepirkuma rezultātā noslēgto iepirkuma līgumu izdevumu attiecināmību, sadarbības iestāde izlases veidā veic **iepirkuma pārbaudes pie maksājuma pieprasījuma.**

4. Iepirkumu pirmspārbaudes

57. Izlases veidošanas pamatprincipus un kārtību iepirkuma pirmspārbaūžu veikšanā, kā arī pārbaudāmo vērtēšanas kritēriju izvēli nosaka MK noteikumi Nr.135 un IUB Metodika⁴¹ un tās pielikumi.
58. Iepirkumu pirmspārbaudēs pārbaudes veicējam **ieteicams izmantot iestāžu izstrādātos ES fondu metodiskos materiālus, apkopojumus un ieteikumus,** piemēram, IUB apkopojumu par biežāk konstatētajām neatbilstībām iepirkuma procedūru dokumentācijā un norisē⁴², EK norādījumus publiskā iepirkuma speciālistiem⁴³ u.c. palīgmateriālus.⁴⁴
59. **Lai gūtu pārliecību par publiskā iepirkuma un ES fondu prasību ievērošanu projektā,** pārbaudes veicējam, veicot iepirkuma pārbaudi, jāpārliecinās vai:
- 59.1. līgumcena noteikta atbilstoši attiecīgajai iepirkuma metodei, tai skaitā iepirkums nav nepamatoti sadalīts, lai izvairītos no atbilstošas iepirkuma veikšanas kārtības vai iepirkuma procedūras piemērošanas (plānojot iepirkumu, vajadzības jāapzina kopumā pasūtītāja līmenī, neizdalot finansējuma avotu);⁴⁵
- 59.2. paredzamā līgumcena ir noteikta atbilstoši un ir samērīga iepirkuma priekšmetam un

⁴¹ Metodika par publisko iepirkumu pirmspārbaūžu veikšanu sadarbības iestādei Eiropas Savienības fondu 2021.-2027.gada plānošanas periodā (turpmāk – IUB Metodika)

Pieejama: <https://www.iub.gov.lv/lv/metodika-par-publisko-iepirkumu-pirmsparbauzu-veikšanu-sadarbibas-iestadei-eiropas-savienibas-fondu-2021-2027gada-planosanas-perioda>

⁴² Biežāk konstatētās neatbilstības iepirkuma procedūru dokumentācijā un norisē

Pieejams: <https://www.iub.gov.lv/lv/skaidrojums-biezak-konstatetas-neatbilstibas-iepirkuma-proceduru-dokumentacija-un-norise>

⁴³ Norādījumi publiskā iepirkuma speciālistiem

Pieejams: <https://op.europa.eu/lv/publication-detail/-/publication/1f1c8329-c2c8-11e8-9424-01aa75ed71a1/>

⁴⁴ Skat. <https://www.iub.gov.lv/lv/vadlinijas-skaidrojumi-un-metodikas>

⁴⁵ Papildus skatīt IUB skaidrojumu "Paredzamās līgumcenas noteikšanas pamatprincipi, lai izvēlētos atbilstošu iepirkuma procedūru"

Pieejams: <https://www.iub.gov.lv/lv/skaidrojums-paredzamas-ligumcenas-noteikšanas-pamatprincipi>

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 26 no 84

- pasūtītāja vajadzībām;
- 59.3. iepirkuma dokumentācijā nav izmantoti nelikumīgi un/vai diskriminējoši atlases un/vai vērtēšanas kritēriji, kā arī atlases kritēriji ir saistīti un samērīgi ar līguma priekšmetu;
 - 59.4. iepirkums atbilst vienlīdzīgas attieksmes, nediskriminācijas, caurskatāmības, brīvas kustības un konkurences principiem, jo, organizējot publiskos iepirkumus, ir būtiski nodrošināt pārskatāmu iepirkumu procesu, vienlīdzīgu attieksmi pret iepirkumu procesā iesaistītajām pusēm, tādējādi veicinot godīgu un atklātu konkurenci;
 - 59.5. pretendentu atlasē piemēroti pretendentu atlases un piedāvājumu vērtēšanas kritēriji atbilstoši iepirkuma dokumentācijā izvirzītajām prasībām;
 - 59.6. nav veikti grozījumi pretendentu atlases prasībās pēc piedāvājumu atvēršanas, kā rezultātā tiek nepamatoti atlasīti vai noraidīti pretendenti, kā arī nav veikti cita veida grozījumi iepirkuma dokumentos piedāvājumu vērtēšanas posmā;
 - 59.7. interešu konflikta neesamība iepirkuma komisijas, iepirkuma dokumentācijas sagatavotāja, komisijas sekretāra un piesaistīto ekspertu darbā, saskaņā ar publisko iepirkumu normatīvo regulējumu, kas piemērojams konkrēti pārbaudāmajam iepirkumam, (papildus izmantot IUB izstrādātos skaidrojumus par interešu konflikta jautājumiem⁴⁶);
 - 59.8. krāpšanas vai ar to saistītu risku neesamība (detalizēti skatīt vadlīniju III daļu “Krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta riski veicot pārbaudes”);
 - 59.9. attiecībā uz pretendentu, kuram saskaņā ar normatīvajiem aktiem publisko iepirkumu jomā būtu piešķiramas līguma slēgšanas tiesības, vai nav noteiktas starptautiskās vai nacionālās sankcijas, kas kavēs līguma izpildi;⁴⁷
 - 59.10. iepirkuma komisija nodrošina atbilstošu iepirkuma procesa norisi, pretendentu, kandidātu atlasī, piedāvājumu vērtēšanu, līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, paziņošanu par iepirkuma rezultātiem;
 - 59.11. iepirkuma norises process, tai skaitā iepirkuma komisijas lēmuma pieņemšanas process, ir pietiekami dokumentēts;
 - 59.12. līgums ir noslēgts atbilstoši nolikumā un līguma projektā (ja attiecināms) paredzētajam;
 - 59.13. ja veiktas iepirkuma līguma izmaiņas, tam ir atbilstošs pamatojums, t.sk. veikti būtiski grozījumi līguma nosacījumos, kas sākotnēji noteikti iepirkuma dokumentācijā (paziņojumā par līgumu, tehniskajā specifikācijā, līgumprojektā), grozījumi veikti atbilstoši publisko iepirkumu normatīvajam regulējumam, kas piemērojams konkrēti pārbaudāmajam iepirkumam;
 - 59.14. iepirkuma līgumā iesaistītā personāla un apakšuzņēmēju nomainas gadījumā, vai tā notikusi atbilstoši publisko iepirkumu normatīvajam regulējumam, kas piemērojams konkrēti pārbaudāmajam iepirkumam;
 - 59.15. finansējuma saņēmējs nodrošina būvdarbu veicēju, pakalpojuma sniedzēju un piegāžu veicēju kvalifikācijas atbilstību apliecinājošu dokumentu, piemēram, sertifikātu pieejamību.

⁴⁶ Pieejams: <https://www.iub.gov.lv/lv/skaidrojums-interesu-konflikta-aktualie-jautajumi-publiskajos-iepirkumos>

⁴⁷ Saskaņā ar Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma 11.¹ pantā noteikto

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 27 no 84

5. Iepirkumu pārbaudes maksājuma pieprasījuma ietvaros

60. Ja maksājuma pieprasījumā ir iekļauti izdevumi, kas radušies noslēgta iepirkuma līguma rezultātā, sadarbības iestāde maksājuma pieprasījuma pārbaudes ietvaros izlases veidā veic iepirkuma pārbaudi, t.sk. noslēgtā iepirkuma līguma pārbaudi.
61. Sadarbības iestāde nosaka minimālos pārbaudē apjomus zema, vidēja un augsta SAM projektiem un kārtībā nosaka kritērijus, pēc kuriem iepirkuma pārbaudei **primāri būtu jāizvēlas iepirkumi.**
Piemēram, kā viens no izvēles kritērijiem varētu būt iepirkums, par kuru pārbaudes veicējam ir pamatotas šaubas vai identificēti riski, vai iepirkumam nav veikta pirmspārbaude, vai iepirkumam ir liela uz projektu attiecināmā summa u.c.
62. Sadarbības iestādei jānodrošina trešajām pusēm izsekojama atlases kopā iekļauto iepirkumu un pārbaudei atlasīto iepirkumu dokumentēšana un izvēles pamatojums.
63. Ja projektā ir veikta iepirkuma procedūras pirmspārbaude atbilstoši MK noteikumiem Nr.135, pārbaudē par publiskā iepirkuma prasību ievērošanu jāņem vērā šo pārbaudē rezultāti.⁴⁸ Nepieciešams pārliecināties, vai iestādes⁴⁹, kura veikusi iepirkuma pirmspārbaudi, sniegtais atzinums ir bijis pozitīvs. Ja atzinums ir bijis ar iebildumiem, jāpārliecinās, vai ES fonda finansējuma saņēmējs ir ņēmis vērā izteiktos iebildumus. Negatīvu atzinumu gadījumos, ja konstatēti neatbilstoši veiktie izdevumi, rīcībai jābūt atbilstoši MK noteikumiem par neatbilstībām noteiktajai rīcībai.
64. Sadarbības iestāde IUB Metodikā noteiktajos gadījumos⁵⁰, var lemt par atsevišķu aspektu/kritēriju pārbaudi, neveicot visa iepirkuma dokumentācijas un norises pārbaudi. Piemēram, sadarbības iestāde var lemt par svarīgāko aspektu pārbaudi (nevis visas iepirkuma dokumentācijas vai norises pārbaudi), kur visbiežāk tiek konstatētas būtiskākās neatbilstības, piemēram, dokumentācijas pārbaudē lemjot pārbaudīt kvalifikācijas prasības un līguma piešķiršanas kritērijus, savukārt norises pārbaudēs – atsevišķu iepirkuma daļu vai atsevišķu aspektu (piem., izslēgšanas nosacījumu un kvalifikācijas prasību atbilstības) pārbaudes.
65. Ja atsevišķu aspektu pārbaudes ietvaros tiek konstatēts pārkāpums, sadarbības iestādei būtu jāvērtē arī pārējos (visus) pārbaudes aspektus, kā arī jāvērtē nepieciešamība palielināt iepirkuma pārbaudes apjomu.
66. Sadarbības iestāde, pamatojoties uz projekta risku izvērtējumu, tās iekšējos noteikumos var paredzēt arī izņēmuma gadījumus, kad pieļaujams neveikt iepirkuma pārbaudi maksājuma pieprasījuma pārbaudes ietvaros.
67. Veicot iepirkuma pārbaudes attiecībā uz pretendentu, kuram saskaņā ar normatīvajiem aktiem publisko iepirkumu jomā būtu piešķiramas līguma slēgšanas tiesības, nepieciešams pārbaudīt, vai attiecībā uz šo pretendentu ir noteiktas starptautiskās vai nacionālās sankcijas, kas kavēs līguma izpildi⁵¹. Sankciju pārbaude tiek veikta gadījumos, kad iepirkuma pārbaudes veicējam rodas

⁴⁸ Gadījumos, kad projekta iepirkumam veikta iepirkumu pirmspārbaude – norises pārbaude, tā bijusi pozitīva, vai ir bijusi veikta pārbaude un atkārtota pārbaude, kuras ietvaros gūta pārliecība, ka trūkumi ir novērsti un ieteikumi ieviesti, pārbaudē projektu īstenošanas vietā šos aspektus atkārtoti nepārbauda, attiecīgi iekļaujot pārbaudes dokumentācijā informāciju par minēto izlases ierobežojumu.

⁴⁹ Publisko iepirkumu pirmspārbaudes veic sadarbības iestāde un IUB

⁵⁰ Skatīt "Metodika par publisko iepirkumu pirmspārbaudē veikšanu sadarbības iestādei Eiropas Savienības fondu 2021.-2027.gada plānošanas periodā", 6.2.1. un 6.2.2. punktā noteikto

⁵¹ Saskaņā ar Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma 11.¹ pantā noteikto

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu risks balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 28 no 84

šaubas par finansējuma saņēmēja veiktās pārbaudes kvalitāti vai šāda pārbaude nav veikta.

68. Iepirkumu pārbaudēs pārbaudes veicējam ieteicams izmantot šo **vadlīniju 58. punktā norādītos metodiskos materiālus, apkopojumus un ieteikumus.**

69. Iepirkumu pārbaudi atbildīgais darbinieks veic maksājuma pieprasījuma pārbaudes termiņā.⁵²

6. Iepirkuma dokumentācija

70. Par katru iepirkuma procedūras⁵³ norisi, tai skaitā zemsliedzīgu iepirkumiem⁵⁴, finansējuma saņēmējam ir jānodrošina dokumentācija, kas atspoguļo iepirkuma norisi, tiek nodrošināta dokumentu uzglabāšana, izsekojamība un audita liecības.

71. Zemsliedzīgu iepirkumiem, kuru līgumcena ir mazāka par IUB vadlīnijās “Iepirkumu vadlīnijas sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem” un PIL, MK noteikumos Nr.104 noteiktajām līgumcenu robežām, no kurām tiek piemērots attiecīgais regulējums, tiek veikta tirgus izpēte un nodrošināta tās dokumentēšana, piemēram, izmantojot vadlīniju *5.pielikumā „Tirgus izpētes rezultātu apkopojums”* iekļauto formu. Attiecībā uz zemsliedzīgu iepirkumiem, kuru paredzamā līgumcena nepārsniedz 1000 euro bez pievienotās vērtības nodokļa, finansējuma saņēmējs saskaņā ar IUB skaidrojumu ir tiesīgs nedokumentēt tirgus izpēti.⁵⁵

72. Projekta ietvaros veicot iepirkumus, finansējuma saņēmējam jānodrošina, ka savstarpējā saziņa starp pasūtītāju/finansējuma saņēmēju un kandidātiem vai pretendentiem līgumu piešķiršanas procedūras laikā notiek, ievērojot pārredzamības un vienlīdzīgas attieksmes principu.

73. Lai gūtu pārlicību par iepirkuma prasību ievērošanu projektā un atbilstību normatīvajam regulējumam, kurš attiecināms uz konkrēto finansējuma saņēmēju, jāpārlicinās, ka projektā ir pieejami visi iepirkuma dokumentācijas oriģināli, pamatojošie dokumenti, piemēram, nolikums (uzaicinājums), t.sk. tehniskā specifikācija un citi pielikumi, iepirkuma dokumentācijas grozījumi (ja tādi ir veikti), sarakste ar piegādātājiem (ja tāda ir), iesniegtie pieteikumi vai piedāvājumi, rīkojums par iepirkuma komisijas izveidi, t.sk. rīkojums par izmaiņām komisijas sastāvā (ja attiecināms), iepirkuma komisijas, komisijas sekretāra un ekspertu (ja tiek piesaistīts) apliecinājumi par neieinteresētību, ekspertu atzinums (ja tādi ir), sanāksmju protokoli, pieņemtais lēmums, procedūras ziņojums, iepirkuma līgums, līguma grozījumi (ja tādi ir veikti).

74. Ja, izskatot iesniegtos dokumentus, rodas šaubas par iepirkumu, konstatētas sadalīta iepirkuma pazīmes vai pazīmes, kas norāda uz pretendenta ekonomisko priekšrocību vai iepirkuma procedūras principu pārkāpumu, sadarbības iestāde var papildus pieprasīt dokumentāciju, kas

⁵² Maksājuma pieprasījuma pārbaudes termiņu nosaka MK noteikumi Nr.135

⁵³ Ar iepirkuma procedūrām saprot tādus iepirkumus, kuru līgumcena atbilst PIL un SPSIL noteikto līgumcenu robežām, no kurām jāpiemēro minētajos likumos noteiktās iepirkuma procedūras; kā arī iepirkumi, kuru līgumsumma atbilst MK noteikumu Nr.104 noteiktajām līgumcenu robežām, no kurām jāpiemēro MK noteikumos noteiktās iepirkuma procedūras.

⁵⁴ Ar zemsliedzīgu iepirkumiem saprot tādus iepirkumus, kuru līgumcena ir mazāka par PIL, SPSIL un MK noteikumu Nr.104 noteikto līgumcenu robežām, no kurām jāpiemēro minētajos likumos noteiktās iepirkuma procedūras; kā arī iepirkumi, kuru līgumcena ir mazāka par PIL, IUB vadlīnijās „Iepirkumu vadlīnijas sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem” un MK noteikumos Nr.104 noteiktajām līgumcenu robežām, no kurām tiek piemēroti attiecīgie regulējumi.

⁵⁵ Saskaņā ar IUB skaidrojumu „Ieteikumi pasūtītājiem, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem un finansējuma saņēmējiem tirgus izpētes veikšanā”

Pieejams: <https://www.iub.gov.lv/lv/ieteikumi-pasutitajiem-sabiedrisko-pakalpojumu-sniezjiem-un-finansejuma-sanemejiem-tirgus-izpetes-veiksana>

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 29 no 84

noteikta PIL, SPSIL, MK noteikumos Nr.104, IUB vadlīnijās “Iepirkumu vadlīnijas sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem” vai līgumā/vienošanās par projekta īstenošanu un ES fonda līdzfinansējuma piešķiršanu. Gadījumā, ja pieprasītā dokumentācija ir publiski pieejama internetā, finansējuma saņēmējs var nesniegt pieprasītos dokumentus, bet norādīt sadarbības iestādei attiecīgo vietnes saiti.

75. Lai būtu iespējams atbilstoši noteikt paredzamo līgumcenu (to nosaka, apzinot kopējās finansējuma saņēmēja vajadzības (plānotos iepirkumus), nevis tikai projekta ietvaros) un, lai ievērotu ES un nacionālā līmeņa valsts un pašvaldību iestādēm normatīvajos aktos noteikto pienākumu – lietderīgi un efektīvi izmantot piešķirtos līdzekļus, finansējuma saņēmējam jāveic tirgus izpēti saskaņā ar IUB skaidrojumu.⁵⁶ Audita liecību⁵⁷ nodrošināšanai tirgus izpēti veikšana ir jādokumentē⁵⁸.
76. Sadarbības iestāde var nepieprasīt no finansējuma saņēmēja priekšizpēti dokumentāciju visos iepirkumos. Liecības par veikto priekšizpēti uzrādāmas un pārbaudāmas gadījumos, ja sadarbības iestādei, veicot projekta pārbaudes vai uzraudzību, rodas aizdomas par iepirkuma kvalitāti un efektīvu ES fondu līdzfinansējuma izlietojuma plānošanu, t.sk. par līgumcenu un gadījumos, kad iepirkumā pieteicies un uzvarējis viens pretendents.

⁵⁶ Skaidrojums „Ieteikumi pasūtītājiem, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem un finansējuma saņēmējiem tirgus izpēti veikšanā”

Pieejams: <https://www.iub.gov.lv/lv/ieteikumi-pasutitajiem-sabiedrisko-pakalpojumu-sniezjiem-un-finansejuma-sanemejiem-tirgus-izpetes-veiksana>

⁵⁷ Rakstiska liecība/pierādījums par veiktajām darbībām, kas nepieciešamības gadījumos pieejamas pārbaudei veicējiem

⁵⁸ Finansējuma saņēmējs ir tiesīgs nedokumentēt tirgus izpēti, ja iepirkuma paredzamā līgumcena nepārsniedz 1000 (viens tūkstotis) euro bez PVN

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 30 no 84

VI PĀRBAUDES PROJEKTA ĪSTENOŠANAS VIETĀ

77. Pārbaudes projekta īstenošanas vietā galvenais mērķis ir gūt pārliecību par projekta faktisko atbilstību projekta iesniegumam, noslēgtajam līgumam/vienošanās par projekta īstenošanu un MK noteikumiem par SAM īstenošanu un lai pārliecinātos, vai pastāv citās pārbaudēs konstatētie riski, t.sk. krāpšanas riski, ja pārliecība nav gūta citu pārbaudžu ietvaros.
78. Saskaņā ar MK noteikumu Nr.135 26.punktu pārbaudēm projektu īstenošanas vietā ir noteikti šādi pārbaudžu veidi:
- 78.1. plānotās pārbaudes;
- 78.2. ārpuskārtas pārbaudes.

Nr.	Pārbaudes projekta īstenošanas vietā veidi	Projekta posms, kurā veic	Finansējuma saņēmēja informēšanas veids	Pamats	Datu ievade KPVIS
1	2	3	4	5	6
1.	Plānotās pārbaudes	- Ieviešanas laikā - Pēc noslēguma maksājuma veikšanas	Ar/bez brīdinājuma	Projekta risku novērtējums un sadarbības iestādes minimāli noteiktā nejaušā projektu izlase, atbilstoši SAM riska novērtējumam.	Informāciju par plānoto pārbaudi ievada KPVIS līdz kārtējā gada 30.aprīlim un 31.oktobrim, nepieciešamības gadījumā informāciju precizējot līdz kārtējā mēneša pirmajam datumam. Ja pārbaude tiek veikta bez brīdinājuma, informāciju par neplānoto pārbaudi KPVIS ievada līdz pārbaudes veikšanas brīdim vai vienas darba dienas laikā pēc pārbaudes uzsākšanas
2.	Ārpuskārtas pārbaudes	- Pirms līguma/vienošanās par projekta īstenošanu noslēgšanas	Ar/bez brīdinājuma	Nepieciešamība pārliecināties par projekta iesnieguma atbilstību SAM nosacījumiem, kas nav	Informācija par neplānoto pārbaudi KPVIS ievada līdz ārpuskārtas pārbaudes veikšanas brīdim vai vienas darba dienas laikā pēc

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 31 no 84

		- Ieviešanas laikā - Pēc noslēguma maksājuma veikšanas		identificējama no dokumentiem, publiski pieejamās informācijas. Pieprasījums veikt pārbaudes projekta īstenošanas vietā no institūcijām (piem., vadošās iestādes, atbildīgās iestādes), no 3.personām vai citā veidā saņemta informācija par problēmām projektā, kas pamato vajadzību pārliecināties uz vietas par atbilstošu projekta ieviešanu.	ārpuskārtas pārbaudes uzsākšanas, ja pārbaude tiek veikta bez finansējuma saņēmēja brīdinājuma.
--	--	---	--	---	---

79. Pārbaudes projektu īstenošanas vietā veikšanu nodrošina iestāde, kas ir tiesīga veikt pārbaudes atbilstoši ES fondu vadības likumam, MK noteikumiem Nr.135 un MK noteikumiem par attiecīgā SAM īstenošanu, kā arī starpresoru vienošanās.
80. Vadošā iestāde vai atbildīgā iestāde var ierosināt sadarbības iestādei veikt pārbaudi projekta īstenošanas vietā, sagatavojot precīzu darba uzdevumu, piemēram, šādos gadījumos:
- 80.1. ir saņemta informācija par esošajiem vai iespējamajiem pārkāpumiem vai neatbilstībām projekta īstenošanā;
 - 80.2. ir saņemta informācija, ka ir nepieciešams pārbaudīt iepriekšējo pārbaudi rezultātā atklāto trūkumu novēršanu;
 - 80.3. ir saņemta informācija, ka sadarbības iestāde iepriekšējo pārbaudi nav veikusi kvalitatīvi un atbilstoši tiesību aktos noteiktajām prasībām;
 - 80.4. citos pamatotos gadījumos.
81. Sadarbības iestāde, izvērtējot vadošās iestādes vai atbildīgās iestādes ierosinājumu veikt pārbaudi projekta īstenošanas vietā un tai pieejamo informāciju par projekta ieviešanu, pārbaudi var plānot

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 32 no 84

vienlaikus ar jau iepriekš ieplānoto pārbaudi, kā ārpuskārtas pārbaudi vai neveikt pārbaudi projekta īstenošanas vietā, bet īstenojot citus uzraudzības pasākumus, ja ierosinājumā nav noteikts citādi, un vienojoties ar iestādi, kas ierosinājusi pārbaudi.

82. Atbildīgā iestāde var piedalīties sadarbības iestādes veiktajās pārbaudēs atbilstoši starpresoru vienošanās paredzētajai sadarbībai. Atbildīgā iestāde attiecīgi izstrādā procedūru⁵⁹, kurā iekļauj informāciju vismaz par:
- 82.1. kārtību, kādā iestāde organizē dalību sadarbības iestādes veiktajās pārbaudēs (tai skaitā kārtību, kādā tiek veikts sagatavošanās process dalībai pārbaudē un atzinuma sagatavošanas nosacījumiem, sadarbības iestādei pārbaudes gala rezultāta noteikšanai);
 - 82.2. principus, pēc kādiem iestāde rosina sadarbības iestādei veikt pārbaudes.
83. Atbildīgā iestāde starpresoru vienošanās noteiktajā termiņā pēc pārbaudes sniedz sadarbības iestādei secinājumus par pārbaudes rezultātu un, ja konstatēti trūkumi un apdraudējumi, kas ietekmē projekta rezultātu, tiktāl, cik tas ir saistīts ar pārbaudes laikā atbildīgās iestādes izskatīto jautājumu, sniedz priekšlikumus trūkumu novēršanai.
84. Sadarbības iestāde nodrošina procedūru par kārtību, kādā tiek veiktas pārbaudes projekta īstenošanas vietā, ņemot vērā ES normatīvajos aktos un MK noteikumos Nr.135 noteikto.

7. Pārbažu plānošana un projektā pārbaudāmā apjoma noteikšana

85. **Pārbažu plānošanai ir būtiska loma, lai pārbaude noritētu mērķtiecīgi, kvalitatīvi, savlaicīgi un uz rezultātu fokusēti.** Plānojot pārbaudes projekta īstenošanas vietā, jāņem vērā arī nepieciešamie laika resursi un cilvēkresursi, kā arī projekta ieviešanas progress un stadija, proti, **pārbaudē ieteicams doties, kad projekts īstenots tādā pakāpē, kad ir iespējams veikt pilnvērtīgu pārbaudi** par projekta atbilstošu ieviešanu.
86. Sadarbības iestāde visos projekta posmos (sākot ar projekta iesnieguma izskatīšanu) identificē projektā iespējamus un pastāvošos riskus un atbilstoši lemj par nepieciešamību veikt pārbaudi projekta īstenošanas vietā, nosaka pārbaudes apjomu un biežumu (t.sk. pārbaudes pēc noslēguma maksājuma).
87. Sadarbības iestāde var lemt par pārbaudes projekta īstenošanas vietā veikšanu attālināti, ja par pārbaudes aspektiem iespējams gūt pārlicēcību attālinātā veidā.
88. Sadarbības iestāde plāno pārbaudes projekta īstenošanas vietā klātienē, atbilstoši projektā konstatētajiem riskiem, kam ir ietekme uz projekta rezultātu sasniegšanu vai rada finansiālas sekas projektā, kā arī plāno pārbaudes nejaušas izlases veidā augsta un vidēja riska SAM projektiem vismaz šādos gadījumos: **projektā paredzēta būvniecība, infrastruktūras izveide un materiāltehniskās bāzes iegādes vai atjaunošana.**
89. Ja projekta īstenošanā paredzēts sadarbības partneris, tad pārbaudes veikšanu var ieplānot arī pie tā, ņemot vērā tā lomu un funkcijas projektā. Pārbaudi pie sadarbības partnera plāno tādos gadījumos, ja par projekta faktisko ieviešanu nevar pārliecināties pie finansējuma saņēmēja, piemēram, pie sadarbības partnera ir pieejami projektā iegādātie pamatlīdzekļi, partneris organizē apmācības u.tml.

⁵⁹ Saskaņā Ministru kabineta 2022. gada 20. septembra noteikumu Nr. 580 "Prasības Eiropas Savienības fondu 2021.–2027. gada plānošanas perioda vadības un kontroles sistēmas izveidošanai" 9.10. apakšpunktā noteikto

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 33 no 84

90. Ņemot vērā ES fonda projektu ieviešanas un administrēšanas specifiku, ja iespējams, sadarbības iestādes darba optimizācijas nolūkos ieteicams plānot pārbaudi projekta īstenošanas vietā vienlaicīgi ar maksājuma pieprasījuma pārbaudi, ņemot vērā SAM specifiku un izvērtējot lietderību, projekta fizisko un finansiālo progresu, pieejamos laika un cilvēku resursus. Abas pārbaudes ieteicams apvienot, piemēram, ja finansējuma saņēmēja iesniegtā maksājuma pieprasījumam pievienoto dokumentu apjoms paredzams salīdzinoši liels.
91. Finanšu instrumentu gadījumā pārbaudi pie gala saņēmēja plāno ievērojot Regulas Nr. 2021/1060 81.pantā noteiktos nosacījumus, izņemot, ja finanšu starpnieka līmenī nav iespējams gūt pārlicību par atbalsta sniegšanu, tā izlietojumu atbilstoši mērķim, kā arī gadījumā, ja pastāv pamatotas aizdomas par krāpšanu un korupciju.
92. Sadarbības iestāde ne vēlāk kā piecas darba dienas pirms plānotās pārbaudes uzsākšanas **informē finansējuma saņēmēju par plānoto pārbaudi**. Atkarībā no plānotās pārbaudes mērķa pārbaudes veicējs pirms pārbaudes informē finansējuma saņēmēju par to, kas un kādi dokumenti tiks pārbaudīti, plānoto pārbaudes laiku un kā tiks organizēta pārbaude. Informēšanas mērķis par plānoto pārbaudi pie finansējuma saņēmēja, sadarbības partnera, gala labuma guvēja u.c. projekta dalībniekiem noteiktajos termiņos, ir nodrošināt, ka pārbaudes laikā projekta īstenošanas vietā ir pieejami atbildīgie darbinieki (piemēram, projekta vadītājs, inženieris, grāmatvedības darbinieki u.c. darbinieki) un pārbaudei nepieciešamie dokumenti (piemēram, finanšu dokumenti, būvniecības dokumenti, iepirkuma dokumentācija u.c. dokumenti). Par atbilstošu finansējuma saņēmēja informēšanu jābūt nodrošinātām dokumentālām liecībām (piemēram, vēstule, elektroniskā pasta izdruka, ekrānšāviņš u.c. dokumenti un to kopijas).
93. Ja ir nepieciešams pārliecināties par veikto izdevumu atbilstību un darbību faktisko izpildi, **pārbaudes var veikt arī bez iepriekšēja brīdinājuma, piemēram:**
- 93.1. pasākumu laikā (piemēram, mācībās, nodarbinātības veicināšanas pasākumos, veselības veicināšanas pasākumos), lai pārliecinātos, vai dalībnieku sarakstā iekļautās personas atrodas apmācību vietā;
 - 93.2. lai pārliecinātos, vai ES fonda projekta mērķa sasniegšanai iegūtās materiālās vērtības atrodas projektā paredzētajā vietā un tiek izmantotas projekta mērķiem;
 - 93.3. lai pārliecinātos, vai konkrēto darbu izpilde notiek projekta īstenošanas vietā;
 - 93.4. un citos gadījumos, kad ES fonda projekta ietvaros veiktās darbības īstumu pēc šīs darbības pabeigšanas vairs nebūtu iespējams identificēt.
94. **Ārpuskārtas pārbaudes projekta īstenošanas periodā** ieteicams veikt, ja nepieciešams pārliecināties par identificēto risku vai konstatējumu novēršanu, piemēram, šādos gadījumos, ja:
- 94.1. iepriekš veiktās pārbaudes projekta īstenošanas vietā rezultāts ir bijis ar iebildumiem vai negatīvs un nav iespējams citos veidos (tas ir, piemēram, ar finansējuma saņēmēja iesniegtiem apliecinātiem dokumentiem) pārliecināties par trūkumu novēršanu un pārliecināšanas par faktisko trūkumu novēršana ir iespējama tikai faktiski projektā uz vietas vai arī atbildīgajai iestādei⁶⁰ vai sadarbības iestādei ir radušās šaubas par

⁶⁰ Atbildīgā iestāde informāciju par pārbaudē izteikto ieteikumu ieviešanu un trūkumu novēršanu saņem no sadarbības iestādes, ja nepieciešams tās atzinums gala lēmuma pieņemšanai par ieteikuma ieviešanas statusu

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 34 no 84

- finansējuma saņēmēja sniegtās informācijas par trūkumu novēršanu patiesumu;
- 94.2. iepriekš veiktās pārbaudes rezultāts ir bijis pozitīvs, bet, piemēram:
- 94.2.1. projekta pārskatos norādītā informācija liecina par iespējamiem riskiem, kam ir ietekme uz projekta rezultātu sasniegšanu vai tie rada finansiālas sekas projektā, bet pārbaudes rezultāti to neuzrāda;
- 94.2.2. pie maksājuma pieprasījuma un to izdevumu apliecinājošo dokumentu pārbaudēm tiek identificēti trūkumi, ko nav iespējams pārbaudīt maksājuma pieprasījuma pārbaudes ietvaros un kam ir ietekme uz projekta rezultātu sasniegšanu vai tie rada finansiālas sekas projektā;
- 94.2.3. no citiem informācijas avotiem ir pieejama ticama informācija, kas liecina par neatbilstībām projekta ieviešanā, bet pārbaudē vai audita ziņojumos tas netiek identificēts vai norādīts.
- 94.3. projektā vairāk nav plānota nākamā pārbaude, kuras laikā varētu pārlicināties par to trūkumu novēršanu, kuri pārbaudāmi faktiski dabā;
- 94.4. kopš pēdējās veiktās pārbaudes sadarbības iestādes rīcībā ir informācija par izmaiņām projektā, kas var liecināt par to nelabvēlīgu ietekmi uz projekta rezultātu sasniegšanu vai finansiālām sekām projektā;
- 94.5. kopš pēdējās veiktās pārbaudes būtiski mainījušies projekta īstenošanas apstākļi un nosacījumi;
- 94.6. trešās personas (piemēram, informācija masu medijos, iedzīvotāju sūdzības, EK institūciju šaubas par projekta īstenošanu) sniegta informācija par projektu, kas var radīt aizdomas par projekta atbilstošu īstenošanu;
- 94.7. attiecīgajā projektā citās pārbaudēs konstatētas būtiskas neatbilstības, ko nav iespējams pilnvērtīgi pārbaudīt minēto pārbaudē ietvaros;
- 94.8. ja viena projekta ieviešanā identificē sistemātiska rakstura trūkumus vai neatbilstības un attiecīgais finansējuma saņēmējs īsteno vēl citus tās pašas sadarbības iestādes uzraudzītus projektus, tad būtu jāizskata nepieciešamība un lietderība veikt pārbaudi pārējos tā paša finansējuma saņēmēja projektos.

95. Ieteicamais pārbaudē apjoms projekta īstenošanas periodā:

- 95.1. Izlases veidā, atbilstoši sadarbības iestādes kārtībā noteiktajam, būvniecības un infrastruktūras un materiāltehniskās bāzes iegādes vai atjaunošanas projektos, kuros SAM riska līmenis ir noteikts augsts vai vidējs, ieteicams veikt vismaz vienu pārbaudi projekta īstenošanas vietā projekta īstenošanas laikā;
- 95.2. projektos, kuru ietvaros organizē citas projekta darbības, uz ko neattiecas šo vadlīniju 95.1. apakšpunkts, un projektos, kuros SAM riska līmenis ir noteikts zems, par pārbaudi projekta īstenošanas vietā var lemt pēc nepieciešamības, izvērtējot projekta īpatnības un tā īstenošanas gaitā konstatētos riskus un atkāpes;
- 95.3. gadījumā, ja projektā tiek identificēti riski, sadarbības iestāde papildus sākotnēji noteiktajam minimālajam pārbaudē apjomam var lemt par pārbaudē projekta īstenošanas vietā skaita palielināšanu;
- 95.4. Šo vadlīniju nosacījumus piemēro arī projektos, kuros visas projekta izmaksas 100% apmērā ir vienkāršotās izmaksas pie sekojošiem nosacījumiem: ja projekta iznākuma vai rezultatīvais rādītājs ir saistīts ar materiālo vērtību iegādi, kas tiek iekļautas

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 35 no 84

amatlīdzekļos; ja projekta rezultātus nav iespējams pārbaudīt citos veidos; ja par visiem projekta ieviešanai būtiskajiem aspektiem sadarbības iestāde nav pārliecinājusies maksājuma pieprasījuma pārbaudes ietvaros; kā arī, ja projektā ir identificēti riski, kas ietekmē projekta rezultāta sasniegšanu vai rada finansiālas sekas;

- 95.5. Ja izlases veidā projektā pārbaudīto darbību vai darījumu atlasē ietvaros konstatēti trūkumi, sadarbības iestādei jāizvērtē nepieciešamību veikt papildus pārbaudes tā paša SAM projektos vai finansējuma saņēmēja citos īstenotajos projektos, lai gūtu pārliecību, ka tāda paša vai līdzīga rakstura trūkumiem nav sistēmiska rakstura un izdevumi projektā ir attiecināmi;
- 95.6. Sadarbības iestāde var noteikt pamatotus pārbaudžu apjomus vai izņēmumus pārbaudžu veikšanai, atrunājot tos savos iekšējos noteikumos/darbības procedūrā par pārbaudžu projektu īstenošanas vietās veikšanu, pārbaudžu veikšanas pieejas izmaiņas iepriekš saskaņojot ar vadošo iestādi;
- 95.7. Sadarbības iestāde izsekojamības nolūkos dokumentē pārbaudei projekta īstenošanas vietā pakļauto projektu atlasē un pārbaudei projekta īstenošanas vietā pakļauto darbību vai darījumu atlasē (tai skaitā, piemēram, pārbaudei uz vietas atlasītie pamatlīdzekļi), ja sadarbības iestāde tos pārbauda izlases veidā.
96. Sadarbības iestāde ievada KPVIS informāciju:
- 96.1. **līdz 30.aprīlim un 31.oktobrim** – par nākamajā pusgadā plānotajām pārbaudēm projekta īstenošanas vietā, lai nodrošinātu informācijas apmaiņu starp ES fondu vadībā iesaistītajām iestādēm;
- 96.2. **līdz katra mēneša pirmajam datumam** - aktuālo informāciju par kārtējā mēneša pārbaudēm projekta īstenošanas vietā, t.sk. **ārpuskārtas pārbaudēm**, ja informācija par tādu veikšanu kārtējā mēnesī ir zināma līdz mēneša pirmajam datumam. Ja sadarbības iestāde ārpuskārtas pārbaudi kārtējā mēnesī ieplāno pēc kārtējā mēneša pirmā datuma, tad informāciju par šo pārbaudi ievada piecas darba dienas pirms pārbaudes. Ja ārpuskārtas pārbaude tiek pamatotu iemeslu dēļ veikta steidzamības gadījumā, informāciju par ārpuskārtas pārbaudi ievada vienas darba dienas laikā pēc pārbaudes;
- 96.3. **1 dienas laikā pēc pārbaudes uzsākšanas** pārbaudei, par kuru netiek informēts finansējuma saņēmējs.
97. Savlaicīgas un aktuālas informācijas uzturēšana KPVIS atvieglo citu iestāžu (revīzijas iestāde, atbildīgā iestāde un vadošā iestāde), kas arī iesaistītas ES fondu projektu pārbaudžu plānošanas darbā. Tādā veidā tiek samazināta iespēja rasties situācijām, ka pie viena finansējuma saņēmēja vienā un tajā pašā projektā vai dažādos projektos vienlaikus pārbaudi ieplāno veikt vairākas iestādes.

8. Labā prakse pārbaudžu veikšanā

98. Pārbaudes projektu īstenošanas vietā procesā ieteicams ievērot vismaz **šādus principus**: četrus acu principus⁶¹ (sadarbības iestāde iekšējos noteikumos var paredzēt izņēmuma gadījumus, kad pārbaudi var veikt viens darbinieks), pareizas finanšu pārvaldības princips, neieinteresētības un

⁶¹ Četrus acu princips var izpausties kā prakse, piemēram, ka pārbaudi pie finansējuma saņēmēja veic vismaz divi darbinieki, tiek nodrošināta veiktās pārbaudes virsuzraudzība un pārbaudes akta saskaņošana ar augstākstāvošu darbinieku.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 36 no 84

objektivitātes princips⁶², konfidencialitātes princips, savlaicīguma princips un vienlīdzīgas attieksmes princips.

99. Pārbaudes veicēji, atrodoties pārbaudāmajā objektā, pārstāv savu iestādi un ES fondu vadības institucionālo sistēmu Latvijā – pēc viņu darba tiek vērtēta sistēma kopumā, līdz ar to, plānojot pārbaudes projekta īstenošanas vietā, **jāievēro turpmākais:**

99.1. lai nekavētu pārbaudē iesaistīto personu laiku, tā jāsaplāno jau iepriekš, rūpīgi pārdomājot, kā pārbaudes laikā tiks sadalīti pienākumi un ko kurā brīdī darīs pārbaudes veicēji;

99.2. nedrīkstētu rasties situācijas, kurās, piemēram, viens dokuments finansējuma saņēmējam tiek pieprasīts vairākkārtīgi, lai katrs pārbaudes veicējs varētu to pārbaudīt. Jāņem vērā, ka vienreiz pārbaudīto dokumentu, kas jau ir atdots finansējuma saņēmējam, nevajadzētu prasīt atkārtoti, lai pārbaudītu to no cita viedokļa;

99.3. ieteicams organizēt darbu tā, ka tos dokumentus, ko finansējuma saņēmējs jau iesniedzis institūcijai iepriekš un kuri attiecas uz attiecīgo pārbaudi, pēc iespējas neprasa finansējuma saņēmējam atkārtoti, lai atvieglotu gan finansējuma saņēmēja darbu, gan pārbaudēju veicēja darbu. Ja iespējams, organizēt vienlaicīgi pārbaudi vairākos viena finansējuma saņēmēja īstenojamajos projektos, lai mazinātu slogu finansējuma saņēmējam, kā arī efektīvāk pārliecinātos, ka nepastāv dubultā finansējuma risks;

99.4. gatavojoties pārbaudei, nepieciešams maksimāli izmantot publiski pieejamo informāciju, kas var palīdzēt pārbaudes veikšanā, tādejādi lieki neapgrūtinot finansējuma saņēmēju, piemēram, pārliecināties par projekta iesniedzēja apliecinājumā sniegtās informācijas patiesumu attiecībā uz atbilstību MK noteikumu par SAM īstenošanu nosacījumiem saistībā ar zemes atrašanos projekta iesniedzēja īpašumā, bezatlīdzības lietošanā, valdījumā vai ar ilgtermiņa nomas tiesībām uz to, pārbaudot informācijas patiesumu Valsts vienotajā datorizētajā Zemesgrāmatā ;

99.5. ja pārbaudes apjomā tiek iekļautas pozīcijas, kas saistītas ar līdz pārbaudei iesniegtajos maksājuma pieprasījumos iekļautajiem izdevumiem un abas pārbaudes veic dažādi darbinieki, tad ieteicams, ka maksājuma pieprasījuma un to pavadošo dokumentu pārbaudes rezultāti ir pieejami pirms pārbaudes projekta īstenošanas vietā veikšanas pārbaudi projekta īstenošanas vietā veicošajiem darbiniekiem;

99.6. nepieciešams pilnībā aizpildīt pārbaudes lapu/aktu, neatstājot neaizpildītas ailes (gadījumos, kad konkrētais jautājums nav attiecināms uz pārbaudāmo projektu, norādot „N/A” un ietverot atbilstošu vērtējuma skaidrojumu vai, ja attiecināms, jautājums ir izklājams no pārbaudes lapas atbilstoši sadarbības iestādes iekšējos procesos noteiktajam), lai pārbaudes rezultāti būtu skaidri saprotami un izsekojami;

99.7. lai novērstu iespējamus pārpratumus par pārbaudes norisi un tās laikā pārbaudītajiem aspektiem, ja pārbaudes lapa tiek aizpildīta uz vietas pārbaudes norises laikā, ieteicams pārbaudes uz vietas noslēgumā dot iespēju finansējuma saņēmējam iepazīties ar pārbaudes rezultātu, konstatējumiem un priekšlikumiem, kas iekļauti pārbaudes lapā vai pārbaudes aktā, kas sagatavots pārbaudē uz vietas, un parakstīt to no savas puses, tādā veidā apliecinot, ka finansējuma saņēmējs ir piedalījies pārbaudē projekta īstenošanas vietā un

⁶² Pirms došanās pārbaudē, katram pārbaudes veicējam jāizvērtē iespējamais interešu konflikts Finanšu regulas Nr.2024/2509 61. panta izpratnē.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu risks balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 37 no 84

- tās laikā ir uzrādījis ar projektu saistītos dokumentus pārbaudes veicējiem;
- 99.8. ja iespējams, pārbaudes veikšanai pārbaudes laikā, ja pārbaudes lapa tiek aizpildīta uz vietas pārbaudes norises laikā, rezultātu fiksēšanai izmanto portatīvo datortehniku, kas atvieglo pārbaudes lapu aizpildīšanu, kā arī novērstu situācijas, kad ar roku veiktie ieraksti ir grūti salasāmi un saprotami.
100. Ārējo iestāžu iesaiste pārbaudžu veikšanai projektu īstenošanas vietā:
- 100.1. situācijās, kad pārbaudāmās darbības ir pārāk apjomīgas vai tehniski sarežģītas, un sadarbības iestādes rīcībā nav pietiekams darbinieku skaits vai pārbaudžu projektu īstenošanas vietā veikšanai vajadzīgā kompetence, ir iespēja piesaistīt ārējos ekspertus un uzticēt atsevišķus pārbaudžu aspektus vai visu pārbaudi pieaicinātiem ekspertiem;
- 100.2. ja ir nolemts pārbaudžu veikšanā iesaistīt ārējos ekspertus, ir precīzi jāparedz veicamā darba apjoms. Tādēļ, pirms izvēlēties ārēju iestāžu iesaistes iespēju, ir jāapzinās sekas, kas var rasties, ja minētā darba izpilde aizkavējas. Tas jo īpaši attiecas uz valsts iestādēm, jo var gadīties kavēšanās saistībā ar līgumtiesību piešķiršanu šāda veida darbiem. Arī līgumslēdzējam iestādēm šajā gadījumā tiek uzlikts papildu slogs, jo nākas vērtēt pieaicināto ekspertu darba kvalitāti un nepietiekamas izpildīto darbu kvalitātes rezultātā var rasties finanšu un cilvēkresursu nelietderīgs patēriņš. Tādēļ, pirms pieņemt lēmumu pārbaudžu projektu īstenošanās vietā veikšanā iesaistīt ārējos ekspertus, vajadzētu apsvērt visus minētos faktoros, t.sk. izvērtēt interešu konflikta neesamību.
101. Lai identificētu trūkumus un problēmas ES fonda projekta ieviešanā, kā arī lai identificētu iespējamās nepilnības un neatbilstības, ieteicams izmantot arī tādas metodes kā intervijas ar pārbaudāmās institūcijas pārstāvjiem, projekta ieviešanā iesaistītajiem atbildīgajiem darbiniekiem, dažādu sanāksmju protokolu izskatīšanu, KPVIS un sasaistē esošās pieejamās IT sistēmās atrodamo informāciju, Lursoft un Uzņēmumu reģistra datus, tīmekļa vietnēs pieejamo informāciju, ar publiskiem informācijas meklētājiem pieejamo informāciju, citu publiski pieejamās informācijas par trūkumiem projekta ieviešanā izvērtēšanu u.c.

9. Pārbaudes pirms līguma/vienošanās par projekta īstenošanu noslēgšanas

102. Sadarbības iestādei saskaņā ar MK noteikumu Nr.135 27.punktu ir tiesības veikt pārbaudi projekta īstenošanas vietā pirms līguma vai vienošanās noslēgšanas ar finansējuma saņēmēju, lai pārliecinātos par ES fonda projekta faktisko ieviešanu vai faktiskajiem apstākļiem ES fonda projekta ieviešanai. Tādējādi ir iespēja pārliecināties, ka projektu var īstenot paredzētajā vietā un noteiktajos apstākļos (t.sk. ar finansējuma saņēmējam pieejamo kapacitāti), kā arī to, ka projekta iesniegumā sniegtā informācija atbilst faktiskajiem apstākļiem.
- Piemēram, pārliecināties par projekta iesniedzēja apliecinājumā sniegtās informācijas patiesumu attiecībā uz atbilstību MK noteikumu par SAM īstenošanu kritērijiem saistībā ar projekta gatavības pakāpi (t.sk. vai gadījumā, ja MK noteikumos par SAM īstenošanu paredzēta stimulējošā ietekme, projekta īstenošana nav uzsākta), tā faktisko saimniecisko darbību, īpašumā esošajām iekārtām un aprīkojumu u.tml., pieprasot finansējuma saņēmējam uzrādīt īpašuma tiesības apliecinātošus dokumentus, (piemēram, pirkšanas – pārdošanas līgumu, dāvinājuma līgumu u.c. situācijās, kad īpašuma tiesību nostiprināšana Zemesgrāmatā ir procesā).*
103. Ja ES fondu projekta iesniegums ir iesniegts sadarbības iestādē (KPVIS), iesniegums ir izvērtēts un apstiprināts, bet līguma/vienošanās par projekta īstenošanu noslēgšana objektīvu iemeslu dēļ tiek atlikta, bet projekta īstenošana jau uzsākta pirms līguma/vienošanās par projekta

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 38 no 84

īstenošanu noslēgšanas, tādā gadījumā sadarbības iestāde var pārbaudīt arī nosacījumus, kas tiek pārbaudīti, veicot pārbaudi projekta īstenošanas laikā, ne tikai MK noteikumu Nr.135 27.punktā noteiktajā tvērumā.

104. Lai nodrošinātu pārbaudu efektivitāti, tas ir, pārbaudu laikā būtu pieejams attiecīgais personāls⁶³, kā arī dokumentācija, saskaņā ar MK noteikumu Nr.135 27.punktu ne vēlāk kā trīs darba dienas pirms plānoto pārbaudu uzsākšanas pārbaudu veicējs par to informē projekta iesniedzējus, kuriem tiks veiktas pārbaudes. Atkarībā no plānotās pārbaudes mērķa pārbaudes veicējs pirms pārbaudes informē projekta iesniedzējus par to, kas un kādi dokumenti tiks pārbaudīti, plānotais pārbaudes laiks un kā tiks organizēta pārbaude. Pārbaudu veicējs var pieprasīt projekta iesniedzējam iesniegt iepriekš minētos dokumentus vai to kopijas pirms pārbaudēm.
105. Pārbaudi var veikt ierobežotā apjomā par konkrētiem projekta iesnieguma izskatīšanas laikā konstatētiem riskiem, ja nepieciešams, ietverot, piemēram, šādu risku vai aspektu pārbaudi:
- 105.1. par projekta faktisko ieviešanu vai faktiskajiem apstākļiem projekta īstenošanai, t.sk. projekta ieviešēja administratīvās (projekta ieviešanas personāls, funkciju nošķiršana, grāmatvedības kontu nodalīšana u.tml.), materiāltehniskās (pieejamā infrastruktūra, materiāltehniskais nodrošinājums, u.c.), finansiālās vai citas kapacitātes, kas nepieciešamas projekta īstenošanai, atbilstība projekta iesniegumā norādītajam;
- 105.2. dubultfinansējuma neesamība, t.i., vai projektā plānotās darbības jau nav iepriekš īstenotas, t.sk., piesaistot ES fondu līdzfinansējumu, Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna finansējumu, citu ārvalstu finanšu instrumentu līdzfinansējumu vai citu nacionālo finanšu avotu (papildus skatīt vadlīniju IX daļu “Dubultā finansējuma pārbaude”);
- 105.3. projektā paredzēto darbību progress, gan pārliecinoties vai atbilstoši projekta iesniegumam projekta paredzētās darbības nav uzsāktas, ja nav plānots, gan pārliecinoties vai uzsāktās darbības ir atbilstošas projekta iesniegumā norādītajam apjomam, ja ir bijis plānots.
- 105.4. par komercdarbības atbalsta nosacījumu ievērošanu (ja attiecināms) (papildus skatīt vadlīniju VIII daļu “Komercdarbības atbalsta aspektu pārbaudes”.

10. Pārbaudes projektu īstenošanas laikā

106. Sadarbības iestāde, veicot pārbaudes projekta īstenošanas vietā projekta īstenošanas laikā, atkarībā no SAM riska līmeņa un identificētajiem riskiem projektā, var noteikt, kuras pārbaudes aspektus/kritērijus un kādā apjomā pārbaudīs. Sadarbības iestāde nosaka, kurās no zemāk uzskaitītajām jomām nepieciešams veikt pārbaudes:
- 106.1. maksājuma pieprasījumā norādītās informācijas par projekta progresu faktiskā atbilstība (t.sk. arī attiecībā uz finansējuma saņēmēja maksājuma pieprasījumā (procesa sadaļā) norādīto datu ticamību attiecībā uz rādītājiem un to faktisko progresu);
- 106.2. piegāžu, būvdarbu, pakalpojumu faktiskā atbilstība projekta dokumentācijā paredzētajam (t.sk. termiņi, kvalitāte, apjoms, atrašanās vieta, izmantošanas mērķi);

⁶³ Pirms līguma /vienošanās par projekta īstenošanu noslēgšanas projekta personāls var arī nebūt sastopams projekta īstenošanas vietā (jo vēl nav noslēgti attiecīgie līgumi), bet tādā gadījumā būtiski ir informēt potenciālo finansējuma saņēmēju par pārbaudi, lai tas nodrošinātu pārbaudes veicējus ar nepieciešamo informāciju

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 39 no 84

- 106.3. ar projektu saistītās īstenošanas un grāmatvedības dokumentācijas pieejamība, glabāšana un izsekojamība trešajām personām;
- 106.4. ar projektu saistītās grāmatvedības kontu nodalīšana un darījumu izsekojamība;
- 106.5. ar projektu saistīto izdevumu atbilstoša atspoguļošana grāmatvedības reģistros;
- 106.6. dubultfinansējuma faktiskā neesamība projektā;
- 106.7. krāpšanas riska faktiskā neesamība projektā;
- 106.8. pamatlīdzekļu uzskaitē grāmatvedībā pēc objekta nodošanas ekspluatācijā;
- 106.9. vai iekārtas atrodas projekta īstenošanas vietā, vai uz tām ir norādīti atbilstoši pamatlīdzekļu uzskaites numuri, salīdzinot ar pamatlīdzekļu uzskaites kartiņām;
- 106.10. vai ievērotas piemērojamā komercdarbības atbalsta regulējuma nosacījumu izpildes prasības;
- 106.11. ievērojamo izmaksu nodevumu, pamatlīdzekļu faktiskās esamības un to atbilstības metodiku nosacījumiem pārbaude (gadījumos, kur tas attiecināms);
- 106.12. vai projektā faktiski ievērots horizontālais princips "Vienlīdzība, iekļaušana, nediskriminācija un pamattiesību ievērošana";
- 106.13. dalībnieku datu uzkrāšana, atbilstoši Regulas Nr.2021/1057, MK noteikumu Nr.135 1. pielikuma prasībām un to uzglabāšana;
- 106.14. komunikācijas un vizuālās identitātes prasību atbilstība⁶⁴;
- 106.15. sasniegts projektā paredzētais projekta mērķis, rādītāji un rezultāts, un tā kvalitāte (t.sk. iespēja sasniegt projektā paredzētos rezultātus un mērķus atbilstoši sākotnēji plānotajam);
- 106.16. iepriekš izteikto ieteikumu praktiskā ieviešana, ja nav iespējams pārliecināties citādāk;
- 106.17. projektā paredzēto ieguldījumu natūrā faktiskā atbilstība projektā plānotajam un MK noteikumos par SAM īstenošanu noteiktajam (ja attiecināms);
- 106.18. citi aspekti, par kuru atbilstību var pārliecināties tikai projekta īstenošanas vietā.
107. Pārbaudes jāveic saskaņā ar iepriekš noteikto uzdevumu. Ja pārbaude nav pirmreizēja, jāņem vērā arī iepriekšējās pārbaudēs izteiktos konstatējumus un ieteikumus, proti, jāpārliecinās, vai tie ir ieviesti atbilstoši pārbaudes veicēju iepriekšējiem norādījumiem.
108. Veicot **finanšu aspektu pārbaudi**, atkarībā no pārbaudes mērķa pārbaudes veicējs pārliecinās:
- 108.1. būvdarbi ir veikti atbilstoši noslēgtā būvdarbu līguma nosacījumiem, un būvdarbu izpildedokumentācijā uzrādītie tehnoloģiskie risinājumi vai iekārtas un materiāli atbilst iepirkumu līguma tāmei (ja attiecināms). Ja radušās aizdomas par noteikto dokumentu patiesumu, pārliecinās, ka sadarbības iestādē finansējuma saņēmēja iesniegtās kopijas atbilst oriģinālam, pārbaudot dokumentu, par kuriem ir aizdomas (piemēram, pārliecinoties, ka dokumentu oriģinālos informācija sakrīt ar iesniegtajām kopijām (piemēram, datumi, summas, apjomi utt.);
- 108.2. piegādes un sniegtie pakalpojumi veikti saskaņā ar piegāžu vai pakalpojumu līguma nosacījumiem un tāmi, un maksājumi tiek veikti saskaņā ar līgumā noteikto laika grafiku (ja attiecināms).
- 108.3. grāmatvedības uzskaitē, tai skaitā:
- vai projekta izdevumi ir atspoguļoti grāmatvedības reģistros;

⁶⁴ Skatīt ES fondu 2021.-2027. gada un Atveseļošanas fonda komunikācijas un dizaina vadlīnijas, kas pieejamas tīmekļa vietnē: [ES fondu 2021.-2027. gada un Atveseļošanas fonda komunikācijas un dizaina vadlīnijas - ES fondi](#)

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 40 no 84

- vai iekārtas ir uzņemtas finansējuma saņēmēja (sadarbības partnera, vai labuma guvēja – ja attiecināms) bilancē un vai uz tām ir norādīti atbilstoši pamatlīdzekļu uzskaites numuri, salīdzinot ar pamatlīdzekļu uzskaites kartiņām (ja attiecināms);
- **vai grāmatvedības uzskaitē projekta ietvaros ir nodalīta no finansējuma saņēmēja vispārīgās grāmatvedības sistēmas un citu ES fondu projektu grāmatvedības**, (var neattiecināt uz izdevumiem, kam 100% piemēro vienkāršoto izmaksu pieeju) t.i., finansējuma saņēmējs nodrošina, lai attiecināmie izdevumi, kuru atmaksu veic no ES fonda līdzfinansējuma un nacionālā publiskā līdzfinansējuma līdzekļiem, kā arī ar projekta īstenošanu saistītie ieņēmumi, naudas plūsma, aktīvi un pasīvi grāmatvedības uzskaitē ir identificējami, nodalīti un pārbaudāmi, gadījumos, kad finansējuma saņēmējs īsteno vairākus ES fondu projektus (attiecināms arī uz projektā piesaistīto sadarbības partneri, ja tāds paredzēts). Ja sadarbības iestāde ir apstiprinājusi vairākus finansējuma saņēmēja iesniegtos projektus, tad norēķinus visu apstiprināto projektu ietvaros finansējuma saņēmējs var veikt no viena Latvijas Republikas kredītiestādē atvērta norēķinu konta, šādos gadījumos sadarbības iestādei jāpārlicinās, vai viena konta izmantošanas rezultātā nav konstatējama dubultā iegramatošana.

108.4. vai netiek pieļauta **izdevumu dubultā finansēšana**. Sadarbības iestādei, veicot pārbaudi projektu īstenošanas vietā, jāpārlicinās, ka darbības faktiski nepārklājas ar cita ES fonda (vai cita finanšu instrumenta) projekta ietvaros veiktajām darbībām (detalizēti skatīt vadlīniju IX daļu “Dubultā finansējuma pārbaude”);

108.5. ja projektā ir paredzēti **ieguldījums natūrā**, kas nav pārbaudīti citās pārbaudēs, pārbaudes projekta īstenošanas vietā laikā jāpārlicinās par tās faktisko esamību, ka tiek ievēroti vadošās iestādes attiecināmo izmaksu vadlīnijās⁶⁵ un MK noteikumos par SAM īstenošanu noteiktais.

109. **Veicot būvdarbu, piegāžu vai sniegto pakalpojumu faktiskās izpildes pārbaudi**, atkarībā no pārbaudes mērķa un apjoma tiek pārbaudīts:

109.1. projekta fiziskā progresa (gan iepirkuma līguma, gan projekta ieviešanas) atbilstība pārskatos norādītajai informācijai;

109.2. **atbilstība apstiprinātajam projektam**, vai reāli veiktie būvdarbi, piegādes un sniegtie pakalpojumi, kas uzrādīti kādā no to pamatojošiem dokumentiem (piemēram, būvdarbu žurnāli, darbu, piegāžu un pakalpojumu pieņemšanas – nodošanas akti, akti par izpildītajiem darbiem) ir saskaņā ar projektā apstiprinātajiem sasniedzamajiem rezultātiem. Veiktajiem būvdarbiem, piegādēm un sniegtajiem pakalpojumiem ir jābūt arī saskaņā ar projekta iesniegumā un līgumā vai vienošanās par projekta īstenošanu noteikto projekta mērķi;

109.3. projektu ietvaros veikto būvdarbu, piegāžu un sniegto pakalpojumu **atbilstība iepirkuma līgumam**, tai skaitā vai būvdarbi, piegādes tiek veiktas un pakalpojumi tiek sniegti atbilstoši iepirkuma līgumā noteiktajam termiņam un kvalitātei. Jāpārbauda, vai reāli veiktie būvdarbi, piegādes un sniegtie pakalpojumi, kas uzrādīti kādā no to

⁶⁵ Vadošās iestādes vadlīnijas 1.2. “Vadlīnijas attiecināmo izmaksu noteikšanai Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027.gada plānošanas periodā”

Pieejams šeit: <https://www.esfondi.lv/normativie-akti-un-dokumenti/2021-2027-planosanas-periods/vadlinijas-attiecinamo-izmaksu-noteiksanai-eiropas-savienibas-kohezijas-politikas-programmas-2021-2027-gada-planosanas-perioda>

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu risks balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 41 no 84

pamatojošiem dokumentiem (piem., būvdarbu žurnāli, segto darbu akti, darbu, piegāžu un pakalpojumu pieņemšanas – nodošanas akti, akti par izpildītajiem darbiem) atbilst iepirkuma līgumā norādītajam.

109.4. ja projektā paredzēti būvdarbi:

109.4.1.vai būvdarbu izpildedokumentācija ir objektā uz vietas, ja tā nav pieejama BIS.

Jāpārbauda (ja attiecināms vai ja radušās šaubas) vismaz šādi dokumenti:

- būvdarbu žurnāli;
- segto darbu akti;
- nozīmīgo konstrukciju pieņemšanas akti;
- materiālu un konstrukciju atbilstības deklarācijas;
- autoruzraudzības žurnāls;
- darbu pieņemšanas – nodošanas akti;
- projekta darbu izpildes tāmes;
- izpildmērījumi;
- būvatļaujas.

109.4.2.faktiskās izpildes atbilstība iesniegtajiem pārskatiem par projekta ieviešanu, maksājuma pieprasījumiem/izdevumu deklarācijām un citai dokumentācijai;

109.4.3.paveikto darbu progress un tā atbilstība projekta veicamo darbu tāmēm;

109.4.4.vai ir nodrošināta atbilstoša paveikto būvdarbu kvalitātes pārbaūžu dokumentācija, tai skaitā dažādu laboratorijas pārbaūžu un testu rezultāti un pārskati, apjomu uzmērījumu žurnāls, u.c.;

109.4.5.**objekta pabeigšanas gadījumā** tiek pārbaudīti visi iepriekš minētie kritēriji, ņemot vērā arī šādus jautājumus: būvobjekta atbilstība projekta iesniegumam un līgumam vai vienošanās par projekta īstenošanu, tai skaitā projekta mērķim, iepirkuma līgumam(-iem) un citai projekta dokumentācijai.

109.5. ja projektā paredzēta piegāde vai pakalpojumu sniegšana, pārliecinās par:

109.5.1.pakalpojumu un piegāžu atbilstību projekta iesniegumam un līgumam/ vienošanās par projekta īstenošanu, tai skaitā projekta mērķim, iepirkuma līgumam(-iem) un citai projekta dokumentācijai;

109.5.2.faktiskās izpildes atbilstību iesniegtajiem pārskatiem par projekta ieviešanu, maksājuma pieprasījumiem/izdevumu deklarācijām un citai dokumentācijai;

109.5.3.paveikto darbu progresu un tā atbilstību projektā paredzētajām darbībām – piegādēm, pakalpojumiem;

109.5.4.projektā paredzēto pakalpojumu, piegāžu atbilstību pieņemšanas – nodošanas aktiem. Ja ir neprecizitātes, tad jāgūst pārliecība par projektā paredzēto pakalpojumu, piegāžu un pieņemšanas-nodošanas aktos ietvertās informācijas atbilstīgumu un saskaņotību;

109.5.5.vai ir nodrošināta atbilstoša veikto piegāžu un sniegto pakalpojumu kvalitātes pārbaūžu dokumentācija, piemēram, iekārtu ražotāju atbilstības dokumenti un marķējums, pārbaūžu un testa protokoli, lietošanas instrukcijas, atskaites un ziņojumi, u.c.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 42 no 84

110. **Veicot projekta dokumentācijas uzglabāšanas pārbaudi,**⁶⁶ atkarībā no pārbaudes mērķa tiek pārbaudīts, vai finansējuma saņēmējs nodrošina ar ES fonda projekta īstenošanu saistīto dokumentu oriģinālu un to atvasinājumu ar juridisku spēku glabāšanu atbilstoši ES fondu vadības likumam, komercdarbības atbalstu regulējošiem normatīvajiem aktiem, līgumam vai vienošanās par projekta īstenošanu un sadarbības iestādes norādēm par ar projektu saistītu dokumentu glabāšanas termiņu. Attiecīgi, vai:

110.1. projekta dokumentācija tiek nodalīta atsevišķi no pārējo finansējuma saņēmēja īstenoto projektu dokumentācijas un no finansējuma saņēmēja pamatdarbības dokumentācijas un vai projekta dokumentācijai izveidotas atsevišķas lietas projekta finansējuma saņēmēja lietvedības nomenklatūrā, tai skaitā vai ir nodrošināta projekta dokumentācijas izsekojamība trešajām personām;

110.2. finansējuma saņēmējam ir noteikta projektu dokumentu aprites kārtība (ja attiecināms).

111. **Veicot projekta iznākuma rādītāju pārbaudi,** jāpārlicinās vai finansējuma saņēmēja sniegtie dati par snieguma rādītājiem ir korekti, patiesi un atbilst faktiskajai situācijai.

112. **Veicot vizuālās identitātes prasību**⁶⁷ **ievērošanu** atbilstoši SAM specifikai un atbilstoši vienošanās/ līguma par projekta īstenošanu noteiktajam, ja attiecināms, jāpārbauda vai:

112.1. ir izvietoti pagaidu informācijas stendi projekta īstenošanas vietā darbu veikšanas laikā⁶⁸;

112.2. informatīvais stends vai plakāts ir tieši redzami un uz tiem informācija ir skaidri izlasāma;

112.3. projekta īstenošanas vietā vai projekta vadības un īstenošanas personāla atrašanās vietā ir izvietota informatīvā plāksne;

112.4. ir izvietots informatīvais plakāts;

112.5. ievērotas komunikācijas un vizuālās identitātes prasības, atbilstoši Eiropas Savienības un Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām⁶⁹, kā arī vadošās iestādes vadlīnijās "ES fondu 2021.-2027. gada un Atveseļošanas fonda komunikācijas un dizaina vadlīnijas" noteiktajam.

113. Veicot pārbaudes projektu īstenošanas vietās, ir jāpārlicinās, ka projektu īstenošanā ņemtas vērā normatīvo aktu prasības **horizontālo principu**⁷⁰ (tai skaitā principa "Vienlīdzība, iekļaušana, nediskriminācija un pamattiesību ievērošana") jomās. Horizontālo principu pārbaudei izmanto par horizontālo principu ieviešanas uzraudzību atbildīgo institūciju izstrādātos materiālus (skatīt vadlīniju VII daļu "Horizontālo principu ievērošanas pārbaude"), pārlicinoties, ka projektā ir sasniegti projekta iesniegumā paredzētie horizontālo prioritāšu rezultatīvie rādītāji (ja attiecināms) saskaņā ar projekta iesniegumā plānoto.

⁶⁶ Jāpārbauda projektu sagatavošanas un īstenošanas dokumentu esamība, piemēram, līgums vai vienošanās par ES fonda projekta īstenošanu, ar projektu saistīta korespondence, iepirkuma dokumentācija, projekta ietvaros noslēgtie būvdarbu, pakalpojumu un piegāžu līgumi, ar iepirkumu un iepirkuma līgumiem saistīta korespondence.

⁶⁷ Skatīt ES fondu 2021.-2027. gada un Atveseļošanas fonda komunikācijas un dizaina vadlīnijas, kas pieejamas tīmekļa vietnē: [ES fondu 2021.-2027. gada un Atveseļošanas fonda komunikācijas un dizaina vadlīnijas - ES fondi](#)

⁶⁸ Projektos, kuros plānots veikt būvniecības darbus, pagaidu informatīvo stendu nevar apvienot ar būvtāfeli

⁶⁹ Ministru kabineta 2023.gada 12.jūlija noteikumi Nr.408 "Kārtība, kādā Eiropas Savienības fondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina šo fondu ieviešanu 2021.-2027. gada plānošanas periodā"

⁷⁰ Regulas (ES) Nr. 2021/1060 9.pants

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 43 no 84

114. Atkarībā no SAM specifikas, identificētajiem riskiem projektā un pārbaudes mērķa, pārbaudzi veicējs pēc saviem ieskatiem pārbaudzi apjomā var ietvert arī citus jautājumus un dokumentus, kas nav iekļauti šajās vadlīnijās, bet kas ļautu sasniegt pārbaudes mērķi.
115. Pēc veiktās pārbaudes ir regulāri jāuzrauga izteikto ieteikumu ieviešanas statuss un termiņš atbilstoši sadarbības iestādē noteiktajai kārtībai.
116. Atkarībā no izteikto ieteikumu būtiskuma, jāizvērtē nepieciešamība veikt **atkārtotu pārbaudi**, lai pārliecinātos par faktisko ieteikumu ieviešanas izpildi. Nepieciešamības gadījumā to var veikt bez iepriekšēja brīdinājuma, ja pastāv iespēja, ka citādāk pārliecināties par izteikto ieteikumu ieviešanas faktisko izpildi nebūs iespējams. Atkārtotu pārbaudi, lai pārliecinātos par ieteikumu ieviešanu, neveic, ja par ieteikumu ieviešanu var pārliecināties citādi, kā projekta īstenošanas vietā, piemēram, izvērtējot no finansējuma saņēmēja saņemtās dokumentālās liecības, publiski pieejamo informāciju, tīmekļa vietnēs pieejamo informāciju, citu iestāžu rīcībā esošo informāciju.

IKS pārbaude

117. Sadarbības iestāde nosaka kārtību, kādā tā nodrošina IKS pārbaudes projekta īstenošanas laikā, lai pārliecinātos par finansējuma saņēmēja izveidoto IKS efektivitāti un lietderību, kas balstās uz visaptverošu riska analīzi, atbilstoši Finanšu regulā Nr. 2024/2509 noteiktajam.
118. Projekta īstenošanas laikā ieteicams veikt vismaz divas uz riskiem balstītas IKS pārbaudes (ja attiecināms uz projektu) projekta īstenošanas laikā.
119. Papildu IKS pārbaudes veicamas:
- 119.1. ja pārbaudē ir konstatētas atkāpes vai trūkumi, kas var ietekmēt lēmumu par atbalsta piešķiršanu;
 - 119.2. ja saņemta pamatota informācija no trešajām pusēm par neatbilstošu projekta īstenošanu vai citu iestāžu audita ziņojuma;
 - 119.3. ja tiek konstatētas pazīmes, kas norāda uz iespējamu krāpšanas, korupcijas vai interešu konflikta risku;
 - 119.4. konstatētas citas pazīmes, kas norāda uz iespējamu risku projektā.
120. Pārbaudes ietvaros jāgūst pārliecība, ka izstrādātās un ieviestās IKS procedūras faktiski nodrošina, ka projektam piešķirtais atbalsts tiek izlietots ievērojot: pareizas finanšu pārvaldības, saimnieciskuma, lietderības un efektivitātes principus; atklātības, brīvas konkurences apstākļus un vienlīdzīgas un taisnīgas attieksmes principus iepirkumos; interešu konflikta novēršanas principus.
- Piemēram, ka institūcijā atbalsta piešķiršana tiek īstenota atbilstoši izstrādātajam atbalsta piešķiršanas procesam; ka atbalsta piešķiršanā faktiski nepastāv interešu konflikts starp iesaistītajām personām lēmuma pieņemšanā un gala saņēmēju un identificēšanas gadījumā ir veikti atbilstoši pasākumi; ka mērķa grupas atlase veikta atbilstoši SAM pasākuma nosacījumiem; ka finansēju saņēmējs ir atbilstoši izvērtējis gala saņēmēja sniegtās informācijas faktisko atbilstību (pārbaudes apjomā iekļaujot arī izlases veidā atlasītu attiecināmo izmaksu pamatojošos dokumentus); ka faktiski ievēroti piemērojami tiesību akti.*
121. Ja IKS pārbaudes ietvaros projektā tiek identificēti riski, sadarbības iestādes lemj par šo atsevišķo aspektu/risku pārbaudi plānojot pārbaudi projekta īstenošanas vietā.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 44 no 84

Finanšu instrumentu pārbaude

122. Veicot pārbaudi attiecībā uz finanšu instrumentiem, ja attiecināms, jāņem vērā nosacījumi, kas noteikti EK vadlīniju „Finanšu instrumenti ES investīciju fondu programmās 2014.-2020.gada plānošanas periodā”⁷¹ 10.sadaļā un līgumā par finanšu instrumenta ieviešanu.
123. Pārbaudes uz vietas saskaņā ar Regulas 2021/1060 81.panta 1.punktā noteikto veic tikai to struktūru līmenī, kuras īsteno finanšu instrumentu, un – saistībā ar garantiju fondiem – to struktūru līmenī, kuras izsniedz pamatā esošos jaunus aizdevumus. Vadošā iestāde/sadarbības iestāde var paļauties uz ārējo struktūru veiktām verifikācijām un neveikt pārvaldības verifikācijas uz vietas, ar noteikumu, ka tai ir pietiekami pierādījumi par šo ārējo struktūru kompetenci.
124. Finanšu instrumentiem pārbaudi struktūrā, kura izsniedz jaunus, pamatā esošos aizdevumus, veic Regulas (ES) Nr.2021/1060 81.panta 4.punktā noteiktos gadījumos, ja nav pieejami dokumenti, kas apliecina finanšu instrumenta atbalstu gala saņēmējiem un/vai ir pierādījumi, ka dokumentos, kas pieejami vadošās iestādes līmenī vai to struktūru līmenī, kuras īsteno finanšu instrumentu, nav patiesi un precīzi atspoguļots sniegtais atbalsts.
125. Vadošā iestāde/sadarbības iestāde, atbilstoši Regulas (ES) Nr.2021/1060 74.pantā noteiktajam, veic uz riskiem balstītas pārbaudes, t.sk. par riskiem, kas konstatētas *ex ante*, un pārlicinās, ka līdzfinansētie produkti ir piegādāti un līdzfinansētie pakalpojumi ir sniegti, kā arī darbība atbilst piemērojamajiem tiesību aktiem, programmai un darbības atbalsta nosacījumiem.
126. Sadarbības iestāde veic uz riskiem balstītas pārbaudes un pārbaudes laikā pārlicinās, vai AS “Attīstības finanšu institūcija ALTUM” finanšu instrumentu un grantu (ja attiecināms) ieviešanu nodrošina atbilstoši izstrādātajai iekšējās kontroles sistēmai, tai skaitā:
- 126.1. Nolīguma un biznesa plāna izpilde;
 - 126.2. Atlases procesa caurspīdīgums, **nodrošinot brīvu konkurenci, vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi:**
 - 126.2.1.informācija par iespējam pieteikties gala saņēmējam uz atbalstu projekta ietvaros ir publiski pieejama;
 - 126.2.2.visi saņemtie pieteikumi ir dokumentēti (pieteikumi jāreģistrē to saņemšanas brīdī un jādokumentē katra pieteikuma apstiprināšanas statuss);
 - 126.2.3.visi pieteikumi ir vērtēti pēc atbilstošiem vērtēšanas kritērijiem (vērtēšanas procesam jābūt nemainīgam, vērtēšanas kritērijiem jābūt apstiprinātiem un rezultātiem jābūt dokumentētiem, lai izpildītu finansējuma saņemšanas prasības);
 - 126.2.4.lēmumi par pieteikumu apstiprināšanu vai noraidīšanu ir paziņoti pieteikumu iesniedzējiem (lēmums jāpieņem pilnvarotai personai/struktūrvienībai, rezultāti jāpaziņo rakstiski);
 - 126.2.5.atbalsta saņēmējiem nodrošināta pieeja nepieciešamajai informācijai un sniegtas nepieciešamās konsultācijas (bukleti, semināri, informācija tīmekļa vietnē u.c.).
 - 126.3. Kontu nodalīšana un finanšu plūsmas izsekojamība;
 - 126.4. Ievēroti brīvo līdzekļu pārvaldības nosacījumi;
 - 126.5. Pasākuma atbilstība prioritārā virziena mērķiem;

⁷¹ Financial instruments in ESIF programmes 2014-2020

Pieejams: https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/legislation-and-guidance/guidance_en

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu risks balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 45 no 84

- 126.6. Netiek pārsniegts pārvaldības izmaksu sliekšnis un izdevumi ir pamatoti;
- 126.7. Ievēroti komercdarbības atbalsta nosacījumi, tai skaitā nav pārsniegti komercdarbības atbalsta limiti;
- 126.8. Ievēroti kombinēšanas nosacījumi⁷²;
- 126.9. **Netiek** sniegts atbalsts grūtībās nonākušiem uzņēmumiem (vērtējot tos grupas līmenī)⁷³, ja attiecināms;⁷⁴
- 126.10. Tiek sniegts atbalsts dzīvotspējīgiem projektiem, kas vērsti uz paplašināšanos (ja attiecināms);
- 126.11. Tiek ievēroti ieguldījuma natūrā nosacījumi (ja attiecināms);
- 126.12. Par uzkrātajiem procentu un citiem ieņēmumiem, to izlietojumu, atkārtoti izmantotajiem finanšu līdzekļiem tiek veikta atbilstoša uzskaitē un tiek nodrošināta atbilstoši labai finanšu pārvaldībai. Līdzekļus atkārtoti izmanto atbilstoši Regulā (ES) Nr. 2021/1060 paredzētajiem mērķiem;
- 126.13. Pamatojošo dokumentu esamība un atbilstība aizdevumu, garantiju vai citu finanšu instrumentu saņemšanas nosacījumiem;
- 126.14. Tiek nodrošināta atbalsta sniegšanas izsekojamība (*audit trail*);
- 126.15. Komunikācijas un vizuālās identitātes prasību ievērošanu finansējuma saņēmēja un starpnieku līmenī;
- 126.16. Pārliecinās, ka tiek nodrošināta ar gala saņēmējiem noslēgto līgumu izpildes uzraudzība, tai skaitā, līguma neizpildes gadījumā tiek veiktas darbības līdzekļu atgūšanai;
- 126.17. Tiek ievērotas PIL un MK noteikumos Nr.104 ietvertās prasības attiecībā uz gala saņēmēja veiktajiem iepirkumiem būvniecības jomā (ja attiecināms);
- 126.18. Tiek nodrošināta visas ar projektiem saistošās dokumentācijas uzglabāšana atbilstoši Regulas Nr. 2021/1060 82.pantam;
- 126.19. Ieviesta datorizēta sistēma (ir noteiktas procedūras par sistēmas uzturēšanu un datu aizsardzību, kā arī sistēma nodrošina Regulas (ES) Nr. 2021/1060 XVII pielikumā prasītās informācijas sniegšanu);
- 126.20. Izstrādāta procedūra, kas nodrošina preventīvo un koriģējošo pasākumu īstenošanu gadījumos, kad konstatētas sistemātiskas kļūdas.

11. Pārbaudes pēc noslēguma maksājuma veikšanas projektā

127. Sadarbības iestāde saskaņā ar MK noteikumu Nr.135 29. punktu, ņemot vērā Regulas Nr. 2021/1060 65.pantā ietvertos nosacījumus par projekta rezultātu saglabāšanu un ilgtspēju, pēc tam, kad veikts noslēguma maksājums finansējuma saņēmējam, **veic uz riskiem balstītas pārbaudes projekta īstenošanas vietā** (turpmāk – pēcuzraudzības pārbaudi).
128. Saskaņā ar MK noteikumu Nr.135 36. punktu pēcuzraudzības pārbaudes tiek **veiktas izlases veidā**.

⁷² Regulas (ES) Nr. 2021/1060 58.panta 4.-7.punkti;

Guidance for Member States and Programme Authorities CPR_37_7_8_9 Combination of support from a Financial Instrument with other forms of support

Pieejams: https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/legislation-and-guidance/guidance_en

⁷³ Eiropas Komisijas 2014.gada 17.jūnija Regulas (ES) Nr. 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu 2.panta 18.punktus.

⁷⁴ *De minimis* atbalsta piešķiršanas gadījumā netiek vērtēts grūtībās nonākušā uzņēmuma statuss

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 46 no 84

129. Sadarbības iestāde pārbaudi projekta īstenošanas vietā pēcuzraudzības periodā veic:
- 129.1. **augsta un vidēja riska SAM projektiem** - vismaz vienu reizi nejaušas izlases veidā sadarbības iestādes noteiktā kārtībā projekta rezultātu saglabāšanas noteiktajā termiņā;
- 129.2. papildus ieteicams – neatkarīgi no SAM riska līmeņa – projektiem, kuros pēcuzraudzības periodā ir identificēti būtiski riski vai saņemta informācija par iespējamu risku no trešajām pusēm vai audita ziņojuma.
130. Pēcuzraudzības perioda pārbaudes ieteicams:
- 130.1. plānot tā, lai objektīvi varētu novērtēt ilgtspējas aspektus un vienlaikus trūkumu konstatēšanas gadījumā būtu iespējams tos vēl novērst;
- 130.2. veikt ne agrāk kā 12 mēnešu laikā pēc tam, kad veikts pēdējais maksājums finansējuma saņēmējam, ja nav identificēti papildus riski;
- 130.3. gadījumos, ja iegūta informācija (piemēram, no trešajām pusēm vai audita ziņojuma) par būtiskām atkāpēm no projekta mērķa vai līgumā/ vienošanās par projekta īstenošanu noteiktajiem nosacījumiem, pārbaudi pēc pēdējā maksājuma finansējuma saņēmējam par noteikto ES fonda projektu ieteicams veikt nekavējoties pēc informācijas saņemšanas.
131. Sadarbības iestāde var veikt atkārtotu pēcuzraudzības pārbaudi projekta īstenošanas vietā, **ja iepriekšējā pārbaudē ir konstatētas atkāpes vai identificēti iespējami riski un atkārtota pārbaude ir nepieciešama, lai pārliecinātos, ka konstatējumi ir novērsti.** Atkārtotu pēcuzraudzības pārbaudi, lai pārliecinātos par ieteikumu ieviešanu, neveic, ja par ieteikumu ieviešanu var pārliecināties citādi, kā projekta īstenošanas vietā, piemēram, izvērtējot no finansējuma saņēmēja saņemtās dokumentālās liecības, publiski pieejamo informāciju, tīmekļa vietnēs pieejamo informāciju, citu iestāžu rīcībā esošo informāciju.
132. Gadījumos, kad saskaņā ar Regulas Nr. 2021/1060 65.pantu neiestāsies pienākums nodrošināt projekta rezultātu saglabāšanu un ilgtspēju, sadarbības iestāde MK noteikumu Nr.135 29.punktā paredzētās pārbaudes neveic, **ja MK noteikumos par SAM īstenošanu nav noteikts citādi.**
133. Sadarbības iestādes veiktajā **pēcuzraudzības pārbaudē jāaptver vismaz šādi pārbaudāmie jautājumi**⁷⁵, ja MK noteikumos par SAM īstenošanu nav noteikts citādi:
- 133.1. tiek nodrošināta projekta rezultātu ilgtspēja, t.i., rezultāts tiek uzturēts un izmantots tam paredzētajiem mērķiem un paredzētajā apjomā, kā arī tiek izpildītas prasības, kas noteiktas Regulas Nr. 2021/1060 65.panta 1.punktā;
- 133.2. Finansējuma saņēmējs nodrošina visu ar ES fonda projekta īstenošanu saistīto vai to atvasinājumu ar juridisko spēku glabāšanu saskaņā ar sadarbības iestādes norādēm un Regulas Nr. 2021/1060 82.pantaprasībām;
- 133.3. Nodrošināta komunikācijas un vizuālās identitātes nosacījumu atbilstība noteiktajām **obligātajām prasībām**⁷⁶;
- 133.4. Tiek nodrošinātas komercdarbības atbalsta nosacījumu prasības, kas attiecas uz projektu (ja attiecināms).
134. Gadījumā, ja MK noteikumos par SAM ieviešanu, rezultātu saglabāšana un ilgtspēja tiek noteikta garākā termiņā, tad sadarbības iestāde pēcuzraudzības pārbaudes veic saskaņā ar Regulā Nr. 2021/1060 noteikto termiņu, taču finansējuma saņēmējs nodrošina rezultātu saglabāšanu un

⁷⁵ Ja netiek veikta ārpuskārtas pārbaude.

⁷⁶ ES fondu 2021.-2027. gada plānošanas perioda un Atveseļošanas fonda komunikācijas un dizaina vadlīnijas
Pieejamas: <https://www.esfondi.lv/normativie-akti-un-dokumenti/2021-2027-planosanas-periods/komunikācijas-un-dizaina-vadlinijas>

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu risks balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 47 no 84

- ilgtspēju visu MK noteikumos par SAM ieviešanu noteikto termiņu.
135. Gadījumos, kad atbalsta piešķiršanas nosacījumi paredz ieņēmumu uzraudzību un projekta dzīves cikla laikā pamatdarbības peļņa pārsniedz sākotnējās prognozes uz atbalsta piešķiršanas brīdi vai tiek piemērots atgūšanas mehānisms, nepieciešams pārskatīt sākotnēji piešķirtā atbalsta summu, koriģējot attiecināmo izmaksu apmēru pēc faktiskās pamatdarbības peļņas atskaitīšanas.
136. Ja MK noteikumi par SAM īstenošanu paredz ieņēmumu/saimnieciskās darbības uzraudzību, tad uzraudzību veic atbilstoši MK noteikumos par SAM īstenošanu paredzētajiem nosacījumiem.

12. Pārbaudes projekta īstenošanas vietā rezultāts un tā izmantošana

137. Pārbaudēm jābūt dokumentētām, vērtējumam trešajām personām izsekojamam.
138. Pārbaudes veicēji aizpilda pārbaudes lapu (vai ekvivalentu) un sagatavo pārbaudes aktu (vai ekvivalentu), kurā norāda *6. pielikumā "Pārbaudes projekta īstenošanas vietā pārbaudes dokumentācijā iekļaujamā informācija"* minēto informāciju.
139. **Lai nodrošinātu veiktās pārbaudes izsekojamību**, pārbaudes dokumentācijai var pievienot:
- 139.1. pārbaudžu laikā uzņemto fotogrāfiju kopijas, kas parāda veiktās pārbaudes faktiskumu un pārbaudāmā projekta progresu;
 - 139.2. citu dokumentu kopijas vai dokumentus elektroniskā formātā, kas pamato pārbaudes apjomu un konstatējumus;
 - 139.3. rakstiskās un elektroniskās komunikācijas ar finansējuma saņēmēju kopijas vai oriģinālus par pārbaudes organizāciju un pārbaudes ziņojuma (vai ekvivalenta) saskaņošanu (ja attiecināms).
140. Pārbaudes rezultātu nosaka saskaņā ar MK noteikumu Nr.135 33.punktu, atkarībā no pārbaudes laikā konstatētā un izdarītajiem secinājumiem par ietekmi uz projektu:
- 140.1. **pozitīvs** – ja projekta īstenošanas vietā nav konstatēti pārkāpumi vai konstatētie pārkāpumi nav būtiski⁷⁷ un nevar ietekmēt projekta mērķa sasniegšanu. Rezultāta „pozitīvs” gadījumā var tikt izteikti priekšlikumi projekta īstenošanas uzlabošanai.
 - 140.2. **ar iebildumiem** – ja projekta īstenošanas vietā ir konstatēti pārkāpumi, bet tos ir iespējams novērst, vai arī pārkāpumu vairs nav iespējams novērst, bet tie nerada finansiālas sekas projektā, tiem nav ietekmes uz projekta mērķu sasniegšanu, veikto iepirkumu u.tml. Šāda pārbaudes rezultāta gadījumā vienlaikus jāizsaka ieteikumi vai norādes projekta īstenošanas uzlabošanai un to ieviešanas termiņi. Gadījumos, ja nav iespējams noteikt vai konstatētajam pārkāpumam varētu būt finansiālas sekas un ir nepieciešams no finansējuma saņēmēja saņemt papildus informāciju un skaidrojumu, pārbaudes rezultātu nosaka ar iebildumiem un izsaka ieteikumu iesniegt trūkstošo informāciju. Pēc informācijas saņemšanas izvērtē pārkāpuma finansiālo ietekmi.
 - 140.3. **negatīvs** – ja projekta īstenošanas vietā ir konstatēti **tādi pārkāpumi, kurus nav iespējams novērst** un kuri var ietekmēt projekta mērķa sasniegšanu. *Piemēram, ir konstatēta neatbilstība (neatbilstoši veikti izdevumi) - uz pārbaudes rezultātu noteikšanas*

⁷⁷ Šajā gadījumā par būtiskiem nav uzskatāmi tādi pārkāpumi, kas nerada finansiālas sekas projektā, tie ir novēršami, bet to nenovēršana arī neradītu finansiālas sekas projektā. Pārkāpumu novēršanas gadījumā tiktu uzlabota projekta ieviešana.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 48 no 84

*brīdi ir gūta pārlicība ka **tiel radītas finansīālas sekas projektā**; vai arī pārbaudes ietvaros konstatēts, ka nenotiek plānotās apmācības (pārkāpums, kuru nav iespējams novērst).*

Ja pārbaudes projekta īstenošanas vietā laikā tiek konstatēta neatbilstība (neatbilstoši veikti izdevumi), jārikojas atbilstoši MK noteikumiem Nr.802.

141. Saskaņā ar MK noteikumu Nr.135 34.punktu sadarbības iestāde ne vēlāk kā 20 darbdienu laikā pēc pārbaudes veikšanas, tas ir, no pārbaudes rezultāta noteikšanas (pārbaudes akta noslēgšanas) vai pēc pārbaudes rezultātu noteikšanai nepieciešamo dokumentu vai informācijas saņemšanas, informē finansējuma saņēmēju par pārbaudes rezultātiem.
142. Attiecīgajā grāmatvedības gadā veiktās pārbaudes, kas var ietekmēt iepriekšējā grāmatvedības gadā deklarētos izdevumus, ja nav citu pamatotu būtisku apstākļu, kas aizkavē rezultāta noteikšanu, pabeidzamas un rezultāts nosakāms pēc iespējas ātrāk, bet ne vēlāk kā līdz 20.novembrim, lai nodrošinātu kārtējā gada pārvaldības deklarācijas sagatavošanu, kas vadošajai iestādei līdz katra gada 31.decembrim (no 2024.gada līdz 2031.gadam) jāiesniedz revīzijas iestādē par iepriekšējo grāmatvedības gadu.
143. Informācija un dati par pārbaudi uzkrājami KPVIS saskaņā ar norādēm par tās lietošanu.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 49 no 84

VII HORIZONTĀLO PRINCIPU IEVĒROŠANAS PĀRBAUDE

144. Veicot pārbaudi jāpārlicinās, vai projektā tiek īstenotas projekta iesniegumā paredzētās horizontālā principa darbības un vai tiek sasniegti projekta iesniegumā noteiktie horizontālie rādītāji (ja attiecināms).
145. Horizontālo principu ievērošanas pārbaudei izmanto par horizontālo principu koordinēšanu atbildīgo institūciju⁷⁸ (turpmāk – atbildīgās institūcijas) izstrādātos materiālus⁷⁹, kā arī citu iestāžu, piemēram, EK izstrādātos materiālus un metodikas.
146. Obligāti jāpārbauda horizontālo principu ievērošana to projektu īstenošanas vietās, kuru īstenošanai ir **tieša pozitīva ietekme uz horizontālo principu**⁸⁰.
147. Lai kontroles mehānisms attiecībā uz horizontālā principa “Vienlīdzība, iekļaušana, nediskriminācija un pamattiesību ievērošana” pārbaudi būtu pietiekami efektīvs, pārbaude veicama par tām horizontālā principa vispārīgām un specifiskajām darbībām un rādītājiem, kas norādīti projekta iesniegumā, t.sk. projektiem ar **netiešu pozitīvu ietekmi un bez ietekmes uz horizontālo principu**.⁸¹
148. Veicot pārbaudi ES fonda līdzfinansētā projektā, ir jāgūst pārliecība, ka projektā tiek ievēroti horizontālā principa “Vienlīdzība, iekļaušana, nediskriminācija un pamattiesību ievērošana” sekojoši aspekti:
- dzimumu līdztiesība;
 - personu ar invaliditāti tiesības un iekļaušana;
 - nediskriminācija vecuma dēļ;
 - nediskriminācija rases un etniskās piederības dēļ;
 - nediskriminācija reliģiskās pārliecības dēļ;
 - nediskriminācija seksuālās orientācijas dēļ.
149. Veicot pārbaudi par horizontālā principa „Vienlīdzība, iekļaušana, nediskriminācija un pamattiesību ievērošana” ievērošanu, pārbaudē nepieciešams gūt pārliecību par projekta

⁷⁸ Ministru kabineta 2023. gada 13. jūlija noteikumu Nr. 408 “Kārtība, kādā Eiropas Savienības fondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina šo fondu ieviešanu 2021.–2027. gada plānošanas periodā” 7. punktā norādītas atbildīgās institūcijas par horizontālo principu uzraudzību:

1. Labklājības ministrija sadarbībā ar Tieslietu ministriju – par horizontālā principa “**Vienlīdzība, iekļaušana, nediskriminācija un pamattiesību ievērošana**” (regulas 2021/1060 9. panta 1., 2. un 3. daļa);
2. Klimata un enerģētikas ministrija – par horizontālā principa “**Klimatdrošināšana**” ieviešanas uzraudzību;
3. Ekonomikas ministrija – par horizontālā principa “**Energoefektivitāte pirmajā vietā**” ieviešanas uzraudzību;
4. visas atbildīgās iestādes – par horizontālā principa “**Nenodarīt būtisku kaitējumu**” (regulas 2021/1060 9. panta 4. daļa) ieviešanas uzraudzību atbilstoši attiecīgās iestādes pārraudzībā esošajiem specifiskajiem atbalsta mērķiem.

⁷⁹ Saskaņā ar Ministru kabineta 2023. gada 13. jūlija noteikumu Nr. 408 “Kārtība, kādā Eiropas Savienības fondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina šo fondu ieviešanu 2021.–2027. gada plānošanas periodā” 8.punktā noteikto

⁸⁰ Projekta ietekmi uz horizontālo principu skat. Labklājības ministrijas un Tieslietu ministrijas izstrādātās vadlīniju horizontālā principa “Vienlīdzība, iekļaušana, nediskriminācija un pamattiesību ievērošana” īstenošanai un uzraudzībai (2021-2027) 1.pielikumā, šeit: <https://www.lm.gov.lv/lv/vadlinijas-horizontala-principa-vienlidziba-ieklausana-nediskriminacija-un-pamattiesibu-ieverosana-istenosai-un-uzraudzibai-2021-2027>

⁸¹ Projekta ietekmi uz horizontālo principu skat. Labklājības ministrijas un Tieslietu ministrijas izstrādātās vadlīniju horizontālā principa “Vienlīdzība, iekļaušana, nediskriminācija un pamattiesību ievērošana” īstenošanai un uzraudzībai (2021-2027) 1.pielikumā, šeit: <https://www.lm.gov.lv/lv/vadlinijas-horizontala-principa-vienlidziba-ieklausana-nediskriminacija-un-pamattiesibu-ieverosana-istenosai-un-uzraudzibai-2021-2027>

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 50 no 84

iesniegumā noteikto vispārīgo un specifisko darbību faktisko ieviešanu.

150. Veicot pārbaudi, lai pārliecinātos, ka projektā ir ievērots **horizontālais princips “Vienlīdzība, iekļaušana, nediskriminācija un pamattiesību ievērošana”**, ja tas ir paredzēts ES fonda projektā, ieteicams izmantot:
- 150.1. LM un TM izstrādātās vadlīnijas horizontālā principa “Vienlīdzība, iekļaušana, nediskriminācija un pamattiesību ievērošana” īstenošanai un uzraudzībai (2021-2027);⁸²
- 150.2. LM metodiku “Vides un informācijas piekļūstamības pašnovērtējuma anketa”⁸³, labās prakses ieteikumus vides piekļūstamības nodrošināšanai papildu Būvju vispārīgo prasību būvnormatīvā LBN 200-21 noteiktajam⁸⁴ un labās prakses piemērus par vides un informācijas piekļūstamību publiskajās ēkās, atpūtas un aktivitāšu zonās, kā arī par piekļūstamiem gājēju ceļiem, pārvadiem un sabiedriskā transporta pieturvietām;⁸⁵
- 150.3. VARAM ieteikumus un metodikas tīmekļvietņu piekļūstamības nodrošināšanai;⁸⁶
- 150.4. Papildu informāciju par vides un informācijas piekļūstamības jautājumiem, vadlīnijas un metodiskos materiālus par saziņu ar personām ar invaliditāti, kā arī par tūrisma infrastruktūras, produktu un pakalpojumu piekļūstamību cilvēkiem ar invaliditāti skatīt LM tīmekļa vietnē⁸⁷ un Invalīdu un viņu draugu apvienības “Apeirons” tīmekļa vietnē⁸⁸.
151. Plānojot un veicot pārbaudi projekta īstenošanas vietā, sadarbības iestāde var piesaistīt LM un TM kā par horizontālā principa “Vienlīdzība, iekļaušana, nediskriminācija un pamattiesību ievērošana” koordinēšanu atbildīgās institūcijas, lai to pārstāvji sniegtu ekspertīzi par projekta atbilstību horizontālajam principam un tā faktisko ieviešanu projekta īstenošanas vietā. Šis ekspertu viedoklis var tikt atspoguļots atsevišķā pārbaudes atzinumā un ņemts vērā, formulējot pārbaudes rezultātu, kā arī izteiktie ieteikumi par horizontālā principa jautājumiem var tikt iekļauti kopējā pārbaudes ziņojumā/ aktā, kas nodots finansējuma saņēmējam trūkumu novēršanai, ja tādi konstatēti.

⁸² Pieejams šeit: <https://www.lm.gov.lv/lv/vadlinijas-horizontala-principa-vienlidziba-ieklausana-nediskriminacija-un-pamattiesibu-ieverosana-istenosanai-un-uzraudzibai-2021-2027>

⁸³ Pieejams šeit: <https://www.lm.gov.lv/lv/vides-un-informacijas-pieklustamibas-pasnovertejums>

⁸⁴ Pieejams šeit: <https://www.lm.gov.lv/lv/labas-prakses-ieteikumi-vides-pieklustamibas-nodrosinasanai-papildus-lbn-200-21-noteiktajam-2022>

⁸⁵ <https://www.lm.gov.lv/lv/labas-prakses-piemeri-2>

⁸⁶ Tīmekļvietņu un mobilo lietotņu piekļūstamība

Pieejams šeit: <https://www.varam.gov.lv/lv/wwwvaramgovlv/lv/pieklustamiba>

Tīmekļvietnes izvērtējums atbilstoši digitālās vides piekļūstamības prasībām (WCAG 2.1 AA)

Pieejams šeit: <https://pieklustamiba.varam.gov.lv/> Pieejams šeit: <https://pieklustamiba.varam.gov.lv/>

⁸⁷ Pieejams šeit: <https://www.lm.gov.lv/lv/horizontlais-princips-vienlidziba-ieklausana-nediskriminacija-un-pamattiesibu-ieverosana>

⁸⁸ Pieejams šeit: <https://mapeirons.eu/par-vides-pieejamibu/>

<http://www.videspieejamiba.lv>

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 51 no 84

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 52 no 84

VIII KOMERCDAVBĪBAS ATBALSTA ASPEKTU PĀRBAUDE

152. **Komercedarbības atbalsta prasību ievērošanas pārbaude** attiecas gan uz SAM un tiem projektiem, kas kvalificējas kā komercedarbības atbalsts, gan uz SAM un projektiem, kur sniegtais atbalsts nekvalificējas kā komercedarbības atbalsts.
153. Veicot pārbaudi pie maksājuma pieprasījuma vai projekta īstenošanas vietā, minimāla jautājumu kopa, par ko būtu jāpārlicinās, ir tas, ka:
- 153.1. projektā faktiski tiek ievērotas komercedarbības atbalsta prasības: projekts tiek īstenots atbilstoši apstiprinātajiem komercedarbības atbalsta nosacījumiem, tai skaitā, saskaņā ar attiecīgo komercedarbības atbalsta programmu vai “*ad-hoc*”⁸⁹ atbalstu, tiek ievēroti noteiktie pieļaujamie atbalsta mērķi, atbalstāmās izmaksas un maksimāli pieļaujamā atbalsta intensitāte, stimulējošās ietekmes nosacījumi (ja attiecināms);
- 153.2. projekts tiek ieviests atbilstoši noslēgtajam līgumam vai vienošanās un MK noteikumiem par SAM īstenošanu.
154. Veicot pārbaudes projekta īstenošanas vietās⁹⁰, sadarbības iestādei nepieciešams pārbaudes lapā iekļaut kontroljautājumus, lai pārlicinātos, ka komercedarbības atbalsts nav konstatējams SAM un to projektos, kuros tas nav ticis plānots. Lai pārlicinātos par komercedarbības atbalsta neesamību vispirms jāpārbauda:
- 154.1. vai atbalsta saņēmējs ir saimnieciskās darbības veicējs. No ES tiesu prakses izriet, ka par komercsabiedrību (saimnieciskās darbības veicēju) ir atzīstama jebkura persona, neatkarīgi no tās juridiskā statusa un veida, kādā tā tiek finansēta, kura ir iesaistīta saimnieciskās darbības/ekonomiskās aktivitātes veikšanā, piedāvājot preces vai pakalpojumus tirgū. Fakts, ka potenciālais atbalsta saņēmējs ir bezpeļņas organizācija vai arī fakts, ka potenciālais saņēmējs tiek pilnībā finansēts no valsts resursiem un tas savus pakalpojumus sniedz bez maksas, neizslēdz iespējamību, ka tas var tikt kvalificēts kā komercsabiedrība (saimnieciskās darbības veicējs);
- 154.2. ja atbalsta saņēmējs ir saimnieciskās darbības veicējs, tad, lai plānoto pasākumu klasificētu kā komercedarbības atbalsta pasākumu, jānosaka, vai pasākums atbilst visām Komercedarbības atbalsta kontroles likuma 5. pantā noteiktajām pazīmēm.
155. Gadījumos, kad projektā tiek konstatēts iepriekš neplānots komercedarbības atbalsts vai konstatēts risks, ka tiek sniegts iepriekš neplānots komercedarbības atbalsts, par to nepieciešams informēt attiecīgā SAM atbildīgo iestādi un atbalsta sniedzējam jārikojas atbilstoši MK noteikumu par SAM īstenošanu un Komercedarbības atbalsta kontroles likuma IV vai V nodaļā noteiktajai kārtībai. Konsultatīvu palīdzību komercedarbības atbalsta kontroles jomā, nepieciešamības gadījumā, var saņemt Finanšu ministrijas Komercedarbības atbalsta kontroles departamentā.
156. Veicot pārbaudes, komercedarbības atbalsta prasību ievērošanai tiek ņemti vērā Finanšu ministrijas Komercedarbības atbalsta kontroles departamenta izstrādātie metodiskie materiāli⁹¹, MK noteikumi par SAM īstenošanu, atbildīgo iestāžu izstrādātie metodiskie materiāli (piemēram, par papildinošās saimnieciskās darbības un parasto papildpakalpojumu nosacījumu kontroli u.c.), <https://www.fm.gov.lv/lv/komercedarbības-atbalsta-kontrolē-tīmekļa-vietnē-publicētā-informācija>,

⁸⁹ Saskaņā ar Komercedarbības atbalsta kontroles likuma 1.panta otrās daļas 1) punktā iekļauto definīciju ad-hoc atbalsts ir tāds komercedarbības atbalsts, ko piešķir ārpus atbalsta programmas

⁹⁰ Šī pārbaude varētu tikt veikta arī maksājuma pieprasījumu un to izmaksu pamatojošo dokumentu pārbaudes laikā

⁹¹ Pieejami šeit: <https://www.fm.gov.lv/lv/skaidrojossie-materiali>

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 53 no 84

aktuālā informācija no *eState aid WIKI*⁹² sistēmas par vispārīgiem valsts atbalsta jautājumiem.

⁹² Informācijas tehnoloģijas rīks, kas veicina neformālu informācijas apmaiņu par vispārīgiem valsts atbalsta jautājumiem, tai skaitā par Eiropas Savienības aktu interpretāciju komercdarbības atbalsta jomā, starp Eiropas Komisijas dienestiem un Eiropas Savienības dalībvalstīm un Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas valstīm.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 54 no 84

IX DUBULTĀ FINANSĒJUMA PĀRBAUDE

157. Veicot pārbaudes, atbildīgajam darbiniekam ir jāpārlicinās, ka saskaņā ar MK noteikumiem par SAM īstenošanu projekta attiecināmajos izdevumos nav iekļauti finansējuma saņēmēja izdevumi, kurus var atgūt, piemēram, par ārvalstīs saņemtiem pakalpojumiem vai PVN, vai citu Eiropas Savienības vai valsts, vai pašvaldības līdzfinansēto projektu izdevumi, **tādējādi novēršot dubultu finansēšanu un nodrošinot faktisko ar attiecīgā projekta īstenošanu saistīto izdevumu atmaksu**. Vadoties no Latvijas Republikas normatīvo aktu regulējuma, nav iespējama situācija, ka, pamatojoties uz vienu un to pašu rēķinu, ja tas noformēts atbilstoši normatīvo aktu prasībām (tai skaitā adresēts konkrētam saņēmējam un ar atsevišķu numuru), var pieprasīt veikt samaksu par vieniem un tiem pašiem sniegtajiem pakalpojumiem vai veiktajiem darbiem arī no cita avota (adresēta) nekā norādīts rēķinā. Pretējā gadījumā tiks pārkāpti grāmatvedības kārtrošanas un organizācijas noteikumi (tas ir, saņēmējam, kurš nav norādīts kā adresāts rēķinā, nebūs iespējas veikt korektus ierakstus grāmatvedības reģistros). Nepieciešams pārbaudīt, vai tiek nodrošināts, ka attiecīgie finanšu dokumenti satur atsauces uz konkrēto ar sadarbības iestādi noslēgto līgumu vai vienošanos par projekta īstenošanu, projekta nosaukumu, iepirkuma līgumu.
158. Pārlicinoties, vai netiek pieļauta izdevumu **dubultā finansēšana**⁹³, sadarbības iestāde, veicot pārbaudes, ņem vērā sekojošo:
- 158.1. vai finansējuma saņēmējs jau neīsteno vai nav jau īstenojis tādus pašus darbus vai sniedzis pakalpojumus, viena vai vairāku finansējuma avotu ietvaros;
 - 158.2. ja potenciālais finansējuma saņēmējs īsteno kādu 2021.-2027.gada plānošanas perioda ES fonda projektu vai īstenojis Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020. gada plānošanas perioda projektu, sadarbības iestādei būtu jāpārbauda tās rīcībā esošā informācija, tai skaitā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020. gada plānošanas periodā īstenoto projektu rezultāti un 2021.-2027.gada plānošanas periodā uzsāktie ES fondu projekti.
 - 158.3. pirms pārbaudes projekta īstenošanas vietā veikšanas, sadarbības iestādei būtu jāizvērtē publiski pieejamā informācija, lai izvairītos no papildu kontroļu un administratīvā sloga radīšanas potenciālajam finansējuma saņēmējam.
 - 158.4. ņemot vērā dubultās finansēšanas iespējamības risku, papildus plānotā projekta darbību salīdzināšanu un dubultā finansējuma riska novēršanu attiecībā uz Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas periodā līdzfinansētajiem projektiem, sadarbības iestādei būtu jāpārlicinās, vai plānotajā ES fondu projektā nepastāv dubultais finansējums attiecībā uz projektiem, kas tiek līdzfinansēti, piemēram, no:
 - Atvēršanas un noturības mehānisma;
 - Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta – informācija par apstiprinātajiem projektiem pieejama attiecīgajā tīmekļa vietnē: <https://eeagrants.lv/> ;
 - Latvijas – Šveices sadarbības programmas – informācija par apstiprinātajiem projektiem pieejama attiecīgajā tīmekļa vietnē: <http://www.swiss-contribution.lv/page/69>.

⁹³ Saskaņā ar Finanšu regulas Nr. 2024/2509 194. pantā noteikto

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 55 no 84

- Lauksaimniecības un zivsaimniecības attīstības atbalsta programmas tīmekļa vietnē: <http://www.lad.gov.lv/lv/>;
- Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta līdzekļiem – informācija par apstiprinātajiem projektiem pieejama attiecīgajā tīmekļa vietnē: <https://www.varam.gov.lv/lv/klimata-parmainu-finansu-instruments>
- Eiropas Savienības strukturālo un investīciju fondu mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” 2014.-2020.gadam programmām, kā arī Eiropas Savienības struktūrfondu 3.mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” programmas 2007.-2013.gada plānošanas periodā – informācija par apstiprinātajiem projektiem pieejama attiecīgajā tīmekļa vietnē: <https://www.varam.gov.lv/lv/fondi-un-investicijas>
- LIFE 2014-2020 – informācija par apstiprinātajiem projektiem pieejama attiecīgajā tīmekļa vietnēs: <https://www.varam.gov.lv/lv/life-programmas-1-periods-2014-2017> un <https://www.varam.gov.lv/lv/life-programmas-2-periods-2018-2020>;
- TEN-T – informācija par apstiprinātajiem projektiem pieejama attiecīgajā tīmekļa vietnē: <https://ec.europa.eu/inea/en/ten-t/ten-t-projects/projects-by-country/>;
- *Connecting Europe Facility* - projekti transporta, enerģētikas un telekomunikāciju jomā - <http://ec.europa.eu/inea/en/connecting-europe-facility>;
- Latvijas Vides investīciju fonda administrētajām programmām: http://www.lvif.gov.lv/?object_id=354;
- Sabiedrības integrācijas fonda atbalstītajiem projektiem <https://www.sif.gov.lv/lv/projektu-konkursi>.

Vienlaikus izvērtē MK noteikumus par SAM īstenošanu iekļauto informāciju par komercdarbības atbalsta nosacījumiem, kā arī pieejamo informāciju attiecīgās nozares ministrijas (iestādes) vai pašvaldības (tās izveidoto iestāžu) tīmekļa vietnē; u.c. avotos atbilstoši jomai, kurā plānots īstenot projektu, tā specifikai un arī attiecīgā SAM specifikai.

159. Pārbaudot dubultā finansējuma esamību, sadarbības iestāde ņem vērā arī vadošās iestādes izstrādāto Demarkācijas matricu⁹⁴.
160. Sadarbības iestādei jāpārlicinās, ka nav notikušas izmaiņas attiecībā uz iepriekš novērtēto informāciju par dubultā finansējuma neesamību, ieteicams pārbaudi veikt pie pirmā maksājuma pieprasījuma un augsta un vidēja riska SAM projektiem pie noslēguma maksājuma pieprasījuma.
161. Lai pārlicinātos par faktiskā dubultā finansējuma neesamību projektā, ja finansējuma saņēmējs īsteno ES fonda projektu un vienlaikus īsteno vai iepriekš ir īstenojis citu projektu, kas tika finansēts no 2014. – 2020. perioda ESF, ERAF, KF, vai Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta, Latvijas un Šveices sadarbības programmas vai cita finanšu instrumenta, pārbaudes veicējs vēršas pie attiecīgā projekta administrējošās kompetentās iestādes, lai pārlicinātos par dubultā finansējuma neesamību, vai arī pārbaudītu veicējam ir tiesības pieprasīt, lai finansējuma saņēmējs sniedz informāciju par šādu projektu. Šādos gadījumos pamatotu šaubu gadījumā pārbaudītu veicējam ir tiesības sniegt negatīvu pārbaudītu rezultātu vai līdz apstākļu noskaidrošanai apturēt maksājumus finansējuma saņēmējam.
162. Pirms veikto maksājumu apliecināšanu dokumentu pārbaudes, attiecībā uz dubultā finansējuma

⁹⁴ Pieejams: <https://www.esfondi.lv/profesionali/demarkacija>

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 56 no 84

kritērijiem ieteicams pārliecināties arī par projekta grāmatvedības dokumentācijas atsevišķu nodalīšanu (ja attiecināms).

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 57 no 84

X DOKUMENTĀCIJAS UZGLABĀŠANAS UN AUDITA LIECĪBU NODROŠINĀŠANAS NOSACĪJUMI

163. Sadarbības iestāde pārliecinās, ka finansējuma saņēmējs nodrošina, lai attiecināmie izdevumi, kuru atmaksu veic no ES fonda līdzfinansējuma un nacionālā publiskā līdzfinansējuma līdzekļiem, kā arī ar projekta īstenošanu saistītie ieņēmumi, naudas plūsma, aktīvi un pasīvi grāmatvedības uzskaitē ir identificējami, nodalīti no pārējās saimnieciskās darbības un pārbaudāmi.

164. Projekta dokumentācijas kārtošana un uzglabāšanai finansējuma saņēmējs izveido projekta lietu (dokumentu mapi vai elektronisku projekta lietu) vai projekta lietu nomenklatūru, ja finansējuma saņēmējam ir izveidota organizācijas lietu nomenklatūra (var tikt izveidotas arī atsevišķas sadaļas organizācijas kopējā lietu nomenklatūras sarakstā) Projekta dokumentācijas glabāšanas termiņu nosaka saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 2021/1060 82.pantu. Sadarbības iestāde projekta dokumentācijas glabāšanas termiņu nosaka līgumā/ vienošanas par projekta īstenošanu un informē finansējuma saņēmēju par attiecīgā projekta dokumentācijas glabāšanas termiņu pēc noslēguma maksājuma veikšanas finansējuma saņēmējam saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 2021/1060 82.pantu.

Jāievēro, ka nacionālie normatīvie akti atsevišķiem dokumentiem nosaka ilgāku glabāšanas laiku, piemēram, jāņem vērā Grāmatvedības likuma 28.pantā⁹⁵ noteiktie glabāšanas laiki attaisnojuma dokumentiem. Komercedarbības atbalsta gadījumā attiecīgo dokumentu glabāšanas termiņš noteikts 10 gadi no dienas, kad piešķirts komercedarbības atbalsts (katrā pasākuma līmenī).⁹⁶

165. Projekta lietās uzglabā visu ar projekta izdevumu un projekta darbību īstenošanu saistīto pamatojošo dokumentu oriģinālus vai elektroniskā formā glabāšanai elektroniskā vidē pārvērstos dokumentus. Ja nav iespējams uzglabāt dokumentu oriģinālus, tad ir jānodrošina dokumentu atvasinājumu (ar juridisku spēku) pieejamību ar norādi par dokumenta oriģināla atrašanās vietu (*piemēram, dokumenta oriģināls atrodas lietā... (lietas indekss un nosaukums)*).

Ja, piemēram, atsevišķa lieta tiek veidota no dokumentu kopijām, tad to norāda projekta lietu nomenklatūras sarakstā (piemēram, attiecīgajā ailē norāda „kopijas” un ieraksta norādi, kur glabājas dokumentu oriģināli). Šajā gadījumā nav nepieciešams atsevišķi apstiprināt katru kopiju.

7. pielikums „Lietu nomenklatūras noformēšana” – projekta lietu nomenklatūras saraksta paraugs.

166. Tas, ka pamatojošie dokumenti sadarbības iestādē var tikt iesniegti un pārbaudīti izlases veidā, neatbrīvo finansējuma saņēmēju no šo dokumentu uzglabāšanas un noformēšanas atbilstoši Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām⁹⁷ un šo vadlīniju ieteikumiem, un uzrādīšanas

⁹⁵ Līdz 01.01.2022. likuma “Par grāmatvedību” 10.pants

⁹⁶ Atbilstoši Padomes 2015.gada 13.jūlija Regulas (ES) Nr.2015/1589, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (kodificēta redakcija) (turpmāk – Regula Nr.2015/1589) 17.pantam

⁹⁷ Skatīts: Dokumentu juridiskā spēka likums <https://likumi.lv/doc.php?id=210205>; Ministru kabineta 2018. gada 4. septembra noteikumi Nr. 558 “Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība” <https://likumi.lv/ta/id/301436-dokumentu-izstradasanas-un-noformesanas-kartiba>; Elektronisko dokumentu likums <https://likumi.lv/ta/id/68521-elektronisko-dokumentu-likums>; Ministru kabineta 2005. gada 28. jūnija noteikumi Nr. 473 “Elektronisko dokumentu izstrādāšanas, noformēšanas, glabāšanas un aprites kārtība valsts un pašvaldību iestādēs un kārtība, kādā notiek elektronisko dokumentu

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 58 no 84

- pārbažu veicējiem pēc pieprasījuma.
167. Projektos, kuros tiek piemērotas vienkāršotās izmaksas, atbilstoši ES fondu dokumentu uzglabāšanas prasībām jāuzglabā visi tie dokumenti, kas pierāda konkrēto projekta darbību īstenošanu un/vai rezultāta sasniegšanu, pārējie izmaksu pamatojošie dokumenti (piemēram, maksājumu uzdevumi, rēķini u.c.) jāglabā atbilstoši nacionālo normatīvo aktu par grāmatvedības dokumentu uzglabāšanu prasībām, kuri var tikt pieprasīti gadījumos, ja kādai no ES fondu vadībā iesaistītajam iestādēm rodas šaubas vai aizdomas par negodīgu rīcību projektā vai, ja nepieciešams gūt pārlicību par izmaksu saistību ar konkrēto rezultātu.
168. Elektronisko dokumentu izstrādā un noformēšanā ir jāņem vērā, lai dokumentu iespējams saglabāt un atvērt uz vispāratzīta datu nesēja, dati ir pieejami izmantošanai, dokuments ir saglabāts oriģinālajā formā un dokumenta dati ļauj noteikt elektroniskā dokumenta izcelsmi vai galamērķi, nosūtīšanas vai saņemšanas laiku.
169. Dokumentu izstrādē un noformēšanā ieteicams izmantot Tieslietu ministrijas pastāvīgās darba grupas dokumentu izstrādāšanas jautājumos izveidotās dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas vadlīnijas.⁹⁸
170. Saskaņā ar ES fondu vadības likuma 8. pantā noteikto, ja dokumenti iesniegti, izmantojot KPVIS, neatkarīgi no tā, vai tie satur rekvizītu "paraksts", juridiskais spēks ir šādiem dokumentiem:
- 170.1. projekta iesniegums, līgums vai vienošanās par projekta īstenošanu un to grozījumi, kā arī pārējie ar projekta īstenošanu saistītie dokumenti;
 - 170.2. ar projektu iesniegumu atlasītie dokumenti, kuriem nepieciešams ES fondu vadībā iesaistīto institūciju, to deleģēto pārstāvju vai projektu iesniegumu atlasē iesaistīto ekspertu apstiprinājums vai saskaņojums.
171. Saskaņā ar MK noteikumu Nr.580 4.punktu ES fondu vadībā iesaistītās institūcijas saskaņā ar normatīvajos aktos par dokumentu izstrādi un glabāšanu noteiktajām prasībām, kā arī atbilstoši ES fondu vadības jomu regulējošajiem normatīvajiem aktiem nosaka, kā tās nodrošina ar ES fondu vadību saistīto dokumentu oriģinālu vai to atvasinājumu (ar juridisku spēku) pieejamību. Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.770⁹⁹ 27.punktu KPVIS uzkrāto informāciju glabā līdz 2039.gada 31.decembrim un pēc minētā termiņa nodod glabāšanā valsts arhīvam atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko datu arhivēšanu.
172. Saskaņā ar ES fondu vadības likuma 18.panta pirmās daļas 9.punktā noteiktajām prasībām, finansējuma saņēmēja pienākums ir nodrošināt pieeju visu ar projekta īstenošanu saistīto dokumentu oriģināliem un grāmatvedības sistēmai, kā arī attiecīgā projekta īstenošanas vietai. Finansējuma saņēmējs nodrošina, ka ar projektu saistītie dokumenti tiek glabāti vismaz līdz līgumā/vienošanās par projekta īstenošanu noteiktajā termiņā, ievērojot Regulas Nr. 2021/1060 82.panta termiņus¹⁰⁰ (neattiecas uz komercdarbības atbalstu), un nacionālajos normatīvajos aktos

aprite starp valsts un pašvaldību iestādēm vai starp šīm iestādēm un fiziskajām un juridiskajām personām”
<https://likumi.lv/ta/id/111613-elektronisko-dokumentu-izstradasanas-noformesanas-glabasanas-un-aprites-kartiba-valsts-un-pasvaldibu-iestades-un-kartiba>

⁹⁸ Skat. <https://www.tm.gov.lv/lv/media/7605/download>

⁹⁹ MK 2022.gada 13.decembra noteikumi Nr.770 “Kārtība, kādā Eiropas Savienības fondu 2021.–2027. gada plānošanas periodā nodrošina ieguldījumu uzraudzību un izvērtēšanu, kā arī izstrādā un uztur Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēmu”

¹⁰⁰ Regulas (ES) Nr. 2021/1060 82.pants nosaka:

Neskarot noteikumus, kas reglamentē valsts atbalstu, vadošā iestāde nodrošina, ka visi apliecinātie dokumenti, kuri attiecas

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu risks balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 59 no 84

noteiktās prasības par dokumentu arhivēšanu, lietvedības kārtošānu, elektroniskajiem dokumentiem.

173. Dokumentu glabāšanas termiņus, kas skar komercdarbības atbalsta pasākumus, regulē Komercdarbības atbalsta kontroles likums un Komisijas Regulas (skat. tabulā).

Atbalsta saņēmēji	Dokumentu uzglabāšanas termiņš Projektiem ar komercdarbības atbalstu
<ul style="list-style-type: none"> - Finansējuma saņēmējs - Sadarbības partneris - Galasaņēmējs¹⁰¹ 	<p>10 gadi no dienas, kad ir piešķirts komercdarbības atbalsts (Regulas 2015/1589 17. pants un Regulas 651/2014 12. pants).</p> <p><i>De minimis</i> atbalsta gadījumā 10 kalendārie gadi no dienas, kad piešķirts <i>de minimis</i> atbalsts (Regulas 2023/2831 6. pants un Regulas 2023/2832 6. pants).</p> <p>Projekta dzīves cikla laikā vai līdz amortizācijas perioda beigām, kad saskaņā ar atbalsta programmas nosacījumiem (piemēram, Regulas 651/2014 46., 48. un 56. pants) ir uzlikts šāds pienākums - 10 – 25. gadi (pamatojoties uz Deleģētās Regulas Nr.480/2014 I pielikumu).</p> <p>10 gadi no pilnvarojuma termiņa beigām, savukārt atbalsta sniedzējam, kas nav pilnvarojuma uzlicējs, bet piešķir komercdarbības atbalstu, (saskaņā ar Komisijas Lēmuma Nr. 2012/21/ES 8. pantu) 10 gadi no atbalsta piešķiršanas dienas.</p>

174. Revīzijas liecību saglabāšana tiek nodrošināta, ņemot vērā Regulas Nr. 2021/1060 69.panta 6.punktā un XIII pielikumā noteikto¹⁰²; elektroniskajām datu/dokumentu apmaiņas un uzglabāšanas sistēmām jāatbilst Regulas Nr. 2021/1060 69. panta 8. punktā noteiktajam.

uz darbību, kurai piešķirts atbalsts no fondiem, tiek glabāti pienācīgā līmenī piecus gadus, sākot ar tā gada 31. decembri, kurā vadošā iestāde veikusi pēdējo maksājumu saņēmējam.

¹⁰¹ Saskaņā ar Regulas Nr. 2021/1060 2.pantā noteikto

¹⁰² Dalībvalstīm ir sistēmas un procedūras, ar ko nodrošina, lai visi XIII pielikumā noteiktie dokumenti, kas nepieciešami revīzijas liecības vajadzībām, nepārtraukti atbilstu 82. pantā noteiktajām prasībām, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1060&from=LV%20>

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 60 no 84

PIELIKUMI

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 61 no 84

1. pielikums

Iespējamās krāpšanas pazīmes izdevumu pamatojošajos dokumentos

Sadarbības iestāde, izskatot finansējuma saņēmēja izdevumu pamatojošos dokumentus, izvērtē iespējamās krāpšanas pazīmes /neatbilstību veiktajos maksājumos. Pazīmes, kas var norādīt uz iespējamu krāpšanu¹⁰³:

Nr. p.k.	Iespējamie krāpšanas indikatori/ pazīmes
1.	Sadalīts maksājums (rēķins tiek apmaksāts ar vairākiem maksājumiem);
2.	Izrakstīti līdzīgi rēķini par dažādiem darbiem vai līgumiem;
3.	Vairāki rēķini par vienādu summu ar vienādu rēķina numuru, datumu utt.;
4.	Daudzkārtēja apakšlīgumu slēgšana;
5.	Neeksistējošs līguma izpildītājs, apšaubāma saimnieciskā darbība;
6.	Maksājumi ārzonas uzņēmumiem;
7.	Darbuzņēmējs izrakstījis rēķinus par vairākiem secīgiem darbiem vienā objektā vienā un tajā pašā laika posmā;
8.	Pārāk lielas vai netipiskas darbaspēka izmaksas (piemēram, norādītas tādas darba spēka izmaksas, kas nebūtu raksturīgas konkrētajai projekta vai veicamā darba specifikai);
9.	Darbaspēka izmaksas neatbilst līguma izpildes gaitai;
10.	Izmaiņas darba laika uzskaites tabelē/veidlapā par tekošo mēnesi salīdzinājumā ar iepriekšējo;
11.	Neskaidri noteikts personāla darba apjoms/ apraksts;
12.	Maksājumi par neeksistējošiem darbiniekiem;
13.	Vienas un tās pašas pozīcijas izmaksas iekļautas vairākos līgumos;
14.	Pārāk augstas cenas salīdzinot ar līdzīgiem līgumiem, cenām par līdzīgiem darbiem un pakalpojumiem vai nozares vidējo rādītāju (ja šādas statistika ir pieejama), vai veiktajos izdevumos nav konstatējams nepamatots sadārdzinājums;
15.	Maksājumi veikti skaidrā naudā;
16.	Kādā no iepriekšējiem maksājuma pieprasījumiem ir konstatētas neatbilstības;
17.	Maksājuma pieprasījuma informācija ir nepilnīga vai pretrunā ar sadarbības iestādes rīcībā esošo informāciju;
18.	Trūkst ierakstu vai datu (piemēram, izdevumu pamatojošajos dokumentos, ar projektu saistītajos pārskatos u.tml.);
19.	Maksājumu dokumentos norādīts preču, pakalpojumu vai darbu nekonkrēts apraksts;

¹⁰³ Skatīt piemērus un padomus Viltotu dokumentu atklāšana strukturālo darbību jomā Praktiska rokasgrāmatu vadošajām iestādēm, kuru izstrādājusi dalībvalstu ekspertu grupa OLAF D2 nodaļas – Krāpšanas novēršana – vadība

Pieejams: <https://sfc.ec.europa.eu/system/files/documents/sfc-files/guide-forged-documents-lv.pdf>
https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/legislation/guidance/ Piemēri un atbalsta padomi pieejami arī: https://ec.europa.eu/antifraud-knowledge-centre/useful-tools_en

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 62 no 84

20.	Saņemta informācija no trešajām personām vai masu mēdijos
21.	Informācija KPVIS vai citos avotos liecina par dubultfinansējuma iespējamību;
21.	Projekta noslēguma posmā ievērojami palielinātas izmaksas
22.	Projekta noslēguma posmā vai konkrēta projekta darbības noslēgumā tiek iegādātas vērtības, kas faktiski vairs nevar tikt izmantotas projektā paredzētajam mērķim;
23.	Veikti darījumi starp saistītām personām.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 63 no 84

2. pielikums

Izdevumu pamatojošie dokumenti, kas var tikt pieprasīti maksājuma pieprasījuma pārbaudei¹⁰⁴

Kategorija	Dokumenti un nosacījumi ¹⁰⁵
Darba atlīdzības pamatojošie dokumenti	<p>Ja darbs projektā ir pamatdarbs uz pilnu darba laiku vai nepilnu laiku:</p> <ul style="list-style-type: none"> darba līgums vai rīkojums par ierēdņa/ darbinieka iecelšanu amatā; amata apraksts, ja darba pienākumi nav aprakstīti darba līgumā (ja attiecināms); darba laika uzskaites tabele/veidlapa par katru nostrādāto mēnesi; darba algas aprēķina saraksts ar pārskatāmu nodokļu (valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un iedzīvotāju ienākuma nodoklis) aprēķinu un neapliekamo minimumu (ja attiecināms), nodokļa atvieglojumu par apgādībā esošajām personām (ja attiecināms), kā arī citiem veiktiem ieturējumiem (ja attiecināms) un neto darba algu; personīgā konta izdruka (algas kartiņa) (ja nepieciešams); rīkojums par piemaksām prēmijām, u.c. bonusu (ja attiecināms). <p>Ja darbs projektā ir uz daļlaika noslodzi¹⁰⁶:</p> <ul style="list-style-type: none"> darbinieka un darba devēja parakstīts darba līgums vai rīkojums, vai darba līguma grozījumi vai rīkojums par darba noslodzes maiņu, nosakot slodzi pamatdarbā un ES fondu projektā, vai rīkojums par ierēdņa/darbinieka darba dienas stundu sadalījumu (slodzes sadalījumu); amata apraksts, ja darba pienākumi nav aprakstīti darba līgumā vai rīkojumā par darbinieka iesaisti

¹⁰⁴ tiešās pārvaldes iestāžu izdoto iekšējo normatīvo aktu (komandējuma, atvaļinājuma rīkojumi, amatu apraksti u.c.) kopijas sadarbības iestādei nav nepieciešams pieprasīt finansējuma saņēmējiem kopēt vai skenēt atsevišķi, bet pieprasīt to uzskaitījumu vienotā sarakstā. Attiecīgi tālāk, ņemot vērā šo iesniegto informāciju, sadarbības iestādei izlases veidā atlasīt apjomu detalizētākai pārbaudei. Izdevumu pamatojošie dokumenti iesniedzami kopā ar maksājumu pieprasījumu līgumā/vienošanās par projekta īstenošanu noteiktajos termiņos un kārtībā vai pēc sadarbības iestādes pieprasījuma, ja projektā tiek veikta dokumentu izlases pārbaude

¹⁰⁵ Nosacījumi ir attiecināmi, ja izmaksas projektā plānotas kā faktiskās izmaksas un tās ir tiešās attiecināmās izmaksas.

¹⁰⁶ Atbilstoši vadošās iestādes vadlīnijās "Vadlīnijas attiecināmo izmaksu noteikšanai Eiropas Savienības Kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gada plānošanas periodā" noteiktajam

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 64 no 84

	<p>projektā. Pamatdarba amata pienākumi nedrīkst dublēt ar projekta ietvaros veicamajiem darba pienākumiem, veicamo funkciju/pienākumu uzskaitē jābūt skaidri nodalītai un uzskaitītai darbinieka amata aprakstā;</p> <ul style="list-style-type: none"> • darba laika uzskaites tabele/veidlapa (ja SAM MK noteikumi to paredz) par katru nostrādāto mēnesi (detalizētā darba laika uzskaitē), skatīt šo vadlīniju <i>8. pielikumā</i>; • ierēdņa/darbinieka kopējās noslodzes lapa par katru nostrādāto mēnesi (nodrošinot norādi uz finansēšanas avotu proporcijām, t.i. kādā apmērā darbinieka alga tiek finansēta no ES fondu projekta, kā arī izdalot ES fondu projektā nostrādātās stundas, lai varētu pārbaudīt proporcijas ievērošanu) (ja nepieciešams); • personīgā konta izdruka (algas kartiņa) (ja nepieciešams); • darba algas aprēķina saraksts par darbu projektā ar pārskatāmu nodokļu (valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un iedzīvotāju ienākuma nodoklis) aprēķinu, nodokļa atvieglojumu par apgādībā esošajām personām (ja attiecināms), kā arī citiem veiktiem ieturējumiem (ja attiecināms) un neto darba algu; • rīkojumu par ES fondu projektā darbiniekam piešķirtām piemaksām, prēmijām vai naudas balvu (ja attiecināms). <p>Ņemt vērā!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ieteicams, ka maksājuma pieprasījuma izskatīšanas laikā sadarbības iestāde izskata amata aprakstu, iestādes rīkojumu, darba līgumā (ja attiecināms) ietvertās funkcijas un novērtē šo informāciju pret projektā paredzēto, tabelē norādīto informāciju un ar spriedumu novērtē atbilstību. Ja sadarbības iestādei, pārzinot ES fondu ieviešanas gaitu, citu kontroļu rezultāti liecina vai arī cita veida informācija rada šaubas par iestādes noteiktās proporcijas loģiskumu, pamatotību un atbilstību, maksājuma pieprasījuma izskatīšanas laikā var prasīt finansējuma saņēmējam skaidrot situāciju vai īpašu uzmanību pievērst šim jautājumam projekta pārbaudes
--	---

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 65 no 84

		<p>īstenošanas vietā laikā, veicot faktisko pārbaudi. <i>8.pielikums „Darba līguma noformēšana”</i> – Darba likumā noteiktās prasības un to skaidrojums, projekta darbinieka darba laika uzskaites veidlapas paraugs, kas satur nostrādāto dienu un stundu skaitu, un veikto darbu īsu aprakstu par katru nostrādāto dienu katram projektā iesaistītajam darbiniekam.</p>
	Komandējuma izdevumu pamatojošie dokumenti¹⁰⁷	<ul style="list-style-type: none"> • Rīkojums par komandējumu, kurā norādīts darbinieka (-u) vārds un uzvārds, komandējuma vieta, mērķis un laika periods, dienas naudas apmērs un atmaksas kārtība, norādot, no kāda finansējuma avota komandējums tiek apmaksāts (projekta numurs un projekta nosaukums); • Pasākuma programma, uzaicinājums (var būt e-pasta sarakstes formā), izdruka no pasākuma organizatora tīmekļa vietnes, kur redzams pieteikuma apstiprinājums vai sanāksmes protokols; • Transporta/ceļu izdevumu pamatojošie dokumenti; • Attaisnojuma dokuments (rēķins, čeks, kvīts u.tml.) par naktsmītnes izmantošanu; • Civiltiesiskās apdrošināšanas polise (ja attiecināms); • Avansa norēķins vai iesniegums; • Komandējuma atskaite (ja attiecināms); • Rezervācijas izmaksas (starpniecības pakalpojumu izmaksas) var tikt attiecinātas un, tikai gadījumos, kad sadarbības iestādei rodas šaubas par to lietderīgumu vai aizdomas, ka rezervācijas izmaksas ir nesamērīgi augstas, var pieprasīt finansējuma saņēmējam šādu izmaksu lietderīguma pamatojumu; • Ja finansējuma saņēmējam komandējuma piešķiršanas process ir elektronisks, nepieciešams iesniegt izdruku no sistēmas, kas apliecina komandējuma apstiprināšanu; • Gadījumā, ja komandējuma laikā ir iestājušies nepārvaramas varas (ārkārtējs gadījums, ko nevar

¹⁰⁷ Komandējumu vai darba braucienu izdevumi darbiniekam tiek atlīdzināti saskaņā ar MK 2010. gada 12. oktobra noteikumiem Nr.969 "Kārtība, kādā atlīdzināmi ar komandējumiem un darbinieku darba braucieniem saistītie izdevumi". Maksājuma pieprasījumā avansa norēķina izdevumus iekļauj tad, kad komandējums faktiski ir noticis.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 66 no 84

		paredzēt un novērst, piemēram, lidmašīnas atcelšana, dabas katastrofa utt.) apstākļi, kā rezultātā ir palielinājušās komandējuma izmaksas, šīs izmaksas ir attiecināmas no ES fondu līdzekļiem, iesniedzot atbilstošu pamatojošo dokumentāciju.
	Atvaļinājuma naudas izdevumu pamatojošie dokumenti	<ul style="list-style-type: none"> Rīkojums par atvaļinājumu. Rīkojumā norāda atvaļinājuma ilgumu (no...līdz...) un nostrādāto laika periodu, par kuru tiek piešķirts atvaļinājums, kā arī rīkojumu papildina ar dienu skaitu atbilstoši nostrādātajam laika periodam (rīkojumā norādītajam atvaļinājuma periodam jāsakrīt ar darba laika uzskaites tabelē norādīto informāciju). Ja finansējuma saņēmējam atvaļinājumu piešķiršanas process ir elektronisks, nepieciešams iesniegt izdruku no sistēmas, kas apliecina atvaļinājuma apstiprināšanu. Atvaļinājuma naudas aprēķins un vidējās izpeļņas aprēķins. Daļlaika noslodzes gadījumā aprēķinā atsevišķi jānorāda summa, kas attiecināma uz ES fondu projektu.
	Slimības naudu pamatojošie dokumenti	<ul style="list-style-type: none"> Slimības naudas aprēķins un vidējās izpeļņas aprēķins, daļlaika noslodzes gadījumā aprēķinā atsevišķi jānorāda summa, kas attiecas uz ES fondu projektu, t.sk. norādīts arī slimības periods (slimības periodam jāsakrīt ar darba laika uzskaites tabelē/veidlapā norādīto informāciju). SI izvērtē un gadījumos, ja rodas aizdomas par aprēķina pareizību vai slimības perioda pareizību un citos līdzīgos gadījumos, pieprasa finansējuma saņēmējam iesniegt <i>print screen</i> vai izdruku, kur redzama informācija no e-darbnespējas lapas.
	Darba uzteikuma vai darba tiesisko vai civildienesta attiecību izbeigšanas dokumenti	<ul style="list-style-type: none"> Rīkojums par darba tiesisko vai civildienesta attiecību izbeigšanu ar konkrēto darbinieku. Rīkojumā norāda darbinieka vārdu, uzvārdu un datumu, ar kuru izbeidzas darba tiesiskās vai civildienesta attiecības, kā arī darba attiecību izbeigšanas pamatojumu. Rīkojumā jānorāda periods (no...līdz...), par kuru tiek aprēķināta atvaļinājuma kompensācija (ja attiecināms). Darbiniekam pienākošos naudas summu aprēķins, tajā skaitā kompensācijas par neizmanto to atvaļinājumu un vidējās izpeļņas aprēķins. Ja darbs

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 67 no 84

		ES fondu projektā ir bijis papildu darbs, aprēķina sarakstā atsevišķi norāda summas, kas attiecināmas uz projektu.
	Uzņēmuma līguma par darbu projektā dokumenti	<ul style="list-style-type: none"> • Uzņēmuma līgums, kuram var būt pievienota detalizēta tāme; • Nodevumi (pētījumi, tulkojumi, tehniskie projekti, u.c.); • Izpildītā darba pušu parakstītais pieņemšanas – nodošanas akts; • Ja darbinieks ir pašnodarbināta persona, nepieciešams pārliecināties par šīs personas nodokļu maksātāja reģistrāciju VID izveidotajā datu bāzē https://www6.vid.gov.lv/VID_PDB/SDV ; • Iepirkuma procedūras vai tirgus izpētes dokumenti. <p>Ņemt vērā!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lai izvairītos no neatbilstoši veikto izdevumu riska gadījumos, kad ES fondu finansējuma saņēmējs plāno noslēgt uzņēmuma līgumu¹⁰⁸ ar bijušo darbinieku vai amatpersonu, finansējuma saņēmējam ir nepieciešams attiecīgajai iepirkuma procedūrai nodrošināt pietiekamu publicitāti un piedāvājumu iesniegšanas termiņu, neatkarīgu un objektīvu iepirkuma komisijas izveidi, interešu konflikta riska izvērtējumu. Sadarbības iestādei līgumos un vienošanās par projekta īstenošanu, skaidri jānosaka nosacījumi par interešu konfliktu un tā novēršanas pasākumiem projekta ietvaros, piemēram, interešu konflikta definīciju, finansējuma saņēmēja pienākumu izvairīties no situācijām, kas rada vai varētu radīt interešu konfliktu. • Ja tiek slēgts uzņēmuma līgums ar bijušo finansējuma saņēmēja darbinieku, jānodrošina dokumentāli pierādījumi (piemēram, apliecinājums), kas apliecina, ka minētais darbinieks neatrodas interešu konfliktā saskaņā ar attiecināmo normatīvo regulējumu, nav bijis iesaistīts iepirkuma dokumentācijas izstrādē vai

¹⁰⁸ Skat. vadlīnijās 9.pielikumu „Uzņēmuma līguma noformēšana” – uzņēmuma līguma skaidrojums, darba pieņemšanas - nodošanas akta paraugs.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 68 no 84

		tam nav bijušas citas priekšrocības, kas varētu ietekmēt lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu. Šādā gadījumā ievērojamas arī līgumā/ vienošanās par projekta īstenošanu ietvertās prasības, kas noteiktas saskaņā ar Vadlīnijās attiecināmo izmaksu noteikšanai Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027.gada plānošanas periodā.
	Inventāra darba vietas aprīkošanai (ja tās projektā plānotas kā tiešās attiecināmās izmaksas) iegādes izmaksu pamatojošie dokumenti	<ul style="list-style-type: none"> • Līgums un pušu parakstītais pieņemšanas-nodošanas akts (ja attiecināms); • Attaisnojuma dokuments (rēķins, pavadzīme, čeks, kvīts). Preču iegādei, uz kurām saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likumā (turpmāk – PVN likums) noteikto, ir piemērojama „reversā” (apgrieztā) PVN maksāšanas kārtība, rēķinā jābūt norādītai PVN likuma 125.pantā minētajai informācijai, nenorādot PVN likmi un aprēķināto PVN summu, pierakstot norādi „nodokļa apgrieztā maksāšana”. Šajā gadījumā par PVN nomaksu valsts budžetā atbildīgs ir preču saņēmējs; • Materiālu norakstīšanas vai izlietojuma akts, kas apliecina, ka esošo darba vietu aprīkojums ir nolietojies un tiek norakstīts (ja aprīkojums ir iegādāts esošo darba vietu aprīkošanai); • Rīkojums par jaunas darba vietas izveidi, jauns štata vietu saraksts, rīkojums par jaunu struktūru, reglamenta grozījumi vai cits dokuments, kas apliecina, ka ir izveidota jauna darba vieta (ja aprīkojums tiek iegādāts jaunas darba vietas aprīkošanai); • Dokuments, kas pamato pamatlīdzekļu uzskaiti, tā atrašanās vietu un atbildīgo (inventarizācijas akts, pamatlīdzekļa kartīte, pieņemšanas - nodošanas akts utml.)
	Materiāltechnisko līdzekļu aprīkojuma amortizācijas izmaksu pamatojošie dokumenti:	<ul style="list-style-type: none"> • Finansējuma saņēmēja rakstisks apliecinājums, ka konkrētais pamatlīdzeklis nav iegādāts par ES fondu līdzfinansētu vai citu ārvalstu finanšu instrumentu līdzfinansētu projektu līdzekļiem; • Rīkojums par konkrēta pamatlīdzekļa izmantošanas nepieciešamību projekta īstenošanas nodrošināšanai, laika periods, amortizācijas aprēķina metode un summa, kāda attiecināma no projekta līdzekļiem;

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 69 no 84

		<ul style="list-style-type: none"> • Pamatlīdzekļa kartīte, kurā norādīts pamatlīdzekļa nosaukums, marka un nolietojuma aprēķins; • Pamatlīdzekļu iegādes un apmaksas dokumenti. <p><i>Piemēram, ja projekta aktivitātes ietvaros paredzēts apmācīt darbinieku darbam ar datoru, apmācības paredzētas no februāra līdz jūlijam, tad attiecināmi ir izdevumi datora nolietojumam par šiem 6 mēnešiem. Pamatlīdzekļa kartītē jābūt skaidri un saprotami redzamam nolietojuma aprēķinam par konkrēto periodu.</i></p>
	Komunikācijas un vizuālās identitātes pasākumu un projekta ietvaros organizētu pasākumu izdevumu pamatojošie dokumenti	<ul style="list-style-type: none"> • Līgums ar detalizētu tēmi, ja projekta ietvaros slēgts līgums; • Attaisnojuma dokuments (rēķins, pavadzīme, kvīts u.tml.); • Pušu parakstītais pieņemšanas-nodošanas akts (ja attiecināms); • Ja publikācija veikta finansējuma saņēmēja tīmekļa vietnē, maksājuma pieprasījumā norāda saiti uz attiecīgo publikāciju. <p><i>Publikāciju kopijas, tipogrāfijas materiālu, bukletu, audio/video ierakstu paraugus u.tml. sadarbības iestāde var pieprasīt izlases kārtā. Par publicitātes nodrošināšanu projekta ietvaros sadarbības iestāde pārliecinās pārbaudēs projektu īstenošanas vietās, t.sk. izlases veidā veicot minēto materiālu faktiskās esamības un atbilstības publicitātes prasībām pārbaudi.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ja organizēts seminārs kā publicitātes pasākums, tad iesniedz rīkojumu par semināra organizēšanu, semināra darba kārtību, apmeklētāju sarakstu ar kontaktinformāciju un parakstiem u.c. sadarbības iestādes noteiktos izdevumus pamatojošos dokumentus (piemēram, fotofiksācijas). • Iepirkuma dokumentācija (ja attiecināms).
	Jaunu iekārtu un aprīkojuma (pamatlīdzekļu) iegādes izdevumu pamatojošie dokumenti un ilgtermiņa ieguldījumu izveides pamatojošie dokumenti	<ul style="list-style-type: none"> • Ar piegādātāju noslēgtais līgums, kuram var būt pievienota detalizēta tēme vai tehniskā specifikācija; • Attaisnojuma dokuments (rēķins, pavadzīme, kvīts u.tml.). Preču iegādei, uz kurām saskaņā ar PVN likumā noteikto, ir piemērojama „reversā” (apgrieztā) PVN maksāšanas kārtība, rēķinā jābūt norādītai PVN likuma 125.pantā minētajai informācijai, nenorādot PVN likmi un aprēķināto PVN summu, pierakstot norādi „nodokļa apgrieztā”

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 70 no 84

		<p>maksāšana”. Šajā gadījumā par PVN nomaksu valsts budžetā atbildīgs ir preču saņēmējs;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iekārtu transportēšanas izdevumu pamatojošie dokumenti, ja tie jau nav ar piegādātāju noslēgtā līguma sastāvdaļa; • Pušu parakstītais pieņemšanas–nodošanas akts (ja attiecināms) un akts par iekārtas nodošanu ekspluatācijā; • Iepirkuma procedūras dokumenti (ja attiecināms). Dokumenti, kas apliecina ilgtermiņa ieguldījuma/pamatlīdzekļu izveidi un veikto novērtējumu.
	Patentu un licenču iegādes/nomas izdevumu pamatojošie dokumenti	<ul style="list-style-type: none"> • Līgums/nomas līgums (ja attiecināms); • Licences kopija; • Attaisnojuma dokuments (rēķins, pavadzīme, kvīts u.tml.).
	Dalības maksas izstādēs, gadatirgos u.tml. pamatojošie dokumenti	<ul style="list-style-type: none"> • Ar pasākuma organizatoru noslēgts līgums vai pieteikums (t.sk. elektronisks) dalībai izstādē, gadatirgū; • Attaisnojuma dokuments – rēķins, pavadzīme, kvīts, čeks u.tml.; • Organizatora izsniegts un parakstīts apliecinājums, kas apliecina atbalsta pretendenta/ finansējuma saņēmēja dalību izstādē, gadatirgū (ja attiecināms); • Un citi sadarbības iestādes noteiktie izdevumus pamatojošie dokumenti (piemēram, fotofiksācija).
	Būvniecības/būvdarbu izdevumu pamatojošie dokumenti	<ul style="list-style-type: none"> • Būvniecības ieceres dokumentācija. Dokumentācijā norādītie dati tiek salīdzināti ar būvniecības līguma tehniskajā specifikācijā norādītajiem, lai pārlicinātos, ka būvniecības līgums noslēgts atbilstoši plānotajam un tehniskajā projektā norādītajam; • Līgums ar detalizētu tāmi. Reversā PVN gadījumā iesakām līgumā norādīt, kādiem būvniecības sniegtajiem pakalpojumiem, saskaņā ar PVN likumā noteikto, ir piemērojama vispārīgā PVN maksāšanas kārtība un kādiem – PVN likuma 142.pantā noteiktā „reversā” (apgrieztā) PVN maksāšanas kārtība; • Attaisnojuma dokuments – rēķins, kvīts u.tml. Rēķinam par avansa apmaksu pievieno attiecīgās garantijas saskaņā ar būvdarbu līguma

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 71 no 84

		<p>nosacījumiem (ja attiecināms). Reversā PVN gadījumā rēķinā jābūt norādītai PVN likuma 125.pantā minētajai informācijai, nenorādot PVN likmi un aprēķināto PVN summu, pierakstot norādi „nodokļa apgrieztā maksāšana”. Šajā gadījumā par PVN nomaksu valsts budžetā atbildīgs ir būvniecības pakalpojumu saņēmējs;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Apliecinājuma karte (ja attiecināms); • Darba apjoma izmaiņu akts (ja attiecināms); • Parakstīts darbu izpildes akts, atbilstoši noslēgtā līguma tāmei; • Pieņemšanas komisijas akts par būves pieņemšanu ekspluatācijā; • Pie noslēguma maksājuma (ieturējuma naudas atgriešanas gadījumā), ieturējuma naudas garantija un citas garantijas (ja attiecināms un tas ir paredzēts attiecīgā būvdarbu līguma nosacījumos); • Un citi dokumenti saskaņā ar būvdarbu/būvniecības līguma nosacījumiem (ja attiecināms); • Iepirkuma procedūras dokumenti (ja attiecināms).
	Piegāžu izdevumu pamatojošie dokumenti	<ul style="list-style-type: none"> • Līgums ar detalizētu tāmi (ja attiecināms) vai tehnisko specifikāciju; • Attaisnojuma dokuments – rēķins, pavadzīme, preču pavadzīme – rēķins, u.tml. Rēķinam par avansa apmaksu pievieno garantiju, kas noteikta līguma nosacījumos par avansa izmaksas kārtību (ja attiecināms); • Pušu parakstītais pieņemšanas – nodošanas akts (ja attiecināms); • Un citi dokumenti saskaņā ar līguma nosacījumiem (ja attiecināms); <p>Iepirkuma procedūras dokumenti (ja attiecināms). <i>Pirms piegādātās iekārtas pieņemšanas finansējuma saņēmējs pārlicinās par iekārtas atbilstību līguma nosacījumiem (tehniskajām specifikācijām).</i></p>
	ES fondu līdzfinansētā projekta sagatavošanas izdevumu pamatojošie dokumenti¹⁰⁹	<ul style="list-style-type: none"> • Līgums, tāme (ja attiecināms); • Attaisnojuma dokuments – rēķins, kvīts u.tml.

¹⁰⁹ Ja projekta iesnieguma sagatavošanas izmaksas attiecināmas saskaņā ar vadošās iestādes Vadlīniju attiecināmo izmaksu noteikšanai Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027.gada plānošanas periodā 10.punktu

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 72 no 84

		<p>Rēķinam par avansa apmaksu pievieno garantiju, kas noteikta līguma nosacījumos par avansa izmaksas kārtību (ja attiecināms);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pušu parakstītais pieņemšanas – nodošanas akts; • Iepirkuma dokumenti (ja attiecināms).
	Dalību apmācībās, semināros un citos pasākumos pamatojošie dokumenti	<ul style="list-style-type: none"> • Rēķins; • Dalību apliecinošs dokuments, sertifikāts, t.sk. darba devēja rīkojums (ja attiecināms), vai dalībnieku saraksts/apmeklējuma lapas/apmeklējuma uzskaites žurnāls (ja attiecināms), pasākuma laikā uzņemto fotogrāfiju kopijas (gadījumos, kad pasākuma dalībniekiem nav obligāta reģistrācija); • Pakalpojuma sniedzēja vai tā piesaistīto speciālistu kvalifikāciju apliecinošā dokumentācija (ja to paredz līgums); • Iepirkuma dokumentācija (ja attiecināms). <p>Ņemt vērā! Organizējot apmācības vai sniedzot pakalpojumus¹¹⁰ tiešsaistē, finansējuma saņēmējam jānorāda tiešsaistes elektroniskā adrese apmācību plānā un jāspēj pierādīt pasākuma/ pakalpojuma faktiskā norise un dalībnieku apmeklējumu, piemēram, attālinātu apmācību gadījumā:</p> <ul style="list-style-type: none"> • apmācību organizators vai pasniedzējs, uzsākot un pabeidzot mācības, veic aktīvā ekrānā redzamās programmas (piem., <i>MS Teams</i>, <i>Zoom</i> u.c.) satura kopēšanu. Kopējot ekrāna saturu jānodrošina iespēja identificēt visus apmācību dalībniekus un pasniedzēju/lektoru (vārds, uzvārds), datumu un laiku; apmācību/semināra tēmas nosaukumu (priekšmets), vizuālās identitātes prasības, ja ir paredzēta prezentācija; • finansējuma saņēmējs var apliecināt attālināto apmācību norisi arī ar pasākuma ierakstu, kā arī iesniedzot programmas (piem., <i>MS Teams</i>, <i>Zoom</i> u.c.) izdrukas, kurās redzams apmeklētāju kopīgais saraksts un pieslēgumā pavadītais laiks.
	Citi projekta ietvaros sniegto	Ja pakalpojumu sniedzējs ir juridiska persona:

¹¹⁰ Piemēram, speciālistu konsultācijas, supervīzijas, atbalsta grupas u.c.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 73 no 84

pakalpojumu dokumenti	pamatojošie	<ul style="list-style-type: none"> • Līgums (ja attiecināms); • Attaisnojuma dokuments – rēķins, pavadzīme, čeks, kvīts u.tml.; • Pušu parakstītais pieņemšanas–nodošanas akts; • Nodevumi (pētījumi, tulkojumi, tehniskie projekti, u.c.); • Iepirkuma procedūras dokumenti (ja attiecināms). <p>Ja pakalpojumu sniedzējs ir fiziska persona:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ar pakalpojumu sniedzēju noslēgtais uzņēmuma līgums, autoratlīdzības līgums ar pievienoto detalizēto tāmi (ja attiecināms); • Pušu parakstītais pieņemšanas–nodošanas akts, nodevumi; • Izmaksātās atlīdzības aprēķins un rēķins. Ja darbinieks ir pašnodarbināta persona, nepieciešams pārliecināties par šīs personas nodokļu maksātāja reģistrāciju VID izveidotajā datu bāzē https://www6.vid.gov.lv/VID_PDB/SDV ; <p>Iepirkuma procedūras dokumenti (ja attiecināms).</p>
------------------------------	--------------------	---

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 74 no 84

3. pielikums

Tulkoto dokumentu noformējums

Saskaņā ar normatīvajos aktos esošo regulējumu ar terminu „likumā noteiktajā kārtībā apliecināts tulkojums valsts valodā” tiek saprasti trīs iespējamie tulkojuma veidi:

1. tulkojuma notariāls apliecinājums:

- zvērināts tulks/tulkotājs nodod zvērestu notāram, uzņemoties pareizu un precīzu rakstisku un mutisku tulkojumu veikšanu un kriminālatbildību par apzināti nepatiesu vai nepareizu tulkojumu;
- zvērināts tulks/tulkotājs iztulko tekstu;
- zvērināts tulks/tulkotājs ar savu parakstu apliecina tulkojumu;
- zvērināts notārs apliecina zvērināta tulka/tulkotāja parakstu uz tulkojuma.

2. zvērināta tulka/tulkotāja apliecinājums:

- zvērināts tulks/tulkotājs nodod zvērestu notāram, uzņemoties pareizu un precīzu rakstisku un mutisku tulkojumu veikšanu un kriminālatbildību par apzināti nepatiesu vai nepareizu tulkojumu;
- zvērināts tulks/tulkotājs iztulko tekstu;
- zvērināts tulks/tulkotājs ar savu parakstu apliecina tulkojumu (bet to neapstiprina notārs, līdz ar to tas nebūs „notariāls tulkojuma apliecinājums”);

3. tulka/tulkotāja apliecinājums¹¹¹.

- tulks/tulkotājs iztulko tekstu;
- tulkojuma pēdējā lapā tulks/tulkotājs uzraksta „tulkojums pareizs” (t.i., noformē apliecinājuma uzrakstu);
- tulks/tulkotājs parakstās, norāda tulkojuma sastādīšanas vietu un datumu.

Par kaitējumu, kas radies dokumenta tulkojuma nepareizības dēļ, tulks/tulkotājs atbild normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

¹¹¹ Apliecinājuma veids ir noteikts MK 2000.gada 22.augusta noteikumos Nr.291 „Kārtība, kādā apliecināmi dokumentu tulkojumi valsts valodā” un ir attiecināms uz gadījumiem, kad normatīvajos aktos nav noteikts iesniegt notariāli apliecinātu dokumenta tulkojumu.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 75 no 84

4. pielikums

Dokumentu noformēšana

Saskaņā ar MK 2018.gada 4.septembra noteikumiem Nr.558 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība” dokuments nedrīkst būt uzrakstīts ar zīmuli vai citādā tehniski viegli pārļabojamā un fiziski nenoturīgā veidā. Dokumentā nedrīkst būt dzēsumi, aizkrāsojumi, neatrunāti labojumi, svītrojumi un papildinājumi.

Lai dokumentam būtu juridisks spēks, tajā ir jābūt šādiem rekvizītiem:

1. dokumenta autora nosaukumam;
2. dokumenta datumam;
3. parakstam;
4. adresātam;
5. dokumenta izstrādāšanas, izdošanas, pieņemšanas vai parakstīšanas vietas nosaukumam;
6. organizācijas dokumentiem jābūt arī dokumenta veida nosaukumam (izņemot vēstules) un numuram.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu risks balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 76 no 84

5. pielikums

Tirgus izpētes rezultātu apkopojums

Pasūtītāja nosaukums _____

Projekta identifikācijas numurs un nosaukums _____

Iepirkuma identifikācijas numurs un nosaukums _____

Iepirkuma priekšmeta apraksts _____

Piedāvājumu izvēles kritērijs (viszemākā cena vai saimnieciski izdevīgākais)

Informācija par piedāvājumiem

Piegādātāja nosaukums			
Piedāvājuma cena (visiem piedāvājumiem jānorāda salīdzināma cena – neiekļaujot PVN)			
Piedāvājumu vērtēšanas kritēriji/ kritēriju īpatsvars/ kritēriju vērtējuma kopsumma (ja visizdevīgākais piedāvājums nav ar zemāko cenu)			
Piezīmes (norāda piedāvājuma veidu – piem., vēstule, interneta mājas lapa, buklets u.tml.).			
Izvēlētais piegādātājs	<i>(norāda uzvarētāju)</i>		
Pamatojums piedāvājuma izvēlei			

Izvērtējumam pievienojami arī pamatojošie dokumenti (to kopijas), saskaņā ar kuriem ir veikts augstākminētais izvērtējums.

Tirgus izpētes veicēji (vārds, uzvārds, amats)

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 77 no 84

6. pielikums

Pārbaudes projekta īstenošanas vietā pārbaudes dokumentācijā iekļaujamā informācija

Iestāde pārbaudes dokumentācijā norāda šādu informāciju¹¹²:

- projekta nosaukums un numurs;
- izlases metodes aprakstu, ja pārbaude veikta izlases veidā, gadījumos, kad sadarbības iestāde savās procedūrās ir norādījusi tikai vienu izlases metodes veidu, izlases metodes aprakstu var nenorādīt, bet gan iekļaut atsauci uz minēto iekšējo procedūru izsekojamības nolūkos;
- izlases apjomu atbilstoši izlases metodei un skaidras atsauces uz tajā iekļautajiem pamatojošajiem (oriģinālajiem) dokumentiem (dokumenta datums, numurs un nosaukums);
- pārbaudes apjoms (tas ir, piemēram, pārbaudīto iepirkuma līgumu numurs, nosaukums, maksājuma pieprasījuma datums, numurs un tml.);
- informāciju par projektā identificētajiem riskiem, kas pārbaudīti veiktās pārbaudes ietvaros;
- informāciju par iepriekšējām pārbaudēm, tai skaitā, iepriekšējo pārbaudžu laikā izteikto ieteikumu izpildi un pārkāpumu novēršanu (ja attiecināms);
- pārbaudes rezultātu, skaidri norādot „Pozitīvs” vai „Ar iebildumiem” vai „Negatīvs”.
- ja pārbaudes rezultāts ir „negatīvs” vai „ar iebildumiem”, norāda konstatētās atkāpes no projekta īstenošanas nosacījumiem, to novēršanas termiņu un nepieciešamības gadījumā ieteikumus¹¹³ to novēršanai. Ja nepieciešams un ir pamatoti, tad var iekļaut arī priekšlikumus¹¹⁴ projekta īstenošanas uzlabošanai;
- izvērstāku informāciju par konstatētajiem trūkumiem un neatbilstībām;
- ja pārbaudes rezultāts ir „pozitīvs”, pārbaudes ziņojumā, ja nepieciešams, var iekļaut priekšlikumus projekta īstenošanas pilnveidošanai;
- pārbaudžu veicēja vārds, uzvārds un amats;
- informāciju par citu iestāžu pārstāvjiem, kas piedalījušies pārbaudē (ja attiecināms); pārbaudes veikšanas vieta un datums/laika periods.

¹¹² Atsaucēm uz pārbaudītajiem pamatojošajiem dokumentiem jābūt iekļautām pārbaudes ziņojumā (vai ekvivalentā) un/ vai pārbaudes lapā (vai ekvivalentā).

¹¹³ Ieteikumu formā izsaka tādas no finansējuma saņēmēja sagaidāmās darbības, kā ieviešanu sadarbības iestādei noteikti jāuzrauga un kā neieviešana var radīt sekas, piemēram, piemērota finanšu korekcija

¹¹⁴ Priekšlikumu formā izsaka tādas no finansējuma saņēmēja sagaidāmās darbības, kam ir rekomendējošs raksturs

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 78 no 84

7. pielikums

Lietu nomenklatūras noformēšana

organizācijas veidlapa

(nosaukums, juridiskā adrese, reģistrācijas numurs)

APSTIPRINU

organizācijas vadītājs,

paraksts, paraksta atšifrējums,

datums

LIETU NOMENKLATŪRA 20__ GADAM

Līgums/vienošanās Nr.:

Projekts Nr.:

Lietas indekss	Lietas nosaukums	Lietas sējumu skaits	Glabāšanas termiņš	Piezīmes
	<i>Vienošanās/līguma Nr. vai projekta Nr., nosaukums un dokumentu veids (rēķini, līgumi, iepirkuma dokumentācija u.t.t.)</i>			<i>Oriģināli/kopijas</i>

Nomenklatūru sagatavoja

amats

paraksts

paraksta atšifrējums

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 79 no 84

8. pielikums

Darba līguma noformēšana

Atbilstoši Darba likuma normām darba līgumā norāda:

- darbinieka vārdu, uzvārdu, personas kodu, dzīvesvietu, darba devēja vārdu uzvārdu (nosaukumu), reģistrācijas numuru un adresi;
- darba tiesisko attiecību sākuma datumu;
- darba tiesisko attiecību paredzamo ilgumu, ja darba līgums noslēgts uz noteiktu laiku;

Uz noteiktu laiku noslēgtā darba līgumā norāda darba līguma beigu termiņu vai arī apstākļus, kas liecina par attiecīgā darba pabeigšanu. Uz noteiktu laiku noslēgtā darba līguma termiņš nevar būt ilgāks par pieciem gadiem, ieskaitot darba līguma pagarinājumus, sezonas rakstura darbiem ne ilgāk par 10 mēnešiem viena gada laikā.

- darba vietu (ja darba pienākumu veikšana nav paredzēta kādā noteiktā darba vietā, to, ka darbinieku var nodarbināt dažādās vietās);
- darbinieka arodu, amatu, specialitāti (turpmāk – profesija) atbilstoši Profesiju klasifikatoram un vispārīgu nolīgta darba raksturojumu;
- darba samaksas apmēru un izmaksas laiku;

Nosakot atalgojuma likmi projekta ietvaros ir jāņem vērā, ka par darbu projektā darba samaksai jābūt samērīgai/līdzvērtīgai ar pamatdarba likmēm.

Ja nolīgta laika alga (darba devējs maksā darbiniekam pēc faktiski nostrādātajām stundām), darba līgumā norāda stundas likmi vai mēnešalgas apmēru.

Piemēram, ja darba līgumā noteikts mēnešalgas apmērs un darbinieks kādā mēnesī nenostrādā visas darba dienas, tad darbiniekam izmaksājamo darba samaksu aprēķina mēnešalgu dalot ar konkrētajā mēnesī esošo darba dienu skaitu un pareizino ar darbinieka nostrādāto dienu skaitu.

Ja nolīgta akorda alga (darba devējs maksā darbiniekam pēc faktiski paveiktā darba daudzuma), darba līgumā norāda darba samaksu par konkrēta apjoma darba paveikšanu.

Piemēram, darba līgumā nosaka, ka par 100 krēslu saražošanu mēnesī galdniekam maksā 1000 euro. Savukārt reālajā situācijā galdnieks saražo tikai 75 krēslus, attiecīgi viņam samaksā par paveikto daudzumu, tas ir 750 euro.

- nolīgto dienas vai nedēļas darba laiku. Darba līgumā darba devējs un darbinieks var vienoties arī par summētā darba laika noteikšanu, ar noteikumu, lai darba laiks pārskata periodā nepārsniegtu attiecīgajam darbiniekam noteikto normālo darba laiku;

Darbinieka normālais dienas darba laiks nedrīkst pārsniegt 8 stundas, bet nedēļas darba laiks 40 stundas.

Piemēram, darba līgumā norāda, ka darbinieka darba laiks ir 8 stundas dienā no plkst. ...līdz... un 40 stundas nedēļā no pirmdienas līdz piektdienai.

Gadījumos, kad darba rakstura dēļ darbiniekam tiek noteikts summētais darba laiks, tā ietvaros aizliegts nodarbināt darbinieku ilgāk par 24 stundām pēc kārtas un 56 stundām nedēļā. Tāpat darba

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: 30.01.2025	Lappuses: 80 no 84

devējs nodrošina, ka pārskata periodā diennakts atpūtas laiks nav īsāks par vidēji 12 stundām diennaktī un nedēļas atpūtas laiks nav īsāks par vidēji 35 stundām nedēļā, ieskaitot diennakts atpūtas laiku.

Darba līgumā darba devējs un darbinieks var vienoties arī par nepilna darba laika noteikšanu, kas ir īsāks par normālo dienas darba laiku.

Piemēram, darba līgumā norāda, ka darbinieka darba laiks ir 3 stundas dienā pēc darbinieka izvēles no plkst. ...līdz ... un 9 stundas nedēļā – pirmdienās, trešdienās un piektdienās.

Piemēram, darbinieks projektā strādā kā projektu vadītājs 6 stundas dienā un 2 stundas dienā kā saimniecības daļas vadītājs organizācijā. Attiecīgi norāda katra darba samaksas apjomu un tās finansējuma avotu.

h) ikgadējā apmaksātā atvaļinājuma ilgumu;

Darbiniekam atvaļinājums projekta ietvaros, ja tas ir papildu darbs, ir vienlaicīgi ar atvaļinājumu pamatdarbā. Kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu izmaksā tikai tad, ja darbinieks no papildu darba projektā vienlaicīgi tiek atbrīvots arī no pamatdarba. Vienošanās par papildu darbu termiņa izbeigšanās nav pamats atvaļinājuma kompensācijas izmaksai, jo saskaņā ar Darba likumu ikgadējā apmaksātā atvaļinājuma atlīdzināšana naudā nav pieļaujama, izņemot gadījumus, kad darba tiesiskās attiecības tiek izbeigtas un darbinieks ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu nav izmantojis.

i) darba līguma uzteikuma termiņu;

j) uz darba koplīgumu, darba kārtības noteikumiem, kas piemērojami darba tiesiskajām attiecībām.

f, g, h un i punktā minētās ziņas var aizstāt ar norādi uz attiecīgiem noteikumiem, kas ietverti normatīvajos aktos, darba koplīgumā, vai norādi uz darba kārtības noteikumiem.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: Datums skatāms laika zīmogā	Lappuses: 81 no 84

Projekta darbinieka darba laika uzskaites tabele/veidlapa¹¹⁵
(aizpilda katram darbiniekam¹¹⁶ par katru kalendāro mēnesi visā projekta ieviešanas laikā)

Finansējuma saņēmēja nosaukums:				
Projekta nosaukums:				
Projekta numurs:				
Periods, par kuru tiek rakstīta atskaite:				
Projekta darbinieka vārds, uzvārds:				
Projekta darbinieka ieņemamais amats projektā:				
Datums	Nostrādāto stundu skaits dienā	Darbības vieta	Veiktās aktivitātes	Piezīmes
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
KOPĀ:				
Stundu skaits, kas attiecināms projektā:				
Sagatavoja:				
Vārds, uzvārds:				
Ieņemamais amats, tālrunis:				
Paraksts:				
Datums:				
Apstiprināja (paraksttiesīgā amatpersona)				
Vārds, uzvārds:				
Paraksts:				
Datums:				

¹¹⁵ PARAGS finansējuma saņēmējiem, kuriem nav darba laika uzskaites sistēma

¹¹⁶ Aizpilda tikai darbiniekiem, kas nav nodarbināti projektā pilnu darba laiku, tiek finansēti no vairākiem finanšu avotiem (- ja SAM MK noteikumi to paredz).

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: Datums skatāms laika zīmogā	Lappuses: 82 no 84

9. pielikums

Uzņēmuma līgumu noformēšana

Uzņēmuma līgumi tiek slēgti, ievērojot Publisko iepirkumu likumu un MK 2016.gada 20. septembra instrukciju Nr.3 „Ārvalstu finanšu instrumentu finansētu civiltiesisku līgumu izstrādes un slēgšanas instrukcija valsts tiešās pārvaldes iestādēs”, ja attiecināms.

Ar uzņēmuma līgumu viena puse uzņemas izpildīt otrai par zināmu atlīdzību ar saviem darba rīkiem un ierīcēm kādu pasūtījumu, izgatavot kādu lietu vai veikt kādu pasākumu.

Piemēram, ja uzņēmuma līgumā nav skaidri atrunāts, ka bez noteiktās atlīdzības pasūtītājs kompensē izpildītājam vēl citas izmaksas (degvielas, sakaru, inventāra iegādes vai citas izmaksas), tad ar pasūtījuma izpildi saistītos izdevumus sedz pats izpildītājs (uzskatāms, ka visas izmaksas iekļautas noteiktās atlīdzības summā).

Ja uzņēmuma līgumā noteikts, ka izpildītājam maksājumi tiek veikti noteiktos termiņos, nepieciešams pievērst uzmanību darbu pieņemšanas-nodošanas aktā norādītajai laika un paveikto darbu uzskaitē, lai informācija nebūtu formāla, bet gan skaidri atspoguļotu konkrētas dienas darbus un laiku, kas tiem veltīts. Šajā gadījumā jāņem vērā, ka atšķirībā no darba līguma izpildītājam nav jāievēro pasūtītāja noteiktais darba laiks. Izpildītājs pats nosaka, cik daudz laika nepieciešams, lai izpildītu uzņēmuma līgumā noteiktās saistības.

Ja uzņēmuma līgumā maksa tiek noteikta par gabaldarbu vai pakalpojumu, kur, neatkarīgi no ieguldītā laika, pakalpojums neskaitās izpildīts, kamēr nav veikts pilns tā cikls, pieņemšanas-nodošanas aktā nepieciešams pievērst uzmanību pieņemtā pakalpojuma daudzumam (izpildes pakāpei), lai neizveidotos situācija, kad, piemēram, visa nauda uzņēmuma līguma ietvaros (par būvuzraudzību vai autoratlīdzību) tiek samaksāta, bet būvniecības līgums vēl nav realizēts pilnā apmērā.

Fiziska persona, kura nav reģistrējusies kā saimnieciskajā darbībā gūtā iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja ir darba ņēmējs likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu” izpratnē, respektīvi, darba ņēmējs ir persona, kura ir noslēgusi Civillikuma IV daļas 15.nodaļā paredzēto uzņēmuma, graudniecības vai pārvaldījuma līgumu un nav reģistrējusies kā saimnieciskajā darbībā gūtā ienākuma nodokļa maksātāja.

Fiziska persona, kura ir reģistrējusies Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskajā darbībā gūtā iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja, ir pašnodarbināta persona¹¹⁷.

Darba devēji un pašnodarbinātie tiek reģistrēti Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu maksātāju reģistrā Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Darba devējs iemaksā vienotajā nodokļu kontā obligātās iemaksas par katru darba ņēmēju reizi mēnesī līdz pārskata mēnesim sekojošā mēneša 23.datumam. Darba ņēmējs veic obligātās iemaksas ar darba devēja starpniecību. Darba devējs ietur iemaksas, kas jāveic darba ņēmējam, un iemaksā tās vienotajā nodokļu kontā likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 21.panta pirmajā daļā noteiktajos termiņos. Personai, kura ir noslēgusi Civillikuma IV daļas 15.nodaļā

¹¹⁷ Pašnodarbināta persona nodokļus valsts budžetā par sevi nomaksā pati, bet var arī vienoties ar pasūtītāju, ka tas nomaksā nodokļus pašnodarbinātās personas vietā.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu risku pārvaldības nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības fondu jautājumos – vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants: 1	Datums: Datums skatāms laika zīmogā	Lappuses: 83 no 84

paredzēto uzņēmuma, graudniecības vai pārvadājuma līgumu un nav reģistrēta kā saimnieciskajā darbībā gūtā ienākuma nodokļa maksātāja (tātad ir darba ņēmēja) obligāto iemaksu objekts, ir līgumā noteiktā atlīdzība.

Ja uzņēmuma līgums tiek noslēgts ar finansējuma saņēmēja darbinieku, finansējuma saņēmēja pienākums ir nodrošināt, lai uzņēmuma līgumā noteiktie veicamie uzdevumi nedublējās ar darba līgumā noteiktajiem amata pienākumiem un ir skaidra, caurspīdīga, pamatota darba laika uzskaites sistēma, t.i., darbinieka darba laiks ir samazināts proporcionāli uzņēmuma līgumā noteiktajiem veicamajiem uzdevumiem vai kopējais nostrādātais darba stundu skaits nepārsniedz Darba likumā pieļaujamo virsstundu skaitu.

Ja tiek slēgts uzņēmuma līgums ar esošo vai bijušo darbinieku, jānodrošina dokumentāli pierādījumi, kas apliecina, ka minētais darbinieks nav bijis iesaistīts iepirkuma dokumentācijas izstrādē vai tam nav bijušas citas priekšrocības, kas varētu ietekmēt lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu.

Pieņemšanas-nodošanas aktā svarīgi ir uzskaitīt detalizētu veikto darbu apjomu, termiņus u.tml. atbilstoši tāmē paredzētajam.

Ja maksājumi izpildītājam tiek veikti, pamatojoties uz ieguldīto laiku, darba pieņemšanas-nodošanas aktā vai tam kā pielikumu var iekļaut vai pievienot šo vadlīniju 8.pielikumā minēto darba laika uzskaites veidlapu.

